

Popiežius

Popiežius Pranciškus ŽINIA XXX PASAULIO JAUNIMO DIENOS PROGA (2015 M.)	2
---	---

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus BETĖVYSTĖS PADARINIAI	5
KO MOKO TĖVAS	6

Ganytojo žodis

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas Gintaras Grušas KALBA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO 25-MEČIO IŠKILMINGAME MINĖJIME LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIME	7
---	---

Pašvęstojo gyvenimo metai

J. Rovira CMF VADOVAVIMAS IR KLUSNUMAS VIENUOLIŠKAJAME GYVENIME	8
--	---

Homilijos

TIKRASIS GYVENIMAS / Velykų sekmadienis (B)	17
TIKĖJIMAS – MEILĖS VAISIUS / II Velykų sekmadienis (B)	18
RINKIS GYVENIMĄ! / III Velykų sekmadienis (B)	19
GANYTOJAS NEPALIEKA SAVO KAIMENĖS / IV Velykų sekmadienis (B)	20
VAISINGOS KRISTAUS ŠAKELĖS / V Velykų sekmadienis (B)	21

Katechezės šeimoms

KATECHEZĖS PASAULIO ŠEIMŲ SUSITIKIMUI FILADELFIJOJE PASIRENGTI (IV–V)	23
--	----

Straipsniai

Johannes G. Gerhartz „KRISTUS MUS IŠVADAVO, KAD BŪTUME LAISVI“ (Gal 5, 1)	30
--	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	33
Šv. Valentino diena KITAIP	34
Lietuvos dangiškojo globėjo iškilmė	35
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	36
Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas	38
Konferencija „Pašvęstojo gyvenimo praeitis, dabartis ir ateitis“	39

Popiežius Pranciškus

Žinia XXX Pasaulio jaunimo dienos proga (2015 m.)

Palaiminti tyraširdžiai, nes jie regės Dievą (Mt 5, 8)

Brangūs jaunuoliai, tęsiame savo dvasinę piligrimystę link Krokuvos, kur 2016 m. liepą vyks būsima tarptautinė Pasaulio jaunimo diena. Kelrodžiu šiai kelionei pasirinkome palaiminimus. Praėjusiais metais apmąstėme beturčių dvasia palaiminimą, žvelgdami į platesnį Kalno pamokslo kontekstą. Drauge suvokėme revoliucinę palaiminimų prasmę ir galingą Jėzaus kvietimą leisti į laimės paieškos nuotyki. Šiais metais apmąstysime šeštąjį palaiminimą: „Palaiminti tyraširdžiai, nes jie regės Dievą“ (Mt 5, 8).

1. Laimės troškimas

Šiame pirmajame didžiame Jėzaus pamoksle žodis „palaiminti“, arba „laimingi“, pavartotas devynis kartus. Tai tarsi refrenas, primenantis mums Viešpaties kvietimą žengti drauge su juo keliu, kuris, nepaisant visų iššūkių, veda į tikrąją laimę.

Brangūs jaunuoliai, šioje laimės paieškoje dalyvauja visų laikų ir amžių žmonės. Dievas įdiegė kiekvieno vyro ir kiekvienos moters širdyje nenumaldomą laimės ir pilnatvės troškimą. Ar pastebėjote, kad jūsų širdys nerimsta nuolat ieškodamos gėrio, galinčio patenkinti begalybės troškulį?

Pirmieji Pradžios knygos skyriai rodo mums nuostabų palaiminimą, į kurį esame pašaukti: tai tobula bendrystė su Dievu, su kitais, su gamta ir su savimi pačiais. Galimybė laisvai artintis prie Dievo, jį regėti ir patirti jo artumą nuo pradžių buvo žmonijai skirto Dievo plano dalis; dieviškoji šviesa turėjo nušviesti visus žmogiškuosius santykius tiesa ir skaidrumu. Toje pirminio tyrumo būklėje nebuvo reikalo dengtis kaukėmis, griebtis klastos ar slėptis vieniems nuo kitų. Viskas buvo skaidru ir aišku.

Kai vyras ir moteris pasiduoda gundymui ir nutraukia pasitikėjimu grindžiamos bendrystės santykį su Dievu, į žmonijos istoriją įžengia nuodėmė (plg. Pr 3). Tuoj pat tampa pastebimi to padariniai jų santykiuose su savimi, kitais ir su gamta. Padariniai dramatiški! Pirminis tyrumas suteršiamas. Nuo tada pasidaro nebeįmanoma tiesiogiai patirti Dievo artumo akivaizdą. Atsiranda polinkis slėptis, vyras ir moteris turi pridengti savo nuogumą. Jie nebeturi iš Dievo regėti

mo sklindančios šviesos ir mato juos supančią tikrovę iškreiptai ir trumparegiškai. Orientavęs jų laimės paiešką vidinis „kompasas“ prarado atskaitos tašką, ir valdžios bei turėjimo troškimas, bet kokia kaina patiriamo malonumo geismas veda žmones į liūdesio ir nerimo bedugnę.

Psalmėse randame iš žmonijos širdies gelmių kylantį šauksmą Dievop: „O, kad sulauktume geresnių dienų! Viešpatie, tešviečia mums tavo veido šviesa!“ (Ps 4, 7). Tėvas savo begaliniu gerumu atsiliepia į šį maldavimą atsiųsdamas savo Sūnų. Jėzuje Dievas priima žmogiškąjį veidą. Savo įsikūnijimu, gyvenimu, mirtimi ir prisikėlimu jis mus gelbsti iš nuodėmės ir atveria naujas, iki tol neišivaizduojamas perspektyvas.

Brangūs jaunuoliai, Kristuje yra jūsų svajonių apie gėrį ir laimę išsipildymas. Tik jis gali patenkinti jūsų lūkesčius, kuriuos taip dažnai nuvilia melagingi pasaulio pažadai. Kaip sakė šv. Jonas Paulius II: „Jis yra grožis, kuris jus taip traukia. Tai jis pažadina radikalių pasirinkimų troškimą, neleidžiantį leisti į kompromisus. Tai jis ragina jus nusimesti kaukes, melagingai iškreipiančias gyvenimą. Tai jis išskaito jūsų širdyse tikriausius apsisprendimus, kuriuos kiti norėtų užgesinti. Tai Jėzus žadina jūsų troškimą savo gyvenimą paversti kai kuo didingu“ (Kalba per maldos budėjimą *Tor Vergata* stadione, 2000 m. rugpjūčio 19 d.).

2. Palaiminti tyraširdžiai...

Dabar pabandykime panagrinėti, kaip šis palaiminimas įgyvendinamas per širdies tyrumą. Pirmiausia turime suprasti biblinę žodžio *širdis* prasmę. Žydų kultūroje širdis yra jausmų, minčių ir žmogaus intencijų centras. Kadangi Biblija mus moko, kad Dievas nežiūri to, kas regima, bet žvelgia į širdį (plg. 1 Sam 16, 7), tai galime taip pat sakyti, jog žvelgdami iš širdies galime matyti Dievą. Taip yra todėl, kad širdis išreiškia žmogaus esybės visumą, kūno ir sielos vienybę, gebėjimą mylėti ir būti mylimam.

Apibūdindamas „tyrumą“ evangelistas Matas vartoja graikišką žodį *katharos*, kuris reiškia *švarus, skaidrus, neužterštas*. Evangelijoje matome Jėzų, griaunantį su išorinėmis praktikomis susijusią ritualinio švarumo sampratą, kuri draudžia liestis prie daiktų ar asmenų (tarp jų raupsuotųjų ar svetimšalių), kurie laikyti nešvariais. Fariziejams, kurie panašiai kaip daugelis to meto žydų valgė tik prieš tai apsiplovę ir laikėsi daugybės tradicijų, susijusių su daiktų plovimu, Jėzus kategoriškai sako: „Nėra nieko, kas, iš lauko įėjęs į žmogų, galėtų jį sutepti. Žmogų sutepa vien tai, kas iš žmogaus išeina. Iš vidaus, iš žmogaus širdies išeina pikti sumanymai,

paleistuvystės, vagystės, žmogžudystės, svetimavimai, godumas, suktybės, klasta, begėdystės, pavydas, šmeižtai, puikybė, neišmanymas“ (Mk 7, 15. 21–22).

Taigi kas sudaro iš tyros širdies kylančią laimę? Iš Jėzaus išvardytų blogybių, darančių žmogų nešvarų, sąrašo matome, kad šie dalykai susiję ypač su mūsų *santykiais*. Kiekvienas iš mūsų turi išmokti atpažinti, kas gali suteršti jo širdį, turi išsiugdyti teisingą ir jautrią sąžinę, kad galėtume „suvokti Dievo valią, kas gera, tinkama ir tobula“ (Rom 12, 2). Reikia sveikai rūpintis kūrinijos apsauga, švarią oru, vandeniū ir maistu, tačiau juo labiau turime saugoti tai, kas brangiausia: *mūsų širdžių ir mūsų santykių* tyrumą. Ta „žmogiškoji ekologija“ padės mums kvėpuoti švarią oru, kylančiu iš gražių dalykų, tikros meilės, šventumo.

Esu uždavęs jums klausimą: „Kur tavo lobiš? Kur tavo širdis randa atilsį?“ (plg. Susitikimas su Belgijos jaunuoliais 2014 m. kovo 31 d.). Mūsų širdis gali prisirišti prie tikrų ar melagingų turtų, gali iš tikrųjų pailsėti arba apsnūsti, tapti tingi ir atbukusi. Brangiausias gėris, kurį galime turėti gyvenime, yra mūsų santykis su Dievu. Ar esate tuo įsitikinę? Ar suvokiate, kokie neįkainojamai vertingi esate Dievo akyse? Ar žinote, kad esate besąlygiškai jo mylimi ir priimami tokie, kokie esate? Jei toks suvokimas prarandamas, žmogiškoji būtybė tampa nesuprantama mįsle, nes būtent žinojimas, kad esame besąlygiškai mylimi Dievo, suteikia mūsų gyvenimui prasmės. Ar atsime-nate Jėzaus pokalbį su turtingu jaunuoliu (plg. Mk 10, 17–22)? Evangelistas Morkus sako, kad Viešpats į jį meiliai pažvelgė (21 eil.), po to pakvietė juo sek-ti, kad atrastų tikrąjį lobį. Brangūs jaunuoliai, linkiu, kad kupinas meilės Kristaus žvilgsnis lydėtų jus visą gyvenimą.

Jaunystė yra laikas, kai skleidžiasi jūsų širdyse glū-dintis didžiulis jausmų turtas, gilus troškimas tikros, gražios ir didelės meilės. Koks galingas yra tas gebėjimas mylėti ir būti mylimiems! Neleiskite, kad ta brangi vertybė būtų iškreipta, suniokota ar sutepta. Taip atsitinka, kai į mūsų santykius įslenka naudojimas artimu kaip priemone, siekiant egoistinių tikslų, žvel-giant į kitą vien kaip į malonumo objektą. Dėl tų negatyvių patirčių širdis sužeidžiama ir kyla liūdesys. Prašau jūsų: nebijokite tikros meilės, kurios mus moko Jėzus, o šventasis Paulius ją taip aprašo: „Meilė kan-tri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria. Meilė niekada nesibaigia“ (1 Kor 13, 4–8).

Kviesdamas iš naujo atrasti žmogiškojo pasaulimo mylėti grožį, raginu jus maištauti prieš paplitusią ten-denciją banalizuoti meilę, ypač bandant ją apriboti tik seksualumu, atimant iš jos esminius grožio, bendrys-tės, ištikimybės ir atsakomybės bruožus. Brangūs jau-nuoliai, „laikinumo ir reliatyvizmo kultūroje daugelis skelbia, kad reikia „džiaugtis akimirka“, kad neverta angažuotis visam gyvenimui, imtis galutinių sprendi-mų „visam laikui“, nes nežinia, ką atneš rytojūs. O aš jūsų prašau, kad būtumėte revoliucingi, kad eitumėte prieš srovę; taip, šiuo požiūriu prašau, kad maištautu-mėte prieš tą laikinumo kultūrą, kuri iš esmės mano, kad neįstengiate būti atsakingi, kad nemokate iš tikrų-jų mylėti. Jaunuoliai, aš pasitikiu jumis ir meldžiuosi už jus. Išdrįskite eiti prieš srovę. Išdrįskite būti laimin-gi“ (Susitikimas su Pasaulio jaunimo dienų savano-riais, Rio de Žaneiras 2013 m. liepos 28 d.).

Jūs, jaunuoliai, esate drąsūs atradėjai! Jei imsitės at-skleisti turtingą Bažnyčios mokymą šioje srityje, atra-site, kad krikščionybė grindžiama ne serija draudimų, slopinančių mūsų laimės troškimą, bet tokiu gyveni-mo planu, kuris gali sužavėti mūsų širdį.

3. ...nes jie regės Dievą

Kiekvieno vyro ir kiekvienos moters širdyje nuo-lat skamba Viešpaties raginimas – „jo veido ieškoki“ (Ps 27, 8). Sykiu turime visados atsižvelgti į vargingą mūsų, nusidėjėlių, būklę. Pavyzdžiui, apie tai skaitome Psalmių knygoje: „Kas gali kopti į Viešpaties kalną? Kas gali įeiti į jo šventąją buveinę? Tas, kurio rankos nekaltos ir širdis tyra“ (Ps 24, 3–4). Tačiau neturime bijoti ar netekti drąsos: Biblijoje ir kiekvieno iš mūsų istorijoje matome, jog visuomet Dievas žengia pirmą žingsnį: jis mus nuvalo, kad galėtume būti priimti į jo akivaizdą.

Kai Viešpats pakvietė pranašą Izaiją kalbėti Jo vardu, jis nusigando ir sakė: „Vargas man, nes esu žuvel! Aš – žmogus, kurio lūpos suteptos“ (Iz 6, 5). Vis dėlto Viešpats jį nuvalė, pasiųsdamas angelą, kuris palietęs jo lūpas tarė: „Tavo kaltė yra panaikinta ir tavo nuodė-mė nuvalyta“ (7 eil.). Naujajame Testamente, kai prie Genezareto ežero Jėzus pašaukė pirmuosius mokinius ir parodė stebuklingos žūklės ženklą, Simonas Petras parpuolė jam po kojų ir sakė: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš – nusidėjėlis“ (Lk 5, 8). Jėzus nedels-damas atsakė: „Nebijok! Nuo šiol jau žmones žvejosi“ (eil. 10). O kai vienas iš Jėzaus mokinių paprašė: „Vieš-patie, parodyk Tėvą, ir bus mums gana“, Mokytojas atsakė: „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą!“ (Jn 14, 8–9). Viešpaties kvietimas susitikti su juo skiriamas kiekvienam iš mūsų, kad ir kokioje būtume vietoje ar

situacijoje. Pakanka bent „pasiryžti leisti jam mus sutikti, kasdien nepaliaujamai jo ieškoti. Nė vienas neturi pagrindo manyti, kad šis kvietimas ne jam“ (Apaštališkasis paraginimas *Evangelii gaudium*, 3). Visi esame nusidėjėliai, kuriems reikia Viešpaties nuskaistinimo. Pakanka žengti mažą žingsnelį link Jėzaus, kad suvoktume, jog jis visuomet mūsų laukia ištiestomis rankomis, ypač Sutaikinimo sakramente, kuris yra ypatinga proga susitikti su nuvalančiu ir atnaujinančiu mūsų širdį Dievo gailestingumu.

Taip, brangūs jaunuoliai, Viešpats nori su mumis susitikti, nori būtų mūsų „regimas“. Jūs galite manęs paklausti: „O kaip?“ Šventoji Teresė Avilietė, prieš 500 metų gimusi Ispanijoje, dar būdama maža mergaitė sakė tėvams: „Noriu regėti Dievą.“ Vėliau ji atrado *mal-dos* kelią, kaip „artimą draugystę su Tuo, kuris, kaip žinome, mus myli“ (*Gyvenimo knyga* 8, 5). Todėl klausiu jūsų: ar meldžiatės? Ar žinote, kad galite kalbėtis su Jėzumi, su Tėvu, su Šventąja Dvasia, kaip kalbamasi su draugu? Ne su bet koku, bet su geriausiu, patikimiausiu draugu. Pamatysite, kad tai paprasta. Patirsite tai, ką vienas Arso kaimietis pasakė tenykščiam klebonui šventajam Jonui Marijai Vianėjui: „Melsdamasis prieš tabernakulį žvelgiu į Jį, o Jis žvelgia į mane“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2715).

Dar kartą raginu jus sutikti Viešpatį *dažnai skaitant Šventąjį Raštą*. Jeigu dar neturite to įpročio, pradėkite nuo Evangelijos. Kasdien skaitykite po vieną gabalėlį. Leiskite, kad Dievo žodis bylotų jūsų širdims, nušviestų jūsų žingsnius (plg. *Ps* 119, 105). Atrasite, kad Dievą galima „išvysti“ ir *brolių veide*, ypač labiausiai apleistų: vargšų, alkanų, trokštančių, atvykėlių, ligonių, kalinių (plg. *Mt* 25, 31–46). Ar kada nors tai patyrėte? Brangūs jaunuoliai, norėdami įžengti į Dievo karalystės logiką, turime pripažinti, kad esame vargšai tarp vargšų. Tyra širdis būtinai turi būti taip pat apnuoginta širdis, gebanti nusizeminti ir dalytis gyvenimu su tais, kurie labiausiai stokoja.

Susitikimas su Dievu maldoje per Biblijos skaitymą ir broliškąjį gyvenimą padės jums geriau pažinti Viešpatį ir save pačius. Jėzaus balsas uždegs mūsų širdis ir atvers mūsų akis panašiai kaip Emauso mokiniams (plg. *Lk* 24, 13–35), kad atpažintume jo buvimą mūsų istorijoje, atskleisdami mūsų gyvenimui parengtą jo meilės planą.

Kai kurie iš jūsų jaučia arba dar pajus Dievo pašaukimą į santuoką, kurti šeimą. Daugelis šiandien mano, kad tas pašaukimas tapo „nebemadingas“, bet tai netiesa. Būtent todėl visa bažnytinė bendruomenė išgyvena ypatingą laikotarpį, apmąstydamą Bažnyčios pašauki-

mą ir misiją šiuolaikiniame pasaulyje. Taip pat raginu jus pamąstyti apie pašaukimą į pašvęstąjį gyvenimą ir kunigystę. Kaip gražu matyti jaunos žmones, priimančius pašaukimą visiškai atsiduoti Kristui ir jo Bažnyčios tarnybai! Užduokite sau tą klausimą tyra širdimi ir neišsigąskite to, ko iš jūsų prašo Dievas! Jums ištarus „taip“ Viešpaties pašaukimui, tapsite naujomis vilties sėklomis Bažnyčioje ir pasaulyje. Nepamirškite: Dievo valia yra mūsų laimė!

4. Pakeliui į Krokuvą

„Palaiminti tyraširdžiai, nes jie regės Dievą“ (*Mt* 5, 8). Brangūs jaunuoliai, kaip matote, šis palaiminimas labai tiesiogiai liečia jūsų gyvenimą ir yra jūsų laimės garantas. Todėl dar kartą kartoju: išdrįskite būti laimingi!

Šiais metais Pasaulio jaunimo diena įveda mus į paskutinį etapą besirengiant didžiam pasauliniam jaunimo susitikimui, vyksiančiam 2016 m. Krokuvoje. Prieš 30 metų šventasis Jonas Paulius II Bažnyčioje įsteigė Pasaulio jaunimo dienas. Ta jaunimo piligrimystė per žemynus, vadovaujant Petro įpėdiniui, buvo iš tikrųjų Apvaizdos įkvėpta ir pranašiška iniciatyva. Kartu dėkokime Viešpačiui už vertingus vaisius, kuriuos ji atnešė daugelio jaunuolių gyvenime visame pasaulyje! Kiek daug svarbių atradimų – ypač tai, kad Kristus yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas, kad Bažnyčia yra didžiulė svetinga šeima! Kiek daug tuose susitikimuose įvyko gyvenimo pokyčių, kiek subrandinta pašaukimų! Tegul šventasis Popiežius, Pasaulio jaunimo dienų globėjas, užtaria mūsų piligrimystę į jo Krokuvą. O maloningos, gražiausios ir tyriausios Marijos motiniškas žvilgsnis telydi jus tame kelyje.

Iš Vatikano 2015 m. sausio 31 d.
Šv. Jono Bosko minėjimo diena

Popiežius Pranciškus

Betėvystės padariniai

2015 m. sausio 28 d.

Grižtame prie katechezų ciklo apie šeimą. Šiandien mūsų vedamasis žodis bus „tėvas“. Mums, krikščionims, tas žodis brangiausias iš visų, nes Jėzus mokė mus šiuo vardu kreiptis į Dievą: Tėve. Šio vardo prasmė įgijo naują gelmę dėl būdo, kuriuo Jėzus kreipėsi į Dievą ir išreiškė savo ypatingą ryšį su juo. Mūsų krikščioniškojo tikėjimo šerdį sudaro Jėzaus apreikštas palaimintas slėpinys apie Dievo – Tėvo, Sūnaus ir Dvasios – vidinį ryšį.

„Tėvas“ yra visiems žinomas, universalus žodis. Jis nurodo pamatinį santykį, kuriuo grindžiama tikrovė, tokia sena kaip žmonijos istorija. Tačiau šiandien sakoma, kad gyvename „betėvėje visuomenėje“. Kitais žodžiais tariant, ypač Vakarų kultūroje tėvo figūra yra simboliškai nesanti, nunykusi, išstumta. Iš pradžių į šį dalyką žvelgta kaip į išsilaisvinimą: išsilaisvinimą nuo tėvo šeimininko, nuo tėvo, atstovaujancio iš išorės primestam įstatymui, tėvo kaip vaikų laimės cenzoriaus ir kliuvinio kelyje į jaunų žmonių emancipaciją bei nepriklausomybę. Praeityje kai kuriuose namuose viešpatavo autoritarizmas, kai kuriais atvejais net priespauda: tėvai žiūrėjo į savo vaikus kaip į tarnus, negerbė asmeninių poreikių, susijusių su kiekvieno asmens augimu; buvo tėvų, kurie nepadėjo vaikams laisvai rinktis tinkamo kelio – nėra lengva auklėti vaiką laisvėje; tėvų, nepadėjusių vaikams imtis atsakomybės kurti savo ir visuomenės ateitį.

Žinoma, tai nėra gera nuostata; tačiau, kaip dažnai būna, iš vieno kraštutinumo patenkama į kitą. Mūsų dienų problema yra ne tiek uzurpuojantis tėvų buvimas, o veikiau jų nebuvimas, nusišalinimas. Tėvai kartais taip susitelkę į save, į savo darbą, kartais taip pat į savirealizaciją, jog net pamiršta apie šeimą. Jie palieka vaikus ir jaunuolius vienus. Būdamas vyskupu Buenos Airėse ėmiau suvokti našlaitystės jausmą, kurį šiandien išgyvena vaikai ir jaunuoliai; dažnai klausdavau tėčių, ar žaidžia su savo vaikais, ar turi drašos ir meilės „eikvoti“ laiką su vaikais. Atsakymas dažniausiai būdavo neigiamas, daugeliu atvejų jis skambėjo taip: „Negaliu, nes turiu daug darbo.“ Tėvas nedalyvavo to augančio vaiko gyvenime, nežaidė su juo, neeikvojo dėl jo savo laiko.

Šiame bendrame šeimos apmąstymo kelyje norėčiau šiandien pasakyti visoms krikščionių bendruomenėms, kad turime būti dėmesingesni: tėvo figūros nebuvimas

nulemia vaikų ir jaunuolių spragas ir žaizdas, kartais net labai rimtas. Iš tikrųjų vaikų ar jaunuolių nusikaltamumą dažniausiai galima sieti su stygiu, kad jų kasdieniame gyvenime pritrūko pavyzdžio ir tinkamo vadovavimo, pritrūko artumo ir tėvų meilės. Našlaitystės jausmas, kurį patiria daugelis jaunų žmonių, yra gilesnis, negu galvojome.

Jie šeimoje yra našlaičiai, nes jų tėčių dažnai nėra namie – taip pat ir fizine prasme, – bet visų pirma todėl, kad netgi būdami šalia jie nesielgia kaip tėvai, nesikalba su savo vaikais, neatlieka savo auklėjamojo vaidmens. Žodžių lydimu savo pavyzdžiu jie neįdiegia vaikams tų principų, vertybių, gyvenimo normų, kurių jiems reikia kaip duonos. Tėvo dalyvavimo ugdomoji kokybė tuo labiau reikalinga, kai jis dėl darbo turi būti toli nuo namų. Kartais atrodo, kad tėčiai nežino, kokią vietą jie turi užimti šeimoje ir kaip auklėti vaikus. Dvejodami jie laikosi atokiai, atsitraukia ir apleidžia savo pareigas, kartais ieškodami prieglobsčio neįmanomame „lygios partnerystės“ su vaikais santykiyje. Tai tiesa, turi būti savo vaiko „bičiulis“, tačiau nepamiršk, kad esi tėvas! Elgdamasis tik kaip bendraamžis bičiulis, lygus su lygiais, nepadarysi gero poveikio vaikui.

Šią problemą matome taip pat civilinėje bendruomenėje. Civilinei bendruomenei ir jos institucijoms tenka tam tikra atsakomybė – galima sakyti, tėviška – jaunų žmonių atžvilgiu, tik ta atsakomybė kartais apleidžiama arba netinkamai vykdoma. Tai taip pat dažnai palieka juos našlaičiais ir neparodo jiems tinkamos perspektyvos. Jaunuoliai tarsi našlaičiai lieka be kelių, kuriais galėtų saugiai eiti; lieka be mokytojų, kuriais galėtų pasitikėti; lieka be širdis uždegančių idealų, lieka be kasdienybėje juos palaikančių vertybių ir vilčių. Jiems galbūt prikemsama stabų, tačiau pavagiama jų širdis; jie spaudžiami svajoti apie pramogas ir malonumus, tačiau jiems neduodama darbo. Jie apgaulingai viliojami sudievintu pinigų, bet negali pasiekti tikrojo turto.

Todėl visiems, tėvams ir vaikams, gera išgirsti pažadą, kurį Jėzus paliko mokiniams: „Nepaliksiu jūsų našlaičiais“ (Jn 14, 18). Jis yra Kelias, kuriuo reikia eiti, Mokytojas, kurio reikia klausyti, Viltis, kad pasaulis gali pasikeisti, kad meilė nugalė neapykantą, kad visiems įmanoma ateitis brolybėje ir taikoje. Kas nors iš jūsų man gali sakyti: „Tėve, šiandien buvote pernelyg kritiškas. Kalbėjote tik apie tėvų nebuvimą, apie tai, kas nutinka, kai tėvai nebūna arti savo vaikų...“ Tai tiesa, norėjau pabrėžti tuos dalykus, nes kitą trečiadienį tęsiu šią katechezę, atskleisdamas tėvystės grožį. Todėl pradėjau nuo sutemų, kad ateičiau į šviesą. Tegul Viešpats mums padeda gerai suprasti tuos dalykus.

Ko moko tėvas

2015 m. vasario 4 d.

Šiandien norėčiau pristatyti antrąją apmąstymų dalį apie tėvo figūrą šeimoje. Praėjusį kartą kalbėjau, koks kyla pavojus, kai tėvų „nebūna“, o šiandien noriu pažvelgti pozityviu aspektu. Net šventasis Juozapas buvo gundomas palikti Mariją suvokęs, kad ji nėščia. Tačiau pasirodė Viešpaties angelas ir atskleidė Dievo planą ir jam numatytą įtėvio misiją. O Juozapas, teisingas vyras, „parsivedė žmoną pas save“ (Mt 1, 24) ir tapo Nazareto šeimos tėvu.

Kiekvienai šeimai reikalingas tėvas. Šiandien aptarsime jo vaidmens vertingumą, o pradėti norėčiau nuo kelių ištraukų iš Patarlių knygos, nuo žodžių, kuriuos tėvas skiria savo sūnui: „Mano vaike, jeigu tavo širdis išmintinga, ir mano širdis džiaugsis. Džiūgausiu visa širdimi, kai tavo lūpos dorai kalbės“ (Pat 23, 15–16). Neįmanoma geriau išreikšti tėvo susijaudinimo ir pasididžiavimo matant, kad perdavė sūnui tai, kas svarbu gyvenime, būtent išmintingą širdį. Tas tėvas nesako: „Didžiuojuosi tavimi, nes esi toks pat, kaip aš, nes kartoji tai, ką sakau ir ką darau.“ Ne, jis nesako taip paprastai. Tėvas sako kai ką kur kas svarbesnio, ir tai galime suprasti taip: „Būsiu laimingas kaskart, kai matysiu, kad elgiesi išmintingai, būsiu sujaudintas kiekvieną kartą, kai girdėsiu, kad kalbi teisiai. Būtent tai norėjau tau palikti, kad perimtum: nuostatą jausti ir veikti, kalbėti ir vertinti išmintingai ir teisiai. Kad galėtum toks būti, išmokiau tave dalykų, kurių nežinojai, pataisiau klaidas, kurių nematei. Leidau tau patirti stiprią ir drauge diskretišką meilę, kurios galbūt nepažinai iki galo, kai buvai jaunas ir neužtikrintas. Pateikiu tau griežtumo ir tvirtumo liudijimą, kurio galbūt nesupratai tuomet, kai norėjai tik bendrystės ir globos. Aš turėjau pirmas iširti savo širdies išmintį, budėti vengdamas savo jausmingumo ar apmaudo perviršių, kad pakelčiau neišvengiamų nesusipratimų našta ir rasčiau tinkamus žodžius, kuriuos suprastum. Dabar, – sako tėvas, – kai matau, kad stengiesi taip pat elgtis su savo vaikais ir su visais, susijaudinu. Esu laimingas, kad esu tavo tėvas.“ Taip kalba išmintingas tėvas, brandus tėvas.

Tėvas gerai žino, kiek atsieina to paveldo perdavimas: kiek reikia artumo, švelnumo ir ryžtingumo. Tačiau kokia didelė paguoda ir atlygis tuomet, kai vaikai pagerbia šį paveldą! Tas džiaugsmas yra užmokestis už visą vargą, jis nugali visus nesusipratimus ir gydo visas žaizdas.

Taigi pirmutinis poreikis yra būtent šis – kad tėvas būtų *esamas* šeimoje. Kad būtų arti žmonos, dalydamasis viskuo: džiaugsmu ir skausmu, sunkumais ir viltimi. Kad būtų arti augančių vaikų: kai jie žaidžia ir kai išsipareigoja, kai būna nerūpestingi ir kai išibaiminę, kai būna kalbūs ir kai tyli, kai yra drąsūs ir kai bijo, kai klysta ir kai grįžta į teisingą kelią; tėvas visuomet turi būti esamas. Esamas nereiškia kontroliuojantis! Pernelg kontroliuojantys tėvai gniuždo vaikų asmenybę, neleidžia jiems užaugti.

Evangelija mums kalba apie pavyzdinį Tėvą, esantį danguje – pasak Jėzaus, vienintelį, kurį iš tikrųjų dera vadinti „geruoju Tėvu“ (plg. Mk 10, 18). Visi žino tą ypatingą palyginimą apie „sūnų palaidūną“, veikiau apie „gailęstingąjį tėvą“ iš Luko evangelijos 15 skyriaus (plg. Lk 15, 11–32). Kaip oriai ir švelniai laukia tas tėvas, stovėdamas prie namo durų ir laukdamas grįžtančio sūnaus! Tėvai turi būti kantrūs. Dažnai nieko kito negalima daryti, tik laukti; melstis ir laukti kantriai, švelniai, didžiadvasiškai ir gailęstingai.

Geras tėvas *moka laukti ir atleisti* iš visos širdies. Žinoma, jis taip pat geba ryžtingai nubausti: jis nėra silpnas, nuolaidus, sentimentalus. Tėvas, kuris moka *nubausti nežemindamas*, sugeba apsaugoti negailėdamas savęs. Kartą sutuoktinių susirinkime girdėjau vieno tėčio pasakymą: „Kartais turiu lengvai suduoti vaikams... bet niekuomet ne per veidą, kad jų nežeminčiau.“ Kaip tai gražu! Jis turi orumo jausmą. Privalo nubausti, daro tai tinkamu būdu ir eina toliau.

Nuodugniai paaiškinti Jėzaus išmokytą maldą „Tėve mūsų“ gali būtent tie, kurie patys asmeniškai išgyvena tėvystę. Be danguje esančio Tėvo tėvai praranda drąsą ir pasiduoda. Tačiau vaikams reikia tėvo, kuris lauktų jų, grįžtančių iš savo nesėkmių. Jie daro viską, kad to nepripažintų, neparodytų, bet jiems jo reikia; o žaizdos, atsiradusios neradus tėvo, sunkiai gyja.

Mūsų motina Bažnyčia išsipareigojusi visomis jėgomis palaikyti gerą ir didžiadvasišką tėvų buvimą šeimose, nes jie naujoms kartoms yra nepamainomi saugotojai ir tikėjimo gėriu, tikėjimo teisingumu ir Dievo globa perteikėjai, kaip šventasis Juozapas.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas
Gintaras Grušas

Kalba Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio iškilmingame minėjime Lietuvos Respublikos Seime

2015 m. kovo 11 d.

Jūsų Ekscelencijos Lietuvos Respublikos Prezidente, Seimo Pirmininke, Ministrė Pirmininke, Jūsų Ekscelencija Islandijos Respublikos Prezidente, Jūsų Ekscelencija kadenciją baigęs Prezidente, Didžiai Gerbiamas Atkuriamojo Seimo Aukščiausiosios Tarybos Pirmininke ir gerbiamieji Signatarai, Jūsų Ekscelencijos užsienio kraštų Parlamentų pirmininkai ir ambasadoriai, gerbiamieji Seimo ir Vyriausybės nariai, brangūs Lietuvos žmonės!

Šiandien minime ypatingą dieną Lietuvos istorijoje – Kovo 11-ąją. Tai diena, kuri suteikė didelį džiaugsmą ir viltį visai tautai, kai buvo atkurta ilgai laukta mūsų krašto laisvė. Laisvė nėra duota savaime. Jos buvo ilgai siekiama, už ją kentėta, aukotasi, todėl šiandien turime ne tik džiaugtis, bet ir prisiminti tą ilgą ir sunkų kelią iki šioje salėje vykusio posėdžio, kuriame pasirašytas Aktas dėl Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Prieš mėnesį minėjome Vasario 16-ąją ir Nepriklausomos Lietuvos valstybės paskelbimą – prisiminėme tuos, kurie padėjo kurti jauną Europos šeimos narę. Šie jubiliejiniai Nepriklausomybės atkūrimo metai paženklinti ir liūdna 75-erių metų sukaktimi, kai po Molotovo-Ribentropo pakto, gėdingai vadinamo Nepuolimo sutartimi, Sovietų Sąjungos kariuomenė okupavo Lietuvos teritoriją 1940-aisiais metais. Šių dienų pasauliniuose sukuriuose, ypač sekdami įvykius Ukrainoje, neišleiskime iš akių to fakto, kad tarptautinėje politikoje negalima toleruoti grobikiškų sutarčių sudarymo, net ir dangstantis taika. Mūsų politikai turi ir toliau drąsiai atmesti kai kurių valstybių raginimus „nepraleisti progos patylėti“. Kiekvieno pareiga – aiškiai priminti tylos ir taikstymosi pasekmes.

Puoselėkime atminimą kovotojų – partizanų, politinių kalinių, tremtinių, – kurie nenusileido blogiui, ypač tų, kurie net sunkiausiuose išbandymuose liko ištikimi laisvės kvietimui. Dažniausiai tai buvo eiliniai piliečiai, tėvai ir motinos, mokytojai ir ūkininkai. Vienas iš pavyzdžių – mokytoja Adelė Dirsytė, kuriai pradėtas paskelbimo šventąja procesas. Ji ištremta kartu su savo mokinėmis išliko pašaukimui atsidavusi mokytoja ir auklėtoja iki mirties. Ji liudijo meilę Dievui ir Tėvynei,

savo pavyzdžiu skatindama kitus neprarasti vilties sunkiomis tremties sąlygomis.

Per ilgus okupacijos metus buvo ne vienas, kuris išdrįso viešai ar slaptai kovoti už laisvę, už Nepriklausomybę. Penkių kunigų įsteigtas Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas viešai grūmėsi su skleidžiamu melu apie tariamą religijos laisvę Sovietų Sąjungoje. „Katalikų Bažnyčios kronikos“ bendradarbiai slapta dokumentavo ir pasauliui viešino informaciją apie persekiojimus. Įvairūs kiti pagrindiniai leidiniai gaivino viltį, neleido pasauliui pamiršti mūsų laisvės netekties.

Laisvės kovotojai – tai sėklos, iš kurių išaugo Sąjūdis. Tos sėklos padėjo tautai vėl atsitiesti po ilgos 50-ies metų nakties, ir stiprėjantis laisvės šauksmas tapo nenuitildomas. Šiandien, dėkodami Kovo 11-osios akto signatarams už žengtą žingsnį, prisimename viltį bei laisvės troškimą, kuriuo degė visa tauta. Tikėdami savo laisve kartuėjome valstybės kūrimo keliu per Sausio 13-osios skausmą, blokadą; matėme, kaip giliai sužeidė mūsų visuomenę okupacijos metų palikimas, jautėme, kaip klatingos jėgos siekė užkirsti mūsų grįžimą visateisiais nariais į Europos šeimą. Savo šalies laisvę reikia saugoti tiek nuo išorės priešų, tiek nuo subtilesnio puolimo iš vidaus.

Per šiuos 25-erius metus daug pasiekta. Šiandien tikrai turime džiaugtis, dėkoti Dievui ir sveikinti vieni kitus su nueitu laisvės keliu. Tapome ES ir NATO nariais, sėkmingai pirmininkavome Europos Sąjungai, tapome Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nariai. Ekonomikoje pasiekėme stabilumo ir augimo, galėjome įstoti į euro zoną. Užimame garbingas vietas ir kylame pasauliniuose vystymosi bei gyvenimo lygio reitinguose. Bet kartu jaučiame, kad išsaugoti Nepriklausomybę ir puoselėti laisvą visuomenę yra nepabaigiamas darbas.

Mums, vos pradėjusiems Nepriklausomos valstybės atkūrimą, teko įstabai malonė priimti popiežių šv. Joną Paulių II. Jo išvalgos, patarimai aktualūs ir šiandien. Savo enciklikoje *Veritatis splendor*, kuri buvo išleista tik mėnuo prieš popiežiaus kelionę į Lietuvą, Šventasis Tėvas rašė: „Laisvė įgyvendinama meile, tai yra pasiaukojimu“ (87). Įsiklausykime į šiuos žodžius: „Laisvė įgyvendinama meile, t. y. pasiaukojimu.“ Valstybėje kaip ir santuokoje neužtenka apeigų metu pažadėti mylėti amžinai, reikia kasdienėmis pastangomis įrodyti šią meilę. Tėvynę turime mylėti, ja rūpintis ne gražiomis kalbomis, ne vien švenčių proga, bet atmindami, kad tautos laisvė įgyvendinama meile – pasiaukojimu.

Nei partizanams, nei žaliaraiščiams nereikėjo referendumo, nes jie mylėjo Tėvynę ir buvo pasirengę dėl jos auko-

► Pašvęstojo gyvenimo metai

tis. Ir šiandien turime šeimose, mokyklose, darbovietėse, asmeniškai ir žiniasklaidoje priminti vieni kitiems mūsų visų bendrą pareigą apginti laisvą visuomenę. Tam reikia laikytis meilės įstatymo, kurį visų pirma atskleidžiame širdies maldoje – ryšyje su pačiu Kūrėju, Meilės šaltiniu. Malda yra pirmasis ginklas kovojant už laisvę ir įrankis ją kuriant, nes nesantaika, savanaudiškumas ir kitos nuodėmės kyla iš mūsų širdies. Malda sustiprina ir parodo kelią į pasiaukojančią meilę tiek šeimoje, tiek Tėvyneje.

Mylėdami Dievą, Tėvynę ir artimą, kartu toliau darbuokimės siekdami užtikrinti laisvo ir nepriklausomo krašto ateitį. Neišleiskime iš akių savo nuolatinės pareigos Valstybei. Baigiu Vilniuje išstartais šv. Jono Pauliaus II žodžiais. Jis mums sakė: „Nebijokite, bičiuliai, atverti durų Kristui! Jis pažįsta žmogaus širdį ir moka atsakyti į skaudžiausius jo nerimo klausimus. Jis kviečia mus kartu darbuotis ir kurti tikrai laisvą, vieningą visuomenę.“

J. Rovira CMF

Vadovavimas ir klusnumas vienuoliškajame gyvenime*

Pastabos apie instrukciją *Faciem tuam*

Prieš imdamiesi gvildinti mūsų temą, galėtume paklausti, ar instrukcija „Vadovavimo tarnystė ir klusnumas. *Faciem tuam, Domine, requiram*“ (2008 05 11) siūlo mums ką nors naują, ko nebūtų pasakyta per pastaruosius dešimt ar panašiai metų paskelbtuose dokumentuose apie pašvęstąjį gyvenimą. Tai ypač tinkamas klausimas turint galvoje, kad ši tema ir Bažnyčioje apskritai, ir vienuoliškajame gyvenime konkrečiai tradiciškai laikyta kažkiek „keblia“ (1).

Aspektus, dokumente kritusius man į akį, asmeniškai apibendrinčiau trimis momentais: 1) nuolatos primename, kad klusnūs turime būti vieninteliam Dievui, o visa kita yra tarpininkavimas ir tikrovė, kurioje ieškome Dievo valios; 2) kaip šios tarnystės įgyvendinimo kontekstas pabrėžiamas broliškas-bendruomeniškas aspektas ir žmogiškoji branda; 3) suvokiamas ir paklūstančiojo, ir įsakinėjančiojo ribotumas, keliantis savaimę suprantamus sunkumus, įtampas ir net „sąžinės

prieštaras“. Visa tuo vienuoliams ir vienuolėms būdingas klusnumas nenuvertinamas, bet jį norima padaryti pilnatviškesnį, tikresnį, nes žmogiškai brandesnį (2) ir evangeliškai kristologiškesnį. Nei, kaip pabrėžiama ir kituose dokumentuose, taip pakertamas tvirtinimas, jog vadovui tenka atsakomybė priimti galutinį sprendimą (FT, 20; plg. 25; PC, 14c, VC, 43, FLC, 50c, SAC, 14).

1) Kristus – tobulas pavyzdys ieškant Dievo valios bei ją priimant

Tėvas mums pateikė regimą pavyzdį, kaip istorijos verpetuose surasti bei įgyvendinti jo valią, – Kristaus pavyzdį (plg. FT, 8). Instrukcijoje pažymima, jog klusnumas Tėvo valiai yra ne kas nors, kas pridurta prie Kristaus asmenybės, bet tai, kas pilnutinai ją išreiškia: „Mano maistas – vykdyti valią to, kuris mane siuntė“ (Jn 4, 34) (plg. FT, 23a). Jis buvo *amen* (plg. Apr 3, 14), tobulas *taip* (plg. 2 Kor 1, 20) Tėvui (FT, 23c). Mes pašaukti tęsti „istorijoje jo gyvenimą, kad suteiktume kitiems galimybę jį sutikti“ (FT, 23b). Toks Kristaus klusnumas įgalina jį atlikti Tėvo jam patikėtąją užduotį.

Mūsų pačių kaip mokinių klusnumas yra ne kas kita, kaip įsikūnijusio Sūnaus klusnumo Tėvui tąsa istorijoje, „sūniškas klusnumas“ (VC, 16c), „sūniškas, o ne vergiškas“, atspindintis „trijų dieviškųjų Asmenų meilės darną“ (VC, 21d; plg. 22; 23). Šis kristologinis-trejųbūnis aspektas yra giliausias ir tikriausias mūsų krikščioniškojo gyvenimo teologinis pagrindas. Todėl turėtume rūpintis vengti vadovavimo ir klusnumo jungtį vienuoliškajame gyvenime traktuoti kaip tiesiog organizacinę priemonę, veiksmingumui laiduoti skirtą praktinį bei sociologinį gyvenimo faktą, net jei galutinis tikslas būtų apaštališkas. Parafrazuodami šventąjį Paulių, galėtume pasakyti, kad esame Kristaus kūno nariai (plg. 1 Kor 12, 12) ir todėl mūsų klusnumas Tėvui tampa tikrąja Kristaus klusnumo tąsa. Šitaip dėl Dievo karalystės ir padedami Dvasios jo Bažnyčioje mes savo

* Versta iš: Father J. Rovira CMF. *Authority and Obedience in Religious Life. On the Instruction „Faciem tuam“*. UISC Bulletin. Number 138, 2008. Autorius yra dėstęs pašvęstojo gyvenimo teologiją Klaretiečių pašvęstojo gyvenimo teologijos institute (P. U. L.), 1973–2005 m. buvo Popiežiškojo instituto *Regina Mundi* moralės teologijos profesorius, šiandien yra Popiežiškojo saleziečių instituto (nuo 1992 m.), Urbono universiteto Misiologijos fakulteto (nuo 1997 m.) ir Popiežiškojo instituto *Auxilium* (nuo 1998 m.) vizituojuantis profesorius.

kūne (savo žmogiškojoje ir asmeninėje, ir kolektyvinėje istorijoje) papildome tai, ko dar trūksta Kristaus klusnumui Tėvui (*Kol* 1, 24), „kad pasaulis įtikėtų“ (*Jn* 17, 21). Kristaus klusnumas davė pradžią naujojo Izraelio, naujosios žmonijos, Bažnyčios, o per ją įvairių grupių ar paskirų krikščionių klusnumui amžių tėkmėje.

Paklauskime savęs: kokia yra ta Tėvo valia, kurios dėl mūsų pačių labo mums reikia ieškoti ir įgyvendinti istorijoje, laike ir aplinkybėmis, kuriomis save aptinkame individualiai ar kaip grupės (kongregacija, Bažnyčia, žmonija)? Atsakymas paprastas – supažindinti su Kristumi kaip nepakartojamu Šventuoju, kad ateitų Dievo istorinė bei eschatologinė Karalystė ir jo valia būtų vykdoma kaip danguje, taip ir žemėje (plg. *Mt* 6, 9–10; *Lk* 11, 1–2). Ši Karalystė tampa tikrove tokiu masu, koku įgyvendinamas Dievo išganomasis planas, iš Dievo begalinės meilės nuo amžių sumanytas žmonijai Kristuje. Šis planas įgyvendinamas istorijoje, bet galutinai bus atbaigtas Kristuje, amžinybėje (plg. *Ef* 1, 3–14; *Kol* 1, 13–20), kai Sūnus viską perduos Tėvui ir Dievas bus viskas visame kame (plg. *1 Kor* 15, 24–28). Išganymas – Karalystė – yra laimė ir žmonių, kurių žmogystė tampa tobula pasiekusi visišką Kristaus brandą (plg. *Ef* 4, 13–16), atbaigimas. Dievo valia pradedama vykdyti pirmiausia tada, kai žmonės įtiki Sūnų, kurių Tėvas iš meilės atsiuntė į pasaulį (plg. *Mk* 1, 15; *Jn* 3, 16 ir t.; 17, 3), kad nė vienas nepažūtų (*Jn* 6, 40). O Dievas yra meilė (plg. *1 Jn* 4, 8; 16) ir padarė mus savo dieviškosios prigimties dalininkais (plg. *2 Pt* 1, 4): ta meilė į mūsų širdis įliejama Šventosios Dvasios (*Rom* 5, 5), kad pas mus ateitų ir mumyse apsigyventų Trejybė (plg. 14, 23) ir mes galėtume įžengti į bendrystę su ja (plg. *1 Jn* 1, 1–3). Visa tai įvyksta stengiantis visomis jėgomis mylėti Dievą ir savo brolius bei seseris (*Mt* 22, 37–40) be skirtumo (*1 Jn* 4, 20–21), laikant neregimu atramos tašku tobulą paties Dievo meilę (plg. *Mt* 5, 43–48), o regimu – Kristaus nusistatymą ir tai, kaip Tėvas pamilo mus Kristuje (plg. *Jn* 15, 9–17).

Kristus yra mūsų pavyzdys, o, visa tai turint priešais akis, kokia yra Kristaus klusnumo prigimtis ir kaip jis paklusdavo? Instrukcijoje atsakoma, kad Kristus visą save atidavė Tėvui į rankas: „Per kančią jis atiduoda save Judo, aukštųjų kunigų, kankintojų, priešiškos minios ir jį nukryžiuosiuųjų valiai todėl, kad yra absoliučiai tikras, jog visa tai įprasmina jo visiškos ištikimybės Tėvo panorėtam išganymo planui – Tėvo, kuriam, pasak šv. Bernardo, *patiko ne pati mirtis, bet laisvai pasirinkusiojo mirti valia*“ (*FT*, 5c) (3).

Evangelijoje į Kristaus gyvenimą žvelgiama kaip į Sūnaus bendrystės su Tėvo valia raišką. Toks nuolankumas aiškiai išreiškiamas pirmutiniais ir paskutiniais

Kristaus žodžiais: „Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (*Lk* 2, 29) ir: „Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią“ (*Ps* 30, 6; *Lk* 23, 46), istorijoje atkartojančiais psalmininko žodžius (*Ps* 39, 7–9), Laiško žydams autoriaus įdedamus į Kristaus lūpas nuo pat jo atėjimo į pasaulį pradžios: „Todėl, ateidamas į pasaulį, jis byloja: <...> *Štai ateinu <...> vykdyti tavo, o Dieve, valios!*“ (*Žyd* 10, 5–7).

Štai toks yra maldos „Tėve mūsų“ trečiojo prašymo: „Teesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje“ (*Mt* 6, 10), prašymo, skausmingai pakartojamo Getsemanėje: „Ne kaip aš noriu, bet kaip tu!“ (*Mt* 26, 39. 42), tikslas. Toks klusnumas vykdomas išbandymų verpetuose: „Jis savo kentėjimuose išmoko klusnumo“ (*Žyd* 5, 8), klusnumo „iki mirties, iki kryžiaus mirties“ (*Fil* 6, 8), visada realaus kaip kasdienis „maistas“ (*Jn* 4, 34). Todėl Kristus ant kryžiaus ir galėjo pasakyti: „Atlikta“ (*Jn* 19, 30). Jis buvo Tėvo „taip“ žmonijai (Dievo ištikimybė žmonijai) ir žmonijos „taip“ Tėvui (visiškas klusnumas) (plg. *2 Kor* 1, 20; *Apd* 1, 4–5; 3, 14). Toks klusnumas, kaip citavome anksčiau, yra „sūniškas, o ne vergiškas“, atspindintis „trijų dieviškųjų Asmenų meilės darną“ (*VC*, 21d).

Tokį klusnumą išryškina Dievo valios klausymasis ir nuolatinis ieškojimas: „Kas iš Dievo yra, tas Dievo žodžių klauso“ (*Jn* 8, 47). Būdamas tikras žmogus (plg. *GS*, 22; *KBK*, 470), Kristus irgi turėjo ieškoti, atpažinti ir išreikšti Tėvo valią „per daugialypius išorinius tarpininkus“ (*FT*, 9a; plg. 11c); jam ne visada būdavo lengva ją suprasti ar įvykdyti, nes gimė „tapdamas panašus į žmones“ (*Fil* 2, 7), turėjo augti bei mokytis (plg. *Lk* 2, 40. 52) ir, kaip ir mes, buvo visai mėgintas, bet nenusidėjęs (plg. *Žyd* 4, 15). Juk jo viešasis gyvenimas prasideda ir baigiasi dviem jo užduoties vykdyti Tėvo valią, vadinasi, klusnumo, išbandymais – gundymais (plg. *Mt* 4, 1–11) ir kančia ne tik Getsemanėje (plg. *Mt* 26, 38–39; *Žyd* 5, 7–8), bet ir ant kryžiaus (plg. *Mt* 27, 46; *Ps* 22, 31). Štai čia Kristus išgyvena tai, ką mistikai pavadins „tamsiąja naktimi“. Jis „kentėjimuose“ „mokėsi“ klusnumo (*Žyd* 5, 8). Būtent Mato aprašytoje Getsemanės scenoje (26, 36–46) galime tinkamai pasverti klusnumo procesą. 39-ojoje eilutėje Kristus prašo, kad kančia, jei įmanoma, jį aplenktų, tačiau bet kuriuo atveju sutinka, kad būtų ne jo, bet Tėvo valia, 42-ojoje eilutėje jis tiesiog nori, kad ta valia būtų įvykdyta ir neprašo būti tausojamas. O 46-ojoje eilutėje ryžtingai taria: „Kelkitės, eime!“ Jis suvokė ir visiškai priėmė Tėvo valią. „Buvo išklaustas“ (*Žyd* 5, 7) ne ta prasme, kad buvo apsaugotas nuo kančios, bet kad jam padėta ją suprasti bei ryžtingai priimti. Juk Kristus nebuvo auka, kurią privertė bejėgiškai iškentėti kryžių, Jėzus jį pozityviai priėmė, o dėl to, kad laikė kryžių savo mylimo Tėvo valia, jis jam buvo ne toks sunkus. Vis dėlto *FT* pabrėžiama, jog

Tėvui patiko ne pats kryžius, bet Kristaus paliudyta iki galo ištikima meilė žmonijai, savo broliams ir seserims. Vienu žodžiu, čia taikytina Pauliaus pastaba apie materialijų gėrybių atsisakymą iki kruvinos mirties: teigiamas dalykas yra ne pats atsisakymas, bet jo vaisiai: „Jei aš išdalyčiau vargšams visa, ką turiu, jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės, – nieko nelaimėčiau“ (1 Kor 13, 3) (4).

Tai paaiškina Kristaus laisvę mirties akivaizdoje: „Tėvas myli mane, nes aš gulda savo gyvybę, kad ir vėl ją pasiimčiau. Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu“ (Jn 10, 17–18). Taip, pakludamas Tėvui, Jėzus apreiškiamas kaip iš pagrindų laisvas ir nepriklausomas: laisvas pinigų (plg. Mt 6, 25–33), kitų asmenų (plg. Jn 6, 15; 13, 5. 14), galingųjų (plg. Mt 26, 62–64; 27, 13–14; Lk 13, 32; 23, 6–12), savo šeimos (plg. Lk 2, 49; Mk 3, 33), galingų politinių ar religinių grupių (plg. Mt 22, 34; 23, 13–32), Įstatymo (plg. Mt 5, 21 ir t.) ir mirties (plg. Jn 10, 17–18; Mt 26, 36–46) atžvilgiu.

Kartais reikalaujantis daug pastangų, sunkus ir dramatiškas (plg. FT, 8c) Kristaus klusnumas būdavo todėl, kad buvo žmogiškas, reikalaujantis atiduoti gyvybę už tuos, kuriuos myli (Jn 15, 12; Fil 2, 8), bet sykiu ne tiesiog iškentėtinas, ne primestas, o laisvai ir net džiugiai įgyvendinamas klusnumas – panašiai moteris kenčia prieš pagimdydama, bet galiausiai kančią užmiršta iš džiaugsmo, kad pasauliui gimė žmogus (plg. Jn 16, 21). Ir mes gerai žinome, kaip labai Dievas myli džiugiai save dovanojančiuosius (plg. 2 Kor 9, 79), džiugiai atliekančius gailestingumo darbus (plg. Rom 12, 8). Iš tiesų būtent meilės laisvė skatino Kristų save visiškai dovanoti (plg. Gal 2, 20; Ef 5, 2). Jo klusnumas buvo sunkus, bet laisvas, galingas ir drąsus, net džiugus, nes jis pirmiausia buvo meilė. Klusnumu jis tiesiog „iki galo“ (Jn 13, 1), „iki kryžiaus mirties“ (Fil 2, 8), iki „atlikta“ (Jn 19, 30) įgyvendino savo meilę Tėvui, meilę, kuri konkrečiai reiškėsi meile žmonėms. Štai kodėl Nukryžiuotasis yra ne tik tiesiog bei visada kančios ir mirties, bet ir ištikimos meilės tam, kuris mylimas, kad ir kokie būtų to padariniai, simbolis. Tai – teigiamas simbolis, meilės pergales prieš nuodėmę, kančią ir mirtį simbolis.

2) Bažnyčia – klusniųjų, visada budriai ieškančių Dievo valios ir besistengiančių ją atpažinti, bendrystė

Jėzaus mokiniams turėtų būti būdinga jo nuostata. Jis yra prototipas, aukščiausias pavyzdys. Jis pats tai pabrėžia: „Kas tik vykdo Dievo valią, tas man ir brolis, ir sesuo, ir motina“ (Mk 3, 35). Kaip ir jis, mokiniai irgi įsiklausydavo, atsiliepdavo į Tėvo norus bei juos įgyvendindavo, taip tapdami jo nauja šeima, naujuoju Izraeliu. Naująją šeimą sudaro tie, „kurie klausosi Dievo žodžio

ir jį vykdo“ (Lk 8, 21): klausymasis ir vykdymas yra dvi Kristaus „šeimos“ esminės savybės (plg. FT, 8).

Tai yra būdas, kaip Bažnyčioje suprasti klusnumą. Ta samprata skirta visiems krikščionims ir tas klusnumas reikalaujamas iš visų amžių tėkmėje. Toks klusnumas yra pirmesnis bei pagrindžia ir paaiškina ne tik vienuolio ar vienuolės klusnumą vyresnybei, bet ir kiekvieno tikinčiojo klusnumą vidiniams bažnytinės bendruomenės reikalavimams, įskaitant klusnumą hierarchijai, vykdančiai vadovavimo tikintiesiems užduotį.

Šitai paaiškina, kodėl Bažnyčia nedaro skirtumo tarp tų, kurie vadovauja, ir tų, kurie paklūsta, nes iš tiesų paklūsta visi ir visa Bažnyčia seka savo Sužadėtinio, Jėzaus Kristaus, pavyzdžiu, Šventosios Dvasios padedama, klausydamosi Dievo valios ir ją vykdydama. Taigi kiekvienas krikščionis gyvena šiuo klusnumu konkrečioje savo pašaukimo aplinkoje, o vienuoliai ir vienuolės paklūsta pagal savo savito gyvenimo parametrus (tiesą sakant, irgi įvairiopa). Tad būdas, kuriuo apsisprendžiama sekti Kristumi, nėra nesvarbus dalykas. Kiekvienas asmuo privalo ieškoti savo pašaukimo, t. y. Tėvo valios savo atžvilgiu, ir priimti ją su džiaugsmu, meile bei ištikimybe. Tas klusnumas ne engiantis, bet priešingai, išlaisvinantis (plg. FT, 5–6; VC, 91), nes Dievas yra meilė (plg. 1 Jn 4, 8. 16) ir todėl, apdovanodamas mus savitu pašaukimu, negali netrokšti didžiausio gėrio kiekvienam iš mūsų (plg. Jn 3, 17; 12, 47; Rom 8, 28; 1 Tim 2, 4; 2 Pt 3, 9). Konkretaus krikščionio pašaukimas negali būti laikomas geresniu ar iškilesniu už visų kitų, nes tai yra Dievo valia būtent jo ar jos atžvilgiu.

Kiekvieno asmens klusnumas įgyvendinamas bažnytinėje bendruomenėje ir, vadinasi, apima ne tik pamatinį asmeninį ryšį tarp Dievo ir asmens sąžinės, bet ir santykį su kitais broliais bei seserimis Bažnyčioje, drauge keliaujančiais Dievop. Kitaip tariant, mūsų klusnumas neregimam Dievui įgyvendinamas regimoje Dievo bendruomenėje – Bažnyčioje lygiai taip, kaip meilė Dievui, kurio neregime, paliudijama meile artimui, kuri regime (plg. 1 Jn 4, 20–21). Be to, jei krikščionio gyvenimo šerdis yra gailestingoji meilė (plg. Jn 15, 12–17), tai, turint galvoje, kad Dievas yra meilė (plg. 1 Jn 4, 8. 16), klusnumo vykdymas/tarnavimas Bažnyčioje gali būti tik toks, kokia yra gailestingoji ir broliškoji meilė, „kad pasaulis įtikėtų“ (plg. Jn 15, 12–17; 17, 11. 21–26). Kita vertus, vadovavimo tarnystė ir klusnumas krikščioniškais laikytini tik tiek, kiek išreiškia gailestingąją meilę. Gailestingoji meilė yra Evangelijos autentiškumo įrodymas, nes „meilė nedaro nieko pikta artimui. Taigi meilė – Įstatymo pilnatvė“ (Rom 13, 10; plg. 1 Kor 13), ir „viršum viso šito tebūna meilė, kuri yra tobulumo raištis“ (Kol 3, 14).

„Viršum visko“ reiškia net „virš“ troškimo palaikyti grynai išorinę tvarką, tam tikrą „bažnytinę politiką“ ar sergėti kažkokį Bažnyčios įvaizdį. Mat tai, kas yra meilė (plg. *1 Jn* 4, 8. 16), apibrėžia pats Dievas, kuris yra „tiesa“ (plg. *Jn* 3, 16; 14, 16). Taigi meilė yra tiesa todėl, kad tai yra buvimas Dievo gyvenimo dalininku (plg. *1 Jn* 4, 7–8. 12–16). Todėl ginti krikščionybės tiesą meilės sąskaita, kaip nekart darė pavieniai žmonės ar grupės, būtų tiesiog prieštaravimas – tokia tiesa būtų savižudiška. Meilė be tiesos neįmanoma, lygiai kaip negali būti tiesos be meilės. Taip, negalime būti išgelbėti meilės, nežinodami apreikštosios tiesos, bet lygia greta negalime būti išgelbėti apreikštosios tiesos, jei nėra meilės (plg. *Mt* 25, 31–46; *Lk* 12, 47–48; *1 Kor* 13; *Jok* 2, 14–26; taip pat žr.: *LF*, 14–16; *KBK*, 839–848).

Tad vadovavimas ir klusnumas Bažnyčioje kyla iš meilės (bendrystės), rodo ją ir, įgyvendinami krikščioniškai, tikrai didina meilę (plg. *1 Jn* 1, 1–3; taip pat plg. *ChL*, 32; *FLC*, 58; *VC*, 46a). Todėl vadovavimas bus juo autentiškesnis, t. y. krikščioniškesnis, juo labiau jis, ieškant ir vykdant Dievo valią, bus skatinamas ir motyvuojamas meilės, skirtas meilei ir įgalinantis vis labiau gyventi meile. Kitaip tariant, juo labiau vadovavimas aktualizuoja bažnytinį dalyvavimą Tėvo agapėje padedant Kristaus velykiniam slėpiniui ir Dvasios veikimui (*Jn* 17, 11–21; *1 Jn* 4, 18. 16; *Rom* 5, 5; *2 Pt* 1, 4), juo regimiau jis atspindės „begalinę meilę, jungiančią tris dieviškuosius Asmenis“ (*VC*, 21d).

Štai kodėl bendrystė (plg. *1 Jn* 1, 1–3) yra pamatinis elementas, netgi tikslas. Ir būtent bendrystėje mokiniai įsiklauso į Tėvo valią, ją atpažįsta bei vykdo. Bažnyčioje Dvasia dalija įvairias dovanas (*Rom* 12, 3–8; *1 Kor* 12–14; *Ef* 4–5), o tarp jų yra hierarchijos vadovavimas, vykdytinas kaip tik dėl to, kad dovanotas Dvasios dėl bendrojo gėrio. Kūną sudaro daug skirtingų dalių, turinčių savo funkciją, ir nė viena nėra nenaudinga; vadovavimas yra viena iš tokių dovanų, ir ji yra esminė, net jei nėra unikali. Klusnumas irgi yra dovana, tarnystė, atliekama bendrystės ir vadovavimo labui. Tarnaujama ieškant, klausantis, atpažįstant, kalbant, įsakinėjant ir paklūstant. Tikėjimas yra pirma vadovavimo, o vadovavimas tarnauja bendrystei, kurios versmė yra tikėjimas (plg. *1 Jn* 1, 1–3). Tikėjimas yra pirmesnis, apglėbia, sąlygoja ir aiškina vadovavimo bei klusnumo prasmę ir būdą, kuriuo jie įgyvendinami krikščionių bendruomenėje. Juk kiekvienam privalu siekti vykdyti Dievo, o ne kito bendruomenės nario valią. Jos ieškodamas bei ją vykdydamas, kiekvienas asmuo pašauktas bendradarbiauti pagal priimtus skirtingus sakramentus ir konkretų savo krikščioniškąjį pašaukimą bei įvairias pareigas. Kai kurie bendruomenės nariai yra Dvasios pasirinkti savo dvasinėmis bei žmogiškosiomis dovanomis laiduoti

bendrystės ir tikėjimo vienybės tvarumą bei tvirtumą, ir būtent per juos Dvasia stiprina visą bažnytinę bendruomenę (plg. *Mt* 16, 18–19; 18, 18; *Lk* 22, 32; *Jn* 12, 17; *1 Jn* 1, 1–3). Vis dėlto toks vadovavimas išlieka istorine tikrove, laikinu dalyku ir mūsų galutinėje bendrystėje su Dievu nebeegzistuos. Štai kodėl Bažnyčioje absoliutus yra vienintelis Dievas, ne vadovavimas, ir todėl būtina įsiklausyti į kiekvieną asmenį bendruomenėje bei už jos ribų, suvokiant, kad net drauge niekada nepasieksime visiškos tiesos, jau nekalbant apie jos tobulą pažinimą. Kita vertus, didžiulė dovana bus tai, kad tiesa mus pamažėle užvaldys. Visi esame Bažnyčia, visi už ką nors atsakome, todėl būtinas ir visų bendradarbiavimas, lygiai kaip ir pagarba kiekvieno vaidmeniui, nes Bažnyčia nėra nė vieno asmens nuosavybė. Kaip broliai ir seserys, turintys vieną Tėvą ir vieną Mokytoją (plg. *Mt* 23, 8–12), esame iš pagrindų lygūs (plg. *LG*, 32; *KTK*, 298; *KBK*, 871–873; *VC*, 31b, 84–85). Šią gilią evangelikišką ir žmogiškąją tiesą aptinkame Benedikto XVI homilijoje per šv. Mišias jam pradedant savo kaip Petro įpėdinio tarnybą 2005 m. balandžio 24 d.: „Nesu vienas. Neturiu vienas nešti to, ko vienas iš tiesų negaliu panešti. <...> Mano tikroji programa yra ne vykdyti savo valią, įgyvendinti savo idėjas, bet kartu su visa Bažnyčia įsiklausyti į Viešpaties žodį bei valią ir leisti būti jo vedamam, idant jis pats vestų Bažnyčią šią mūsų istorijos valandą. <...> Melskimės vieni už kitus, kad Viešpats mus visus neštų ir išmoktume nešti vienas kitą“ (5).

Tai ne skambūs žodžiai, bet paprasta tiesa. Štai kodėl visada pripažįstame, kad vadovavimui būdingas žmogiškasis ribotumas (plg. *FT*, 13d, 18a, 21ac; *VC*, 92), o to nesuvokiantys vadovai gali klysti (plg. *FT*, 20g, 25a).

Čia savęs paklauskime: kaip ieškoti Dievo valios krikščionių bendruomenėje ir koks yra tikrasis vadovavimo vaidmuo?

Problema dvejopa. Tiesa, kad esame pašaukti laisvei (plg. *Gal* 5, 13), kad visi esame vedami Šventosios Dvasios (plg. *Apd* 5, 32; *Rom* 5, 5) ir todėl nepavaldūs Įstatymui (plg. *Gal* 5, 17–18), nes kur Dvasia, ten laisvė. Bet tiesa ir tai, kad tol, kol esame mariame kūne, mūsų laisvė yra netobula, nesame visiškai persmelkti Dvasios, nešiojamės šį lobį moliniuose induose (plg. *2 Kor* 4, 7), regime lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu (plg. *1 Kor* 13, 12) ir dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas busime (*1 Jn* 3, 2). Todėl vis dar turime ieškoti Dievo savaip, t. y. kiek tai žmogiškai, asmeniškai ir bendruomeniškai įmanoma. Dėl savo ribotos žmogiškosios bei dvasinės brandos tyrinėjame, aptarinėjame, turime įstatymų ir potvarkių, neišvengiame įtampų, praktikuojame klusnumą (plg. *FT*, 9b). Savo laiškuose šventasis Paulius pateikia daug potvarkių ir kartais labai konkrečių.

Turint šį tikslą galvoje, Bažnyčios Magisteriumo vadovams šiame kontekste taip pat tenka pareiga, kuri yra ir diskrecinė (padėti individams ieškoti Dievo valios ir ją vykdyti), ir bendruomeninė (vadovauti visai bendruomenei istorijoje įgyvendinant Dievo planą). Tad Magisteriumui Dvasios patikėta užduotis yra tarnauti ugdant sąžinę ir visos bendruomenės gyvenimą. Magisteriumas šią užduotį atlieka mokydamas, šventindamas ir vadovaudamas (plg. *LF*, 24–27; *MR*, 13; *KBK*, 888–896).

Kaip jau sakėme, toks Dievo valios ieškojimas ir toks klusnumas skirtas kiekvienam Bažnyčioje, tai – bendruomeninis dalykas. Magisteriumo valdžia čia niekuo neišsiskiria, nes pažinti Dievo valią ne visados lengva (plg. *GS*, 33b, 43b), visi turi Dvasios dovaną (*Apd* 5, 32; *Rom* 5, 5) ir, kaip mėgdavo sakyti palaimintasis Jonas XXIII, *depositum fidei* faktas yra vienas dalykas, o jo istorinė bei kultūrinė išraiška – kitas (6). Tiesa ir tai, kad Magisteriumas bus autentiškas tiek, kiek bus nuolankus Kristui ir Dvasiai. Akivaizdu, kad net Bažnyčioje privalu klausyti Dievo, o ne žmonių (plg. *Apd* 4, 19; 5, 29; taip pat žr.: *FT*, 27a). Todėl Bažnyčioje niekam nevalia likti pasyviu, nes tai prilygtų neištikimybei viduje gyvenančiai Dvasiai, net jei dėl to ir kiltų įtampa, kokios būta tarp Petro ir Jeruzalės bendruomenės (*Apd* 11, 1–18), tarp Petro ir Pauliaus (plg. *Gal* 2, 14), tarp Jokūbo ir Petro ir Barnabo ir Pauliaus (*Apd* 15). Abipusė pagarba, išiklausymo ir dialogo praktika yra būtinybė, teisė, visų pareiga visų atžvilgiu, o ne kieno nors praeinantis įgeidis, sau leidžiama prabanga ar maloninga nuolaida, net ir jei tas kas nors savo turima valdžia tarnautų Magisteriumui (plg. *ES* *passim*).

Štai kodėl kritika, individo ar grupės reiškiamą Bažnyčioje iš nuoširdaus troškimo pažinti Dievo valią, tol, kol tai daroma laikantis meilės, yra ne klusnumo apraiška, bet, priešingai, atsakingas meilės Bažnyčiai ir ištikimybės Viešpačiui aktas. Užtenka prisiminti šventosios Kotrynos Sienietės kritiką Avinjone reziduojančių popiežių atžvilgiu bei jos raginimus jiems grįžti į Romą, nesusipratimus tarp šventosios Teresės Avilietės ir Madrido popiežiškojo nuncijaus, įtampą tarp Pranciškaus Asyžiečio ir jo vyskupo... (*VC*, 43, 46, 84, 85, 91, 92). Tam tikrų dalykų Bažnyčioje arba kai kurių jos narių kritikavimas meilės dvasia bei akinant atsakomybės jausmui liudija veikiau didesnę nei mažesnę meilę – lygiai kaip tėvų meilė vaikams nekliudo jiems kritikuoti tam tikrus dalykus, kurie neatrodo teisingi, ar pripažinti trūkumus. Visa kita tėra infantilizmas, žmogiškosios brandos ir blaivaus objektyvumo stygius: bet kas, kuris myli, kritikuoja vis dar mylėdamas kritikuojamą asmenį ir ne tik – kritikuoja būtent iš meilės ir meiliai. Nutylėti ne visada yra brandaus klusnumo ženklas,

bet, priešingai, gali rodyti abejingumą ar negebėjimą imtis atsakomybės už bendrąją gerį Bažnyčioje ir visuomenėje. Jei tikrai norime suprasti Dievo valią (plg. *NMI*, 45a), klausytis ir būti išklusomam yra kiekvieno krikščionio pareiga ir teisė: „Bažnyčios vienybė yra ne vienodybė, bet teisėtų įvairių organiškų visuma. <...> Vadinasi, trečiojo tūkstantmečio Bažnyčiai bus būtina skatinti visus pakrikštytuosius įsisąmoninti savo aktyviąją atsakomybę Bažnyčios gyvenime“ (*NMI*, 46a).

Tad dažnai nelengvuose Dievo valios ieškojimuose Bažnyčioje krikščioniškoji tradicija visada pripažindavo „pranašystės“ galimybę, t. y. kad krikščionis gali su absoliučiu moraliniu tikrumu suvokti Dievo ženklą už esamų normų bei bažnytinio vadovavimo metodų ribų. Bet ar, išskyrus tokią ypatingą aplinkybę, konfrontacija gali įgyti aiškaus protesto, bendruomenės viduje kylančio prieš vadovavimo būdą, pavidalą, individo ar grupės lojalus ir atsakingo oponavimo konkrečiu istoriniu momentu formą? Tai būtų ne kova su vyresnybe kaip tokia (šią problemą turėtų gvildinti dogminė ekleziologija), bet, priešingai, konkretus operatyvus sprendimas, būdas iškelti klausimą ar primygtinis siūlymas tarnauti apibrėžtu būdu. Tai liudytų kritiško lojalumo nuostatą ieškant Dievo valios – tikras draugas pasako tiesą draugui (plg. *Pt* 27, 5–6) – ir, mano akimis, tai yra atsakingas aktas Bažnyčios kaip bendrystės atžvilgiu. Juk Bažnyčios istorijoje vargiai būta kokios nors oficialios reformos, pirma kurios nebūtų buvę kelių jos narių lojalus bei atsakingo oponavimo arba kuri nebūtų buvusi to padarinys. Apsiribodami nesena istorija, galime priminti Vatikano II Susirinkimo paskelbtas liturginę, biblinę ir ekumeninę reformas, pasiektas teologų, kurie anksčiau turėjo sunkumų su Romos kurija. Prieš kelerius metus Ratzingeris, tada dar teologas, pabrėžė, kad Bažnyčia „Dvasios pašaukimu visada gyvena perėjimo iš sena į nauja krizėje. Ar galima laikyti atsitiktinumu, kad didieji šventieji susikirsdavo ne tik su pasauliu, bet ir su Bažnyčia ir kad jie nukentėdavo darbuodamiesi Bažnyčios labui ir Bažnyčioje? <...> Tikrasis klusnumas nėra pataikūnų (Senajo Testamento autentiško pranašavimo akivaizdoje vadinamų „melagingais pranašais“), tų, kurie vengia kliūčių ar skausmo, labiau už viską vertina patogumą, klusnumas: klusnumas yra ištikimybės tiesai, karštos meilės įkvėptas klusnumas – štai tasai tikrasis klusnumas, amžių tėkmėje daręs Bažnyčią vaisingą išlaisvindamas ją iš babiloniškosios pagundos ir grąžindamas prie nukryžiuoto Viešpaties šono“ (7). Tas pats Magisteriumo narys vėliau aukštins daugelio vienuolių Bažnyčios istorijoje pranašiška, net „provokacinę“, dvasią (plg. *EN*, 69; *VC*, 84b; taip pat žr. 46, 74, 84–85).

Lojalumą ir klusnumą rodo: 1) nuolankus ir pridėdamas savo asmeninį požiūrį pateikimas (kaip „ne“

baimei, varžymuisi ir pasyvumui, bendros bažnytinės atsakomybės jausmo stygiui ieškant Dievo valios); 2) nuoširdus troškimas ieškoti tiesos (kaip „ne“ tiesumo stygiui ar pastangoms įtikti abiem pusėms pirmiausia rūpinantis savo interesais); 3) nuolatinė pagarba visiems, įskaitant atliekantiems vadovavimo tarnystę (kaip „ne“ artimo įžeidinėjimui ar juodiniui); 4) nenuilstamos pastangos sutaikyti klusnumo teisėtai valdžiai reikalavimus su reikalavimais, kurių negalima atsisakyti sąžinės sumetimais (kaip „taip“ pagarbai kiekvieno aiškiai sąžinei, net jei jie klysta, atmenant šventojo Pauliaus žodžius *Rom 14–15; 1 Kor 8–10*); 5) visa tai turėtų būti daroma tikėjimo ir maldos dvasia, būdinga krikščioniškajam gyvenimui. Žmonės, veikiantys vadovaudamiesi tokia nuostata, tikrai tarnauja Bažnyčiai, yra Bažnyčia net tada, kai išprovokuoja krizės bei įtampos laikotarpius, ir padeda mums pažinti bei vykdyti Dievo valią (plg. *LG, 37a; KTK, 212; KBK, 907 ir 911*).

Visa tai galiausiai yra bet kokios vyresnybės, net ir bažnytinės, būtinumo ir sykiu laikinumo klausimas ir išryškina tai, kad krikščionių bendruomenėje paklūsta visi. Pasak šventojo Pauliaus, vienintelė Galva ir vienintelis Tarpininkas yra Kristus (plg. *1 Kor 3, 5–7. 9. 11; Kol 1, 18; Ef 1, 22; 1 Tim 2, 5*), Ganytojas (plg. *Jn 10, 11–15*); Petras, Paulius, Apolas yra Dievo bendradarbiai bendruomenėje (plg. *1 Kor 3, 9*), jos nariai ir tarnauja jos gerovei. Štai tokia gili evangelinė tiesa slypi už popiežiaus titulo *servus servorum Dei*. Tik Dievas turi valdžią, tik Kristus turi absoliučią valdžią Bažnyčioje. Tai paaiškina, kodėl, kaip sakėme pradžioje, Bažnyčios nariai iš pagrindų lygūs, kodėl tam principui teikiama pirmenybė įvairių tarnybų bei charizmų, Dvasios dovanojamų visų labui, atžvilgiu (plg. *LF, 32; KTK, 298; ChL, 15a, 17g; KBK, 872; VC, 31*): kiekvienas gauna dovanas visų naudai, visi nariai drauge ieško Dievo valios ir stengiasi ją vykdyti.

3) Vienuoliškoji bendruomenė ir „jai“ būdingas įsiklausymo į Dievo valią bei jos vykdymo būdas

Instrukcijoje pabrėžiama: „Pašvęstasis gyvenimas, pašauktas būdingus Jėzaus bruožus – mergeliškumą, neturtingumą ir klusnumą – padaryti regimus Bažnyčioje ir pasaulyje, veši tokios Jėzaus veido ir jo link vedančių kelių paieškos dirvoje (plg. *Jn 14, 4–6*) – paieškos, <...> reikalaujančios kasdienių pastangų <...>. Tad pašvęstasis asmuo liudija džiugią ir kartu sunkią pareigą uoliai ieškoti dieviškosios valios“ (*FT, 1b*; plg. 8e).

Iš to, kas pasakyta ligi šiol, paaiškėja, kad mes, vienuoliai ir vienuolės, Bažnyčioje netapatintini su „klusniaisiais“, tarsi kiti neturėtų būti klusnūs. Taip žvelgiant, mūsų gyvenimas tėra vienas iš daugelio Dievo valios

ieškojimo bei jos vykdymo būdų (įvairių būdų: plg. *FT, 3c*), Kristaus klusnumo Tėvui tąsa istorijoje.

Vienuoliškajam gyvenimui savitas vadovavimo-klusnumo santykis/tarnystė šaknijasi charizmos, gyvenimo ir misijos bendrystėje – Dievo tam tikrų tikinčiųjų „sušaukime“, t. y. pašaukime statydinti glaudesnę tarpusavio bendrystę. Tai – pakvietimas drauge su kitais Kristaus mokiniais gyventi pagal charizmą (steigėjo ar steigėjos), ikūnijančią bei aiškinančią gyvenimo Kristaus slėpinio būdą ir pabrėžiančią konkretų to slėpinio aspektą, charizmą, su kuria Dvasios dovanos dėka jaučiama dvasinė darna. Tai labai taikliai išreikšta viename nesename dokumente: „Iš jų bendruomeniškos gyvenamosios išplaukia ta dalyvavimo bei įsitraukimo forma, kuri turėtų būti jiems būdinga Bažnyčios misijoje. <...> Jie laisvai ir sąmoningai apsisprendė visiškai atsida- vę dalyvauti savo liudijimo misijoje bei apaštalavimo veikloje paklusdami savo instituto bendram tikslui ir vyresniesiems. Tokiu dalyvavimu išreiškiama brolystė bei palaikymas, ypač tada, kai priesakas apaštalauti vienuolius išstato didesnėms ir reiklesnėms užduotims sunkiose socialinėse aplinkose“ (plg. *RHP, 25*). Tad būtent klusnumas suvienija ir sujungia skirtingas valias į vieną brolišką bendruomenę, kuriai patikėta ypatinga misija Bažnyčioje. Klusnumas yra „taip“ konkrečią užduotį grupei paskyrusio Dievo planui. Svarbus to aspektas yra ne tik misija, bet ir ją čia ir dabar išvien įgyvendinanti bendruomenė. Iš vyresniųjų, „vykdančių savo kaip tarnų bei vedlių užduotį“ (*MR, 13*) ir turinčių rūpintis, kad apaštalavimo darbas atitiktų misiją, tai reikalauja aiškios, tikėjimu grįstos vizijos; tad dieviškoji valia, vienintelė galinti išgelbėti (*FLC, 46bcs, plg. 18a*), vykdytina bendrystėje su vyresnybe. Būtina atkreipti dėmesį į nuolatinį rėmimąsi Dievu ir visa bendruomene, t. y. į tai, kad visi, ir vyresnybė, ir tie, kurie su ja yra vienybėje, priešais akis turi jiems skirtą Dievo valią.

Iš šio pradinio „sušaukimo“ bendrystei išplaukia dvejopa tarnystė: 1) vidaus plotmėje bendra Dievo valios paieška ir bendruomeninis gyvenimas; 2) išorės plotmėje apaštalavimo misija (plg. *VLC, 58; VC, 46a, 72*). Šiame kontekste vadovavimas ir klusnumas yra du vieno ir to paties klusnumo Dievui aspektai, kai visi ieško to ir vykdo tai, kas patinka Dievui (plg. *FT, 12e*); „visi, nepaisydami įvairių užduočių, paklūsta“ (*FT, 18b*). Tokioje gyvenimoje įsakinėjančiojo ir paklūstančiojo santykis turi remtis diakonija ir tarpininkavimu vienas kitam; kiekvienas yra Dievo artumas kitam: „Tad broliai ir seserys tampa Jėzaus ir susitikimo su Dievu sakramentais“ (*FT, 19c*).

Tad kuo vadovavimo-klusnumo santykis/tarnystė vienuoliškajame gyvenime savitas lyginant su kitais

krikščioniškaisiais pašaukimais? Savitas ne sekimu Kristaus klusnumu („kodėl“), nes tai, kiek žmogiškai imanoma, būdinga visiems krikščionims, bet savitas „kuo“, tarpininkavimo būdu, kuriuo vienuoliai jaučiasi Dvasios pašaukti ieškoti Tėvo valios ir taip pratęsti Kristaus klusnumą. Kaip minėjome, toks tarpininkavimas suvokiamas kaip vykstantis dviem plotmėmis: pirmoji apima darnų tapatinimąsi su krikščionio (steigėjo ar steigėjos) Evangelijos (Kristaus slėpinio) konkrečiu „perskaitymu“ bei charizminiu patyrimu, dėl kurių kitas jaučiasi akinamas panašiai sekti Kristumi ir prisidėti prie Dvasioje jo įsteigtos grupės; antroji apima vienuoliškąjį gyvenimą, bendruomeninį gyvenimą, kuriame laikomasi ne tik klusnumo, bet ir evangelinių celibato ir neturto patarimų. Todėl celibatinis vienuolis ar vienuolė jaučiasi pašauktas ar pašaukta kruopščiai nagrinėti, atpažinti ir vykdyti Tėvo valią draugėje su kitais, t. y. drauge su Šventosios Dvasios pašauktais kitais krikščionimis. Tie kiti su savo žmogiškuoju bei dvasiniu bagažu (ir teigiamais, ir neigiamais aspektais) nuo tos akimirkos tampa vienuolio ar vienuolės gyvenimo bei misijos dalimi, o sušauktieji – broliais ir seserimis (plg. *FT*, 9c, 12a).

Štai kodėl vienuoliškąjį klusnumą reikia traktuoti naujame ir platesniame horizonte, aprėpiančiame Dievo duotus ir Dievui skirtus brolius bei seseris, o ne suvokti tai pirmiausia kaip savo valios „atsižadėjimą“ (nors tai yra taip pat kiekvieno krikščioniškojo pašaukimo dalis). Būtina išplėsti savąjį „aš“, idant jis brolius bei seseris aprėptų taip, kad asmens žmogiškoji bei dvasinė mąstysena ir veikseną būtų esmingai ir visam laikui paveikta. Taigi vienuolis ar vienuolė neatsisako mąstyti, tyrinėti, vertinti ir spręsti, bet atsisako tai daryti vienas ar viena, atsižada vienatviškumo dėlei bendrystės. Santykiuose tarp brolių/seserų „aš–tu“ priešprieša nuolatosis įveikiama „mes“ naudai. Kiekvienas turi jaustis kaip „mes“. Kiekvienas turi dalyvauti bendruomenėje pagal savo turimas žmogiškąsias bei dvasines dovanas (intelektą, patirtį, gebėjimus ir t. t.), laisvai ir noriai siūlydamas jas kitiems ir kliaudamasis kitų dovanomis mąstymo, sprendimų priėmimo ir veikimo plotme. Štai kodėl „klusnumas neprieštarauja laisvei“ (*VC*, 91b). Ir individas, ir pati bendruomenė tampa kelio Dievop ir Dievo bei jo valios atradimo „sakramentu“ (plg. *FT*, 19c). Galiausiai abipusis klusnumas bendruomenėje ir klusnumas tam, kuris vadovauja, yra ne tiesiog sociologinis, organizacinis, asketinis ar teisinis, bet, priešingai, savo esme giliai teologinis-dvasinis dalykas.

Tad kur dabar išsitenka vyresnybės vaidmuo, misija, tarnyba ir tarnystė? Kad ją drašintų, skatintų ir stiprintų jos susitelkimą bei ištikimybę bendrystei ir misijai, kuriai ją pašaukė Dievas, grupė iš savo narių – neišleisdama iš

akių savo charizminių ir teisinių ypatybių – išsirenka tą, kuris visu tuo rūpintųsi. Bendrystė ir Dievo valios ieškojimas yra visų narių darbas, o ne vieno asmens monopolis, tačiau vyresniajam ar vyresniajai ši atsakomybė tenka konkrečiai. Taigi vyresnysis ar vyresnioji yra bendrystės ir Dievo valios paieškos tarnas ar tarnaitė *par excellence* arba, kaip sakoma instrukcijoje, „nors *visi* bendruomenės nariai pašaukti stengtis patikti Viešpačiui ir jo klausyti, kai kurie pašaukti <...> vykdyti ypatingą užduotį – būti vienybės ženklu ir vadovauti nuoširdžiai ieškant Dievo valios ir ją asmeniškai bei bendruomeniškai vykdančią“ (*FT*, 1c). Dėl to galime sakyti: nors pašvęstieji asmenys visiškai atidavė save Dievui, būtent vyresnybė įgalina bei remia jų pašventimą. Tam tikra prasme ją galima laikyti Dievo tarnu. Jos pirmutinė pareiga yra išvien su broliais bei seserimis statydingai bendruomenės, kuriose Dievas ieškomas ir mylimas labiau už viską (plg. *KTK*, 619; *FT*, 12d, 13a, 21c). Todėl tokia valdžia pirmiausia patikėtina dvasiniam asmeniui, įsitikinusiam dvasinio dėmens pirmumu asmeniniame gyvenime bei statydingai bendruomenės gyvenimą ir suvokiančiam, kad juo labiau Dievo meilė augs širdyje, juo labiau širdys bus suvienytos. Tada vyresnybė pirmenybę teiks bendruomenės dvasinio, bendruomeninio bei apaštališkojo gaivinimo užduočiai (*FLC*, 50a; plg. *FT*, 12a, 13). Panašiai kaip ir vyskupas – nepainiojant dviejų vyresnybės tipų nei prilyginant juos vienas kitam, – vienuolių vyresnysis turėtų būti dvasios vadovas, pranašas, šventumo bei valdymo įrankis ir broliškas/seseriškas palydovas (*MR*, 13, 14c, 26–27; *KTK*, 619; *FLC*, 50; *VC*, 43, 93). Viena vertus, vyresnysis ar vyresnioji yra vienas ar viena iš brolių ar seserų, kita vertus, vyresnysis ar vyresnioji atstovauja ir tarnauja tam, ko Dievas ir Bažnyčia laukia iš bendruomenės. Vyresnybės „atstovavimas“ Dievui nereiškia, kad jis ar ji yra žmogiškai neklystantys priimdami konkrečius sprendimus – vyresniojo ar vyresniosios žmogiškosios ribos nedviprasmiškai pripažįstamos (plg. *VC*, 92b; *FT*, 13d, 18a, 21c, 25a). Vyresnybė geriausiai reiškiasi kartu keliaujant ir ieškant Dievo valios bei ją vykdančią, pasitelkiant sankcionuotus Bažnyčios metodus (Dievo žodis, regula ir konstitucijos, kapitulos sprendimai, laiko ženklai ir t. t.). Vyresnybė yra netiesioginis tarpininkas (plg. *FT*, 13c, 17c, 21c, 25 pradžia). Tad tas, kuris paklūsta, tikėjimo dvasia – „nuolankiai nusi-leisdamas“ vyresnybei, – svetingai atsiliepia į tarpininkaujant perteikiamą malonę, „laiduojančią“, kad asmuo bus vedamas Dvasios ir palaikomas net varge (*Apd* 20, 22 ir t.; *VC*, 92b). Galiausiai kliaujamės Dievu, veikiančiu per bendruomenę, į kurią jis mus pašaukė, ir per tai taip pat savo broliais bei seserimis ir tais, kurie mūsų priešakyje eina keliu į Dievą.

Tad vyresnysis ar vyresnioji yra bendruomenės nariai, gyvena bendruomenėje ir išrinkti bendruomenės. Jis ar

ji gyvena tarp brolių ar seserų, šalia kiekvieno ir visada pasirenge jiems padėti, „mazgoti jiems kojas“ (*Jn* 13, 1–17; plg. *Mt* 23, 11; *FT*, 12b, 17b). „Padedami maldos, apmąstymų ir kitų asmenų patarimų“, vyresnieji ieško, „ko Dievas iš tiesų nori“ (*FT*, 12d). Tokie tad yra vadovavimo tarnystės prioritetai (plg. *FT*, 13), jos vaidmuo augant broliška bei seseriška meile (plg. *FT*, 20; taip pat *FLC*, 50c; *VC*, 43; *SAC*, 14) ir vykdančią misiją (plg. *FT*, 25). Ne vyresnysis ar vyresnioji, bet vienintelis Kristus – Dievas yra bendruomenės galva, kuriai visi išvien trokšta tarnauti. Vyresnysis ar vyresnioji turėtų būti priminimas, raugas, stimulus, padrašinimas; jis arba ji turėtų ne pakeisti kieno nors sąžinę, bet, priešingai, garantuoti, kad visi nariai būtų atsakingi. Vyresnysis ar vyresnioji išklauso, tarnauja ir praturtina, užuot buvę stabdžiu, suvaržymu ar net tuo, kuris pajungia kitus savo valiai.

Vyresnybė „ir“ bendruomenė nėra dvi skirtingos ar, dar blogiau, viena kitos atžvilgiu priešiškos tikrovės, lygiai kaip ir nėra vyresnybės be bendruomenės ar vyresnybei „skirtos“ bendruomenės. Bendruomenės nariai tarnauja ne jam ar jai, bet visi išvien Dievo karalystei. Šiame kontekste būti vyresniuoju ar vyresniaja, vadovauti yra svarbi, bet ne vienintelė tarnystė; atrodo akivaizdu, kad „vienuoliškasis klusnumas ne tik nemenkina žmogaus asmens orumo, bet, didindamas Dievo vaikų laisvę, net jį brandina“ (*PC*, 14b) ir kad „klusnumas neprieštarauja laisvei“ (*VC*, 91b).

Apibendrinant vienuoliškasis klusnumas turėtų: 1) būti žmogiškas, brandus, apgalvotas ir palaikomas tikėjimo, ne individualistinis, egocentriškas, „kupinas perdėtos baimės“ (*FT*, 25a; „infantilizmas“ 20b), pasyvus ar sekuliarizuotas, lygiai kaip ir vadovavimas neturėtų būti „paternalistinis ar maternalistinis“ (plg. *FT*, 14b); 2) remtis Kristumi, Tėvo valia; 3) reikštis kongregaciniu broliškumu; 4) klusnūs vienuoliai žvelgia į vyresnijį ar vyresniąją kaip į brolių ar seserų, yra dėkingi už jo ar jos tarnystę, meldžiasi už vyresnijį ar vyresniąją ir padeda jam ar jai atpažinti ir vykdyti Dievo valią per dialogo puoselėjimą, bendros atsakomybės ėmimąsi ir bendradarbiavimą (plg. *FT*, 19b).

Vis dėlto gali nutikti, kad net vienuoliškajame gyvenime – kaip jau minėjome anksčiau Bažnyčios atžvilgiu – gali atsirasti tokių, kurie įsitikinę, jog negali paklusti kokiui nors pamatiniu klausimu, net jei tasai, kaip toks, ir nėra kas nors nuodėminga (jei taip būtų, vyresnybė netektų savo *raison d'être*). Bažnyčioje neretai pasitaiso, jog vienuolis ar vienuolė tik pradėjęs vienuoliškąjį gyvenimą supranta, kad toks gyvenimas ne jam ar ne jai, ir mano, jog Dievas jį ar ją šaukia kitokiai vienuoliškojo gyvenimo formai, kuri jau egzistuoja ar dar turėtų

būti įsteigta. Argi daugelis institutų nėra įsteigti vienuolių, kurie pirma priklausė kitam institutui? Bažnyčia, patvirtindama naują institutą, netiesiogiai pripažįsta, kad šiuo konkrečiu atveju vienuolis ar vienuolė buvo teisūs palikdami pirmąjį institutą. Prisiminkime šventąją Teresę Avilietę ir mūsų laikais palaimintąją Teresę iš Kalkutos.

Kita vertus, labiau paplitusi problema galbūt yra tai, kad vienuolis ar vienuolė nemano, jog turi palikti savo kongregaciją, bet sykiu jam ar jai sunku paklusti įsakymui. Šiuo klausimu instrukcijoje kartojama ta pati nuostata (plg. *FT*, 10, 20e, 26–27). Tekste skiriamas „sunkumas paklusti“ (*FT*, 26; plg. 10a, 20e, 26–27) ir „sąžinės prieštarą“, turint galvoje „didžiai žmogaus tikrovės daliai būdingą miglotumą bei dviprasmiškumą“ (*FT*, 27d). Pirmu atveju (plg. 26) sutinkama, kad įsakymai gali būti visiškai „absurdiški“. Vadovaujantis šventojo Bernardo ir šventojo Pranciškaus patarimais, pripažįstama, jog „suprantama, viena vertus, būti kažkiek prisirišusiam prie savo požiūrių ir įsitikinimų, per tam tikrą laiką subrendusio apmąstymų ar ateities vaisiaus“, ir kad galiausiai girtinas noras juos „apginti ir paskleisti per tiesų ir konstruktyvų dialogą“, „visada prieš akis turint Dievo karalystę“ (*FT*, 26c; plg. 20e). Kita vertus, tekste primenama, kad pavyzdys yra Kristus, kuris „nepabūgo mirties ant kryžiaus“ (plg. *Žyd* 5, 7). Štai kodėl net pripažįstant, kad vienuolis ar vienuolė gali pajusti silpnumą ar pagundą atsisakyti paklusti vyresnybei, jam ar jai primintina, jog tokioje situacijoje derėtų save patikėti Tėvui, kad būtų įgyvendinta jo valia. Antruoju atveju (plg. *FT*, 27) iškyla galimybė „situaciją, kai sąžinė, regis, neleidžia vykdyti vyresnybės nurodymų“. Tekste primenama, kad Paulius VI anksčiau yra kalbėjęs apie tai, kas vadinama „sąžinės prieštarą“. Pripažįstama, „kad sąžinė yra vieta, kur pasigirsta Viešpaties balsas, nurodantis mums, kaip elgtis“, bet taip pat atkreipiamas dėmesys, jog tiesa yra ir tai, kad privalome stengtis neįpulti į subjektyvizmą ir ugdyti sąžinę daryti sprendimus. Pašvęstasis asmuo „turėtų ilgai svarstyti, prieš padarydamas išvadą, kad Dievo valia yra ne klusnumas, bet tai, ką jis jaučia“, ir siekti pasitikrinti akistatoje su Dievo duotais tarpininkais. Net jei neginčytina, jog „svarbiausias dalykas yra pažinti ir vykdyti Dievo valią, tačiau lygiai taip pat neginčytina ir tai, kad pašvęstasis asmuo įžadų galia išpareigojęs priimti jo šventąją valią per apibrėžtus tarpininkus“.

Tokioje situacijoje vienuolis ar vienuolė turi atsisakyti savo asmeninės nuomonės – net jei yra teisus ar teisi – bendruomenės ir jos vadovo ar vadovės labui. Kaip tada tokį atsisakymą pateisinti ir garantuoti, kad tokia nuostata yra galiojanti žmogiškuoju bei krikščioniškuoju požiūriu? Atsisakymas pateisinamas, jei yra

geranoriška nuostata ir jei tai nėra priverstinis arba tiesiog lengvas ar pasyvus klusnumas arba klusnumas, susijęs su koku nors rimtu neprotingu ar nuodėmingu dalyku – mat tada subjektas tikrai neturėtų paklusti, o vyresnybė netektų teisėtumo. Be to, kaip teigiama instrukcijoje cituojant Paulių VI, toks atsisakymas pateisinamas, „išskyrus įsakymą, aiškiai priešingą Dievo įstatymams ar instituto konstitucijoms arba susijusį su rimtu ir neabejotinu blogiu – kai pareigos paklusti nėra“ (ET, 28). Tokia nuostata pateisinama, nes vienuolis arba vienuolė savo broliuose ar seseryse bei jų nuomonėje įžvelgia tam tikrą vertybę, įgalinančią jį arba ją padaryti tai, ką jie sako, nesumenkinant savo atsakomybės ar orumo. Tokiu atveju vienuolis ar vienuolė elgiasi pagal kitų valią, kadangi nuolankiai pripažįsta, jog žmogiškai įmanoma, kad teisūs kiti, o ne jis pats ar ji pati (plg. FT, 27b; ET, 28: „didžiai žmogaus tikrovės daliai būdingas miglotumas bei dviprasmiškumas“), net jei kartais įsikarščiaus atrodo kitaip: tai – žmogiškasis pagrindimas (plg. FT, 9d, 10a). Vienuolis ar vienuolė taip elgiasi taip pat ir dėl to, kad jis arba ji tikėjimo dvasia pripažįsta ne tik galimybę, bet ir kaip tikrą dalyką tai, jog Dievas naudojami kitais, nes Dievas pašaukė juos kartu gyventi siekiant atrasti Jo valią, ir jog tai yra atvejis, kai įsakymas „duodamas teisėtai“ (plg. FT, 10c): tai – teologinis pagrindimas. Vienuolis ar vienuolė suvokia, kad broliai ir seserys – kaip ir jis pats ar ji pati – gali klysti, ir tai nėra nei stebinant, nei piktinant dalykas. Tačiau, žvelgdamas anapus trapios žmogystės, vienuolis ar vienuolė kliaujasi Dievu, pašaukusi jį arba ją į gyvenimo bei charizmos bendrystę su jais, būdamas įsitikinęs ar būdama įsitikinusi, kad Dievas neklysta (plg. FT, 10c). Paklūstama „ne tik Dievui, bet ir kitiems, tačiau visais atvejais dėl Dievo, o ne dėl kitų“ (FT, 11a). Tai ne savo orumo ir asmeninės atsakomybės atsisakymas, bet šitie dalykai įkeliami į platesnį požiūrį, apimantį kitus bendruomenės ir instituto narius, ir sykiu realistiškai bei nuolankiai pripažįstamas savo paties ar pačios ribotumas ir galimybė klysti. Jei vėliau pasirodo, kad teisūs buvo broliai ar seserys, o ne jis pats ar ji pati, tada viskas gerai, bet jei, priešingai, paaiškėja, kad, žmogiškai kalbant, tiesa buvo jo paties ar jos pačios pusėje, tai vis tiek išlieka ta tiesa, kad asmuo gyveno Evangelija bei savo pašaukimu (tikruoju gyvenimo tikslu), nes ieškojo Dievo valios per duotą brolių bei seserų tarpininkavimą ir įvykdė tai, ko prašė Dievas, t. y. Dievo valią. Aki vaizdu, kad tikėjimas vienuoliškajame gyvenime yra nors ir ne vienintelis, bet lemiamas elementas. Vadinas, nėra pagrindo jausti pyktį ar kartėlį net ir antruoju atveju. Štai kodėl vienuolio ar vienuolės klusnumas visada turėtų būti argumentuotas – privalome naudotis Dievo dovanotais intelektu ir patirtimi, – bet niekada negali būti tiesiog racionalus, nes paskutinis žodis tenka tikėjimui ir, vadinas, Dievui (plg. FT, 10c, 11a).

Tikinčiojo gyvenime *fides et ratio*, apie kuriuos Jonas Paulius II kalbėjo savo to paties pavadinimo enciklikoje (FR), visados yra vienas nuo kito neatsiejami. Panašiai ir Marija per apreiškimą ir Jėzaus gimimą klausinėja (plg. Lk 1, 34), apmąsto ir medituoja (plg. Lk 2, 19. 51). Tai būdingas klusnumo, grįsto „tikėjimu ir klausinėjimu“, bruožas (plg. FT, 31a; plg. LG, 58; Rma, 17d). Sykiu Marija yra „greita paklusti“ (VC, 112c) ir patiki, atiduoda save Dievui: „Štai aš...“ (Lk 1, 38). Marija yra „stipri moteris“, kuri nei „pasyviai pasiduoda, nei linksta į atstumiantį religingumą“ (MC, 37). Ji yra biblinio „neturto“, pasitikėjimo Viešpačiu ir savęs atidavimo į jo rankas pavyzdys (plg. Rma, 17c; plg. 12–19, 39).

Nuorodos

(1) Cituojamų Magisteriumo dokumentų santrumpos: FT – *Faciem tuam*; ES – *Ecclesiam suam*; LG – *Lumen gentium*; GS – *Gaudium et spes*; PC – *Perfectae caritatis*; ET – *Evangelica testificatio*; MC – *Marialis cultus*; EN – *Evangelii nuntiandi*; MR – *Mutuae relationes*; RHP – *Religious and Human Promotion*; KTK – Kanonų teisės kodeksas; Rma – *Redemptoris mater*; ChL – *Christifideles laici*; KBK – Katalikų Bažnyčios katekizmas; FLC – *Fraternal Life in Community*; VC – *Vita consecrata*; FR – *Fides et ratio*; NMI – *Novo millennio ineunte*; SAC – *Starting Afresh from Christ*.

(2) Instrukcijoje kaip bendri pavojai įvardijami „perdėta baimė“ (FT, 25a), „infantilizmas“ (FT, 20b), „paternalizmas ir maternalizmas“ (FT, 14b).

(3) Šv. Bernardas. *De errore Abelardi*, 8, 21: PL 182, 1070A.

(4) Šv. Augustinas vėliau pastebės: „*Martyres non facit poena, sed causa*“ (Enarr. in Ps 34, 13).

(5) Homilija: AAS 97 (2005), 709; cit. FT, 12b.

(6) Plg. Jonas XXIII. Kalba pradedant Vatikano II Susirinkimą 1962 m. spalio 11 d. (*Vatican Council II Documents*. Bologne 1966, 995–996).

(7) J. Ratzinger. *The New People of God*. 1971, 284–286.

TIKRASIS GYVENIMAS

Velykų sekmadienis (B)

Apd 10, 34a. 37–43; Kol 3, 1–4; Jn 20, 1–9

„Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, – nors ir numirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“ (*Jn 11, 25*).

Jėzus ištarė šiuos nepaprastai svarbius žodžius mirus Lozorui iš Betanijos. Lozorius sesuo Morta susirūpinusi sakė: „Viešpatie, jei būtum čia buvęs, mano brolis nebūtų miręs. Bet ir dabar žinau: ko tik paprašysi Dievą, Dievas tau duos.“ Jėzus jai atsakė: „Tavo brolis prisikels!“ Morta atsiliepė: „Aš žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną, mirusiems keliantis.“

Jėzus, kalbėdamasis su Lozorius seserimi Morta, nori, kad ši suprastų, jog Jis yra atėjęs dėl žmonių laimės. Nes Jėzus turi visų brangiausią turtą, kokio tik žmogus galėtų trokšti, – Gyvenimą. Gyvenimą, kuris nemiršta. Atidžiai skaitydami Jono evangeliją rasime, ką Jėzus ki-toje vietoje yra pasakęs: „Kaip Tėvas turi gyvybę pats savyje, taip davė ir Sūnui turėti gyvybę pačiam savyje“ (*Jn 5, 26*). Jėzus, turintis gyvybę savyje, gali ją ir mums suteikti. Žinoma, ir Morta tiki prisikėlimu: „Žinau, jog jis prisikels paskutinę dieną.“ Tačiau čia Jėzus nuostabiai aiškiai užtikrina: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, – nors ir numirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“ (*Jn 11, 25*). Kristus stengiasi padėti Mortai suprasti, jog Tikrasis Gyvenimas yra jau čia pat, o ne kažkokioje tolumoje ateityje, laikų pabaigoje. Kristus suteikia gyvenimą visiems į jį tikintiems, gyvenimą, kuris niekada daugiau nemirs. Nemirtingumo sąlyga yra tokia: jeigu Kristus bus juose, ir jie – Kristuje, jie nemirs.

Tad tas nepaprastasis amžinasis gyvenimas yra tavyje, mielas broli ir sese. Jis yra tavo tikėjime. Laikų pabaigoje tu tuo įsitikinsi, nes visas, su kūnu ir siela, tame dalyvausi.

Žinoma, Kristus kalbėdamasis su Lozorius seserimi, neneigia, jog egzistuoja fizinė mirtis. Bet pabrėžia, kad kūniška mirtis neturi jokios įtakos tikrajam Amžinajam

Gyvenimui. „Kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės“ (*Mk 8, 35*). Mirtis palies mane, tave ir visus. Jos niekas neišvengsime. Bet ji po Kristaus prisikėlimo jau nereiškia visiško mūsų egzistencijos išnykimo. Velykos skelbia – daugiau nebebus gyvenimo beprasmybės absurdo. Mat kai kam atrodo, jog beprasmiška kentėti, aukotis ir vargti, jeigu vis tiek mirsime. Velykos skelbia, jog mirtis mums nebebus tikroji mirtis.

Kristus drąsina: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos. Verčiau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną pragare“ (*Mt 10, 28*). Čia mums Kristus aiškiai leidžia suprasti, jog amžinosios mirties tragedija mus ištinka per nuodėmę, per meilės ir gailingumo stygių. „Nesistebėkite, kad ateis valanda, kai visi gulintieji kapuose išgirs jo balsą. Kurie darė gera, prisikels gyventi, kurie darė bloga, prisikels stoti į teismą“ (*Jn 5, 28–29*).

Kada gi mummyse radosi šis nepaprastas, nemirtingas gyvenimas? Per mūsų Krikštą. Krikštas suteikė tavo asmeniui amžinąjį gyvenimą Kristuje. Krikštu mes gavome Šventąją Dvasią, kuri prikėlė Jėzų. Todėl mes ir atnaujiname Krikšto pažadus, kuriuos anuomet, Krikšto metu, už mus davė Krikšto tėvai. Nes „kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, neragaus mirties per amžius“. Per Krikštą gautąsias malones mes stipriname Šventąją Eucharistiją: „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną – gyvens per amžius <...> Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinąją dieną“ (*Jn 6, 51. 54*). Ar tu, broli, sese, tuo tiki? *Tikėti* tuo – labai rimtas, svarbus dalykas: tai nereiškia šalto, bejausmio Kristaus paskelbtų tiesų priėmimo ar išklausymo, bet pritarimą ir gyvenimą to-mis tiesomis. Idant gautume amžinąjį gyvenimą, mes kasdien turime visuose savo veikluose ištarti Jėzui, Jo valiai – *Taip*. Nes Kristus aiškiai pasakė: „Iš tiesų, iš tiesų sakau jums: kas laikysis mano žodžio, neragaus mirties per amžius“ (*Jn 8, 51*). Tad Kristaus mokymą mes turime priimti su didele meile ir paklusnumu. Ne rytoj, ne kažkada vėliau, ne sulaukę pensinio amžiaus, bet šiandien, šią minutę.

TIKĖJIMAS – MEILĖS VAISIUS

II Velykų sekmadienis (B)

Apd 4, 32–35; 1 Jn 5, 1–6; Jn 20, 19–31

Išganytojas savo žaidas rodo ne tam, kad mokinius išgąsdintų, bet kad patvirtintų savo kaip kentėjusio Mesijo tapatybę. Mesijas be žaizdų ne Mesijas. Be kryžiaus kančios jis yra netikras Atpirkėjas. Jėzaus žaizdos – meilės žmogui ženklai, užrašyti ant Išganytojo kūno, kad kiekvienas, kuris net skaityti nemoka, suprastų šį meilės žmonijai raštą. Jėzus nori paliudyti, kad po kryžiaus kančios tikinčiajam gyvenimas netaupa lengvesnis ar patogesnis. Svarbiausia tai, jog jis tampa išganingąja kančios akademija, teikiančia savo diplomą amžinajame gyvenime. Tomai, paliesk mano žaizdas, tu neesi vienas savo kančioje, ir aš, tavo Viešpats, kenčiu. Mūsų kančios valandomis Jėzus kviečia prisiliesti prie jo žaizdų, prie jo krucifikso, prie Eucharistinio kūno.

Mes dažnai manome, jog tikėjimas duoda visus neginčytinus ir nepaneigiamus atsakymus. Taip nėra. Ir didžius šventuosius apimdavo abejonės ir stiprios dvasinės sausros. Apaštalo Tomo rankoje yra mūsų visų rankos, kad, liesdami Jėzų Tomo ranka, įtikėtume Viešpačiu Jo tiesiogiai nepalietę. Mes tikime remdamiesi Evangelija, apaštalu ir jų mokinių liudijimais, tikime šimtų tūkstančių kankinių tikėjimo liudijimu. Ir šiandien Viešpats mums rodo savo žaizdas, kad sustiprintų mūsų tikėjimą. Jo žaizdas mes matome tikėjimo kankinių kūnuose: tūkstančiuose nukryžiuotų kolizijuose ar plėšrių žvėrių sudraskytų romėnų cirkuose, rafinuočiausiai kankintų, apšmeižtų, nuteistų, ištremtų ir lageriuose žuvusių kūnuose šviečia Kristaus žaizdos, liudijančios amžinąjį prisikėlimą. Tačiau pastebime keistą paradoksą. Šiandien daug kas mato, jog karingoji ateistinė ideologija vos visiškai nesunaikino buvusių sovietinių šalių, tačiau vis tiek kovoja su Bažnyčia ir nori ją sunaikinti. Persų poetas ir moralistas Saadi sako: „Aš bijau Dievo, bet labiausiai bijau žmogaus, kuris nebijo Dievo.“

Pirmieji krikščionys gerai suprato, iš kur kilo apaštalo Tomo tikėjimas: iš meilės. Tikėti reiškia atrasti, jog Dievas mus myli, tai reiškia atverti savo širdį Dievo malonei ir leisti ją užkariauti jo meilei. Jei tu myli, Dievas įeina į tavo širdį ir liudija tavyje save. Jėzaus pergalė skelbia prisikėlimą iš numirusių, amžinąjį gyvenimą ir meilės pergalę prieš neapykantą. Kristus laimėjo pergalę savo krauju. Pasaulio galingieji pergalės laimi lie-

dami kitų kraują, viską griaudami, sėdami neapykantą ir mirtį. Daug žmonių anuomet Jėzų matė, bet netikėjo. Kristus priekaištuoja sakydamas: „Jūs mane regėjote ir netikite“ (*Jn 6, 36*). Kiekvienam iš mūsų taip pat reikia pradinio tikrumo, ant kurio stovėtų mūsų tikėjimas. Netiesa, kad tikėdami mes atmetame proto ir širdies argumentus ar jausmus Dievui. Neišmintingas krikščionis nėra tikrasis krikščionis. Jis yra vargšas iliuzijų kupinas asmuo, kuris susidūręs su pirmais sunkumais atsisakys religijos. Tikėjimas apima visą asmenį – jo mąstymą, elgesį ir pasaulėžiūrą. Toks tikėjimas pasiekiamas ne galva, bet širdimi, skausmu, džiaugsmu, išgyvenimu, t. y. visais mūsų jausmais. Tačiau visada mūsų tikėjimui reikia pamato, tvirtos uolos. Apaštalui šiuo tikrumu buvo Jėzaus apsiereiškimas. Jėzus Tomui duoda suprasti, jog nuo šiol bus palaiminti tie, kurie tikės nematę, tikės, kuomet ne viskas bus aišku ir ne viską bus galima patikrinti ar paliesti, todėl kad tikėjimas yra ne patirties, bet meilės vaisius.

Mes būtinai privalome suprasti, kodėl apaštalas Tomas netikėjo kitais apaštalais, liudijančiais Kristaus prisikėlimą. Nesupratę Tomo, nesuprasime ir visų tų, kurie, nepaisant įtikinėjimų ir argumentų, ne tik netiki, bet dar labiau tolsta nuo tikėjimo. Daugelio žmonių netikėjimo priežastis gali būti ne tik tingėjimas arba bloga valia. Dažniausiai žmonės netiki todėl, kad nemato tikėjimo darbų mūsų, krikščionių, gyvenime. Užuoat buvę šviesa ir druska pasauliui, būname klampus smėlis, tamsybės ir sužiedėjusi kieta duona. Šitokiam ateizmui atsirasti nemažą akstiną kartais gali duoti ir patys tikintieji, kurie, kad ir religingai auklėti, savo religinio, moralinio ir socialinio gyvenimo klaidomis greičiau uždengia Dievą ir tikrąjį religijos veidą, negu jį atveria kitiems. Šv. Augustinas sako: „Žmogus be religijos yra keliautojas be tikslo, klausiantysis be atsakymo, kovotojas be pergalės, mirštantysis be naujo gyvenimo.“ Kiekvieną kartą, kai sutinkame žmogų, panašų į niekuo nepasitikintį apaštala Tomą, privalome rimtai savęs paklausti: kokia yra mūsų – krikščionių įtaka visuomenei. Nusiminimas, ašarojimas, žvelgimas į praeitį, o ne į ateitį, – visa tai nėra tikėjimo prisikėlusiu Kristumi ženklas. Tomas evangelijoje vadinamas Dvyniu – mes esame apaštalo Tomo dvyniai, jo broliai ir seserys, kai netikime ir abejojame. Palaiminti, kurie tiki nematę! Tai dar vienas ir kartu paskutinis palaiminimas, užbaigiantis Kalno pamokslą palaiminimus. Velykų laikas visiems mums tebūnie proga su džiaugsmu atrasti mūsų tikėjimo ištakas ir Prisikėlusiojo buvimą su mumis.

RINKIS GYVENIMĄ!

III Velykų sekmadienis (B)

Apd 3, 13–15. 17–19; 1 Jn 2, 1–5a; Lk 24, 35–48

Išgastis ir džiaugsmas – šie du jausmai ryškiai atsispindi trečiojo Velykų sekmadienio Evangelijoje. Apaštalai vis dar bijo prisikėlusio Jėzaus, jiems atrodo, jog tai mirusiojo dvasia, vaiduoklis. Taip atsitiko greičiausiai todėl, kad apaštalai buvo pamiršę Jėzaus žodžius apie prisikėlimą, taip pat pranašų skelbimą apie ateisiančio Mesijo kančią, mirtį ir prisikėlimą.

Dažnai ir mes galvojame, jog Evangelija yra lyg tam tikros rūšies vaiduoklis, kad Evangelijoje kalbama apie abstrakčius, tolimus nuo gyvenimo realybės dalykus, Evangelija esanti graži, tačiau neįmanoma įvykdyti. Mes bijome Evangelijos lyg šmėklos, nes mums atrodo, kad ji per daug reikalauja aukų, išsižadėjimų, siūlo nelabai laimingą gyvenimą. Taigi mes neįtikėtinai lengvabūdiškai atstumiamo Evangeliją, kad jos radikalumas mūsų negąsdintų ir mums netrukdytų. Tačiau Jėzus grįžta. Jis kiekvieną sekmadienį šventose Mišiose sugrįžta pas mus ir kiekvieną kartą, palinkėjęs ramybės, kreipiasi į kiekvieną iš mūsų rodydamas mums savo žaizdas, kad sustiprintų mūsų tikėjimą. Per savo žaizdas Jėzus mums skelbia gyvybės Evangeliją. Jėzui teko nemažai sugaišti laiko atveriant apaštalų protus tam, kas Šventajame Rašte pasakyta apie Atpirkėją.

Jėzus rodo savo žaizdas nukankintuose, išniekintuose žmonėse, nužudytuose kūdikiuose. Tai ne Jėzus yra mūsų gyvenimo istorijos vaiduoklis, o mes esame vieni kitus bauginančios šmėklos. Mes gąsdiname kitus savo žiaurumu, griežtumu, negailestingumu, pavydu, abejingumu, atsakomybės neturėjimu.

Žmogus, bijodamas Kristaus ir jo Evangelijos, pradeda bijoti ir pats savęs. Kaip anuometinis karalius Erodas bijojo Betliejaus kūdikio, taip šiandieninis žmogus baiminasi susilaukti kūdikio, kad jis nepakenktų jo sočiam, egoistiškam gyvenimui. Pasaulis kažkodėl išsigando savo kūdikių lyg kažkokių vaiduoklių ir juos įvairiausiais būdais žudo. Tokio siaubingo elgesio mastų su savo jaunikliais nerasime gyvūnijos pasaulyje. Karuose ir stichinėse nelaimėse nežūsta tiek žmonių, kiek jų žūsta nutraukus nepageidaujamą nės-tumą. Žmogus paskelbė karą nekaltam, bejėgiui kūdikiui. Kas gali būti žiauriau ir siaubingiau!

Popiežius Jonas Paulius II mus moko: „Žmogaus gyvybė kyla iš Dievo; tai jo dovana, jo paveikslas ir panašumas, dalijimasis jo gyvybės alsavimu. Taigi Dievas

yra vienatinis šios gyvybės Viešpats: žmogus negali daryti su ja, ką užsimaņęs. Tik vienas Dievas yra gyvybės Viešpats nuo pradžios iki pabaigos: niekas, jokiais aplinkybėmis negali savintis teisės tiesiogiai sunaikinti nekaltą žmogų. Gyvybė patikėta žmogui kaip lobis, kurio nevalia švaistyti, kaip talentas, kurį būtina gerai panaudoti.“ Šv. Tėvas apgailestauja, kad šiandienis žmogus „gyvybės nebelaiko nuostabia Dievo dovana, šventybe, patikėta jo atsakomybei, vadinasi, ir meilės pilnam rūpesčiui bei pagarbai“. Jautrumo Dievui ir žmogui nuosmukis neišvengiamai lemia praktinį materializmą, dėl kurio veši individualizmas, utilitarizmas ir hedonizmas.

Gyvybei prieštaraujančius sprendimus kartais lemia sunki ar net tragiška situacija – kančia, vienatvė, visišką ekonominių perspektyvų nebuvimas, depresija ir nerimas dėl ateities. Kaip tik tame amžiuje, kai iškilmingai skelbiamos asmens teisės ir viešai tvirtinama gyvybės vertė, iš žmogaus gali būti atimta ar paminta pati teisė į gyvybę, ypač reikšmingiausiais egzistencijos momentais: gimimo ir mirties momentais. Šie pasikėsinimai nukreipti tiesiai į pagarbą gyvybei, juose glūdi tiesioginė grėsmė visai žmogaus teisių kultūrai.

Dievo žodis dažnai ragina rodyti didžiausią rūpestį ir pagarbą tada, kai gyvybę susilpnina liga ar senatvė. Viena moteris labai priešinosi, kad jos nepagydomai išprotėjęs vyras būtų išvežtas į pensionatą. Žmonės sakė: „Tavo vyras serga. Vežk jį į pensionatą.“ – „Ne, jis mano vyras: aš su juo pasiliksiu, nes prisiečiau jį mylėti.“ – „Bet juk jis nesupranta, kad tu jį myli.“ – „Nesvarbu, kad jis to nesupranta. Aš dabar jį taip myliu, kaip niekad, nes jam dabar, kaip niekad, reikia mano meilės.“

Kristus prašo jį mylėti ir jam tarnauti kančias patiriančiuose broliuose ir seseryse: išalkusiuose, ištroškusiuose, keleiviuose, nuoguosiuose, ligoniuose ir kaliniuose... Kas padaryta vienam iš jų, padaryta pačiam Kristui. Jėzus sako: „Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, – kad apščiau jo turėtų“ (*Jn 10, 10*). Iš Jėzaus žodžių, veiksnių ir paties jo asmens žmogus gali „sužinoti“ visą tiesą apie žmogaus gyvybės vertingumą.

Jėzus yra gyvas ir jo žodis lyg dviašmenis kalavijas dalija pasaulį į dvi dalis: su Jėzumi ir prieš Jėzų. Jo gyvybės žodis žadina ir giliai skverbiasi į mūsų širdis prikeldamas mus naujam gyvenimui.

Šiandien aiškiai bei tvirtai skamba Mozės kvietimas: „Žiūrėk! Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pražūtį. <...> padėjau prieš tave gyvenimą ir

mirtį, palaiminimus ir prakeikimus. Rinkis gyvenimą, kad tu ir tavo palikuonys būtumėte gyvi“ (*Ist* 30, 15. 19). Šie žodžiai skamba mums, diena iš dienos pareigos kviečiamiems pasirinkti tarp „gyvybės kultūros“

ir „mirties kultūros“. Ginti ir stiprinti gyvybę, reikšti jai pagarbą ir meilę – užduotis, kurią Dievas patiki kiekvienam žmogui, kviesdamas jį, gyvą savo paveikslą, tapti dieviškojo viešpatavimo pasaulyje dalyviu.

GANYTOJAS NEPALIEKA SAVO KAIMENĖS

IV Velykų sekmadienis (B)

Apd 4, 8–12; *1 Jn* 3, 1–2; *Jn* 10, 11–18

Jėzus palyginimu apie gerąjį ganytoją nori mus pamokyti mylėti ir aukotis vieniems už kitus. Tikriausiai šiandien mums sunku iki galo suvokti, kokį Jėzaus meilės pavyzdį slepia šis palyginimas. „Gerasis ganytojas“ reiškia tą, kuris visada yra šalia, gerai pažįsta kiekvieną avį, rūpinasi, kad jos būtų sočios, ir saugo jas nuo visokiausių pavojų.

Ganytojas visada yra šalia: jis niekada nepalieka savo kaimenės, nei dieną, nei naktį. Jis visada буди, saugodamas ją nuo pavojaus. Todėl avys juo pasitiki ir jaučiasi saugios. Jis jas gano žaliose ganyklose ir girdo tyru vandeni. Jėzus maitina mus savimi per šv. Eucharistiją. Jis visada šalia ir jo meilė per Šventąją Dvasią mus veikia.

Ganytojas pažįsta savąsias avis ir vadina jas vardais. Taip ir Jėzus pažįsta kiekvieną mūsų atskirai. Jis žino mūsų gyvenimo sunkumus, mūsų rūpesčius, kaltes, vargingumą, dvasinį skurdumą ir galiausiai mūsų nuodėmes. Jėzus geriau mus pažįsta negu mes patys save. Jo kantrus žvilgsnis lydi per visą mūsų gyvenimą. Argi tai neturėtų mums suteikti pasitikėjimo Dievu ir džiaugsmo?

Ganytojas surenka savo avis: jeigu viena kuri pasiklysta, eina jos ieškoti. Kai tik suranda, tuojau neša atgal į kaimenę. Nėra pasaulyje žmogaus, kad ir kokioje jis būtų situacijoje, kad ir kaip žemai būtų puolęs, kurio Jėzus nemylėtų ir nenorėtų išgelbėti. Ar mes suvokiame Kristaus rodomą meilę ir susirūpinimą mumis?

Branjieji, mes turime padėti Jėzui vienyti mus ir Bažnyčią, kol išsipildys Jo vieno ganytojo ir vienos avidės troškimas.

Mes turime visada atskirti Jėzų kaip gerąjį ganytoją nuo blogų, netikrų ganytojų, nes Jėzus sako: „Visi, kurie pirma manęs atėjo, buvo vagys, plėšikai, todėl neklausė jų avys“ (*Jn* 10, 8).

Kad geriau suprastume gerojo ganytojo įvaizdį, ženkime į pranašo Ezekielio senuosius laikus. Čia sutinkame piemenis, tikrus savo profesijos meistrus, svarbius ir labai draugiškus; ganytojus, kuriais vadinami karaliai, vadovai ir kunigai. Tačiau pranašas negaili ir griežtų žodžių tautos išrinktiems politikams ir dvasininkams: „Vargas jums, Izraelio ganytojai, ganantys save pačius! Argi nėra ganytojų pareiga ganyti kaimenę? Jūs valgo te taukus, rengiatės vilna ir skerdžiate peniukšlius, bet avių nešeriate. Silpnos jūs nestiprinote, sergančios negydote, sužeistos netvarstote, žūvančios negražinate ir paklydusios neieškojote, bet valdote jas jėga, net šturkštumu. Nesant ganytojo, jos buvo išblaškytos, o išsiblaškiusios tapo ėdesiu plėšriems žvėrimis“ (*Ez* 34, 1–5).

Tai šiandieninio pasaulio vaizdas, valstybių vadovų, įtakingųjų visuomenės veikėjų. Kai avys – liaudis yra skriaudžiama ir engiama, trumpai kerpama bet nemaitinama.

Jėzus taip pat griežtai kalbėjo apie tokius ganytojus. Jis juos vadina samdiniais, kuriems avys nerūpi. Jiems rūpi pinigai, turtai, garbė, aukšti postai. Samdiniai, kilus pavojui, pabėga, negina kaimenės. Nebūtinai čia turime paraidžiui suprasti pabėgimą. Kartais nieko neveikimas taip pat pražudo kitus. Toks šiandienos pasaulio vaizdas rodo vienų žmonių valdžią kitiems. Tai skaudus žmonių priespaudos vaizdas, kai valdžios pavergia ir išnaudoja silpnuosius. Tai pagrįsta žmogaus egoizmu, o egoizmas toks pat senas, kaip sena žmonija, gyvenanti žemėje.

Turėjo prabėgti ilgi šimtmečiai, kol žmonės pradėjo organizuotai vieni kitais rūpintis. Atsirado karitatyvinės labdaros organizacijos. Tačiau žemėje dar daug vietų, dar blogesnių nei Jėzaus laikais buvo Palestinoje, kur žmogus žmogui žvėris. Aplinkui liepsnoja karų gaisrai ir liejasi nekaltas kraujas.

Kodėl Jėzus save vadina geruoju ganytoju, o mus savo kaimene? Kodėl jis nesibaimina, jog galime išsiveisti pavadinami avelėmis? Atrodytų, tai gali paniekinti mūsų,

laisvų žmonių, orumą. Todėl kad žmonių kalčių aki-vaizdoje Dievas visada save vadina Viešpačiu ir Ganytoju. „Nes šitaip kalbėjo Viešpats Dievas: Štai! Aš pats rūpinsiuos savo avimis ir jų ieškosiu. Kaip piemuo rūpinasi savo kaimene, kai jo kaimenės avys yra išblaškytos, taip ir aš rūpinsiوسي savo avimis“ (Ez 34, 11–12).

Jėzus pažįsta ir myli avis. Čia nėra nieko pažeminančio žmogų ar įžeidžiančio jo orumą. Geras ganytojas visokeriopa rūpinasi kaimene. Jis pažįsta kiekvieną avį atskirai ir kiekvieną myli. „Geras ganytojas už avis guldo gyvybę“ (Jn 10, 11). Tai visiškai skirtinga nuo pasaulio dvasios, kur: „Pagonių tautų karaliai engia jas ir jų valdovai liepia vadinti save geradariais. Jūs taip nedarykite. Kas vyriausias tarp jūsų, tebūnie tarsi mažiausias, o viršininkas tebūnie lyg tarnas“ (Lk 22, 25–26). Kitoje vietoje Jėzus sako: „Jūs vadinate mane Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote, nes aš toks ir esu. Jei tad aš – Viešpats ir Mokytojas – numazgoju jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti. Aš jums daviau pavyzdį, kad ir jūs darytumėte, kaip aš jums dariau“ (Jn 13, 13–15). Galiausiai Mato evangelijoje Jėzus sako: „Žmogaus Sūnus irgi atėjo, ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“ (Mt 20, 28).

Gerojo ganytojo įvaizdis puikiai suspindi Jono Krikštytojo žodžiuose apie Jėzų: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“ (Jn 1, 29).

Kristus yra mūsų ganytojas ne tam, kad mus kaip avelės pažemintų ar paniekintų, bet kad išgelbėtų, išgydy-

tų, padarytų laisvus. Jis kaip nekaltas avinėlis atidavė savo gyvybę už mus. Jis yra pirmasis ir visų svarbiausias ganytojas, atidavęs gyvybę už savo kaimenę. Jėzus taip pasielgė, kad suprastume meilės reikšmę žmogaus gyvenime ir kurtume naujus tarpusavio santykius. Garbė ateina tada, kai tarnauji, pagelbsti kitiems, maitini kitus. Štai kodėl krikščionys nebijo ir nesigėdi vadintis Kristaus kaimenės avimis.

Šiandien žmogus su panieka bando atmesti avelės vaidmenį. Tačiau kartais net nepastebi, kaip juo slapčia manipuliuojama, kaip jis yra gudriai apgaulinėjamas ir apvagiomas. Juk mums privalo elgesio normų, idealų ir mes lyg avelės sekame, jų laikomės. Kaip mums gyventi, nurodo spauda ir televizija, net kaip rengtis diktuoja mados. Ką valgyti, skelbia reklama. Jeigu viskuo akiai sektume, būtume išprotėjusios, modernaus miesto paklusnios avelės. Ir tai būtų liūdnas bandos vaizdas, kai žmogus yra nuasmeninamas. Jis kaip asmenybė, turintis vardą ir pavardę, yra vadinamas darbo mase, iš kurios galima kažin kokį žvėrį nulipdyti.

Kristus mums siūlo išsilaisvinimą. Apaštalas Paulius sako: „Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė“ (2 Kor 3, 17). Kristus mus nori išlaisvinti padėdamas mums tapti naujais žmonėmis, mylinčiais vieni kitus. „Aš – pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą“ (Jn 8, 12). O kas vaikščioja paskui pasaulio tariamas vertybes, tam jos greitai apkarsta, ir tada žmogus gali išsirinkęs klaidingą gyvenimo kelią.

VAISINGOS KRISTAUS ŠAKELĖS

V Velykų sekmadienis (B)

Apd 9, 26–31; 1 Jn 3, 18–24; Jn 15, 1–8

Žmonės, vaikščiodami po sodus, stebi, kaip žydi, auga, subrandina vaisius obelys, kriaušės, vyšnios. Pietų kraštuose auginami alyvmedžiai ir vynuogynai. Visi supranta, jog pačios šakos, nukirstos ar vėjo nulaužtos, vaisių nebeužaugina. Reikia, kad visos šakelės augtų iš gyvybę joms teikiančio kamieno. Po audros visada būna gaila nulūžusių vaismedžių šakų, kurios pasmerktos žūti.

Šio penktojo Velykų sekmadienio Evangelija mums Jėzaus lūpomis pasakoja apie žmogaus likimą. Žmogus, darydamas nuodėmę, nusigręžia nuo Dievo. Mirtinos nuodėmės tiesiog nukerta mus nuo pašvenčiamosios

Dievo malonės. Patenkame į savo susikurtą nuodėmių vergiją, kaip žmonės dvasiškai žūvame. Be Dievo meilės, be Dievo įsakymų vykdymo, pasmerkiame save ir dvasinei, ir fizinei mirčiai.

Nulūžusi, atsiskyrusi nuo kamieno šakelė – tai krikščionis, nusigręžęs nuo Kristaus, nuo jo mokymo, nuo Išganytojo meilės ir pasmerkęs save amžinai mirčiai. Atsiskyre nuo Jėzaus, esame lyg šulinys be vandens, nudžiūvę vaismedžiai, bemirštą žmonės. Tačiau krikščionis žino, ir tai jį paguodžia, kad belūžtančią šakelę per Atgailos sakramentą Jėzus vėl į save įskiepija, ir ji atgyja. „Dievas yra meilė“ (1 Jn 4, 8, 16), ir meilė yra pirmoji Dievo dovana mums, joje sutelpa visos kitos. Kadangi mes per nuodėmę esame mirę ar bent sužeisti, pirmoji meilės dovanos pasekmė yra mūsų nuodėmių atleidimas. Šventosios Dvasios bendrystė

pakrikštytiems gražina per nuodėmę prarastą panašumą į Dievą.

Tikėjimas, meilė, įsakymų laikymasis, gerų darbų darymas evangelistui Jonui reiškia viena: priimti Jėzų į savo gyvenimą, pasilikti Jėzuse. „Kas laikosi jo (Dievo) įsakymų, pasilieka Dieve ir Dievas jame“ (1 Jn 3, 24). Visi žmonės, be išimties, gali tapti per Krikštą Kristaus šakelėmis ir duoti vaisių. Gyva, vaisinga šakelė, pasilieka vienybėje su vynmedžiu, yra vienybės su Kristumi simbolis. Jėzus nori, jog mes suprastume, kokia svarbi krikščionių vienybė su Juo. Tik vienybėje su Išganytoju krikščionis gali nuveikti daug nuostabių darbų. Ši vienybė kyla iš dviejų dalykų: Kristaus mokiniai privalo jo žodžių klausyti ir juos vykdyti. Neužtenka išmanyti Šv. Raštą ir laikyti jį savo galvoje, Jėzus laukia mūsų darbų, laukia, kad mylėtume vienas kitą taip, kaip jis myli mus. Tikėjimas ir Meilė pasireiškia darbais. Štai kodėl antrajame skaitinyje apaštalas Jonas sako: „Vaikeliai, nemylėkite žodžiu ar liežuvio, bet darbu ir tiesa“ (1 Jn 3, 18). Mes pasiliekame vienybėje su Dievu, kai ištikimai vykdome savo pašaukimo pareigas.

Ne visi žmonės gali suteikti gyvybę kitiems per santuokos vaisingumą. Tačiau visi galime savo gyvenimu parodyti broliams gyvo tikėjimo ir pasiaukojimo dėl kitų pavyzdį. Pažvelgę į savo gyvenimą, taip pat rasime, jog ne sykį mūsų tėvai, draugai, bendradarbiai ar dvasininkai mus perspėjo dėl mūsų suklydimų, blogų veiksmų ar negero elgesio. Pagalvokime, gal ir mes galime kam nors padėti tapti nauju žmogumi. Gal kas nors laukia mūsų pagalbos, laukia

mūsų lyg Velykų, kurios atgaivintų naujam, šviesiam, visavertiškam gyvenimui. Juk kažkam galime pasakyti gerą žodį, pagelbėti varge ir galiausiai nuosirdžiai už kažką pasimelsti. Mūsų vaisingumas gali būti dvasinis: kuomet stengiamės sugyventi šeimoje, auklėjame vaikus, rūpinamės socialiai nuskriaustaisiais, kuriame geresnį pasaulį, aukojamės už kitus, apaštalaujame kitiems. Tačiau net ir šito nesugebėsime atlikti, jeigu nebūsime vienybėje su Kristumi. Nes žmogus dažnai atsiduria sunkiose situacijose ir jam tenka daryti sprendimą, kuris patinka Dievui, bet labai nepatinka žmonėms. Tuomet visada labai naudinga savęs paklausti: kas labiau patiktų Dievui? Ko tikisi iš manęs Kristus šiomis aplinkybėmis? Šie esminiai klausimai gali padėti atrasti tinkamą atsakymą ir tinkamai pasirinkti. Tai klausimai, kurie sustiprina dvasią, uždega karštesnį tikėjimą, duoda jėgų labiau mylėti Dievą ir sielas.

Pasižadame šiandien gyventi taja mintimi, kad esame vynmedžio šakelės, privalančios auginti vynuoges, o ne erškėčius, daryti tokius darbus, kurie patinka Tavo, Dieve, akims, ir vengti tų, kurie lyg erškėčiai duria kitiems. Viešpatie, kol dar nesame nukirsti, kol dar Tavo teisingumas neverčia Tavęs atiduoti mums tai, ko nusipelnėme, tebus mums leista šauktis Tavo gailestingumo ir maldauti, kad padarytum iš mūsų vaisingas šakeles, nes Tu viską gali. Suminkštink tad mūsų kietas širdis, įkvėpk į jas gyvybės dvasią, kad pradėtume auginti tikrus atgailos vaisius.

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Nauji leidiniai

Marie-Dominique Philippe. Meilės gelmėse: pokalbis apie meilę, santuoką ir šeimą. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2014. – 368 p.

Pokalbių knygoje tėvas Marie-Dominique'as Philippe'as atsako į daugybę klausimų apie meilę, lytinį gyvenimą, šeimą, santuoką bei auklėjimą krikščionišku požiūriu. Kas Dievo skirta sutuoktiniams? Kokie esminiai skirtumai tarp vyro ir moters? Koks yra kiekvieno iš jų pašaukimas? Kodėl santuoka monogamiška? Kūdikių krikštas: kodėl? Kodėl Bažnyčia draudžia kontracepciją, išsiskyrusiems neleidžia vesti iš naujo? Kas yra meilė? Ar gali mylėti žmogų, kuris nemyli tavęs? Ar įmanoma, kai tau 25-eri, būti pakankamai įžvalgiam, kad pajęgtum pasirinkti visam gyvenimui? Ar galima sublimuoti lytinį instinktą? Kodėl šitiek iširusių santuokų, tiek nedarnių šeimų? Kodėl taip yra? Kodėl pasaulyje tiek daug kančios? Tai tik keletas iš beveik 150 klausimų, pateiktų tėvui Philippe'ui.

Katechezės Pasaulio šeimų susitikimui Filadelfijoje pasirengti

(I–III katechezės „Bažnyčios žinių“ šių metų 2 numeryje)

IV. DU TAMPA VIENA

Mes sukurti būti ne vieni. Žmonėms reikia vienas kito, jie papildo vienas kitą. Tokį troškimą per bendrų interesų bei meilės ryšius patenkina draugystė ir bendruomenė. Santuoka yra nepakartojamai artima draugystės forma, kviečiant vyrą ir moterį mylėti vienas kitą pagal Dievo sandoros pavązdį. Santuoka – sakramentas. Santuokinė meilė yra vaisinga ir siūloma be išlygų. Šitokia meilė yra panaši į Jėzaus ištikimybę Bažnyčiai.

Dorybė, meilė ir gerumas padeda mums įvykdyti savo paskirtį

54. Populiarus Rašto skaitinys, pasirenkamas per krikščioniškąsias vedybas, yra 1 Kor 13, 4–7: „Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudų, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištvėria.“

55. Tekstas puikus. Sukurtas pagal Dievo paveikslą, toks mylėjimo būdas atitinka mūsų tikrąją žmogiškąją prigimtį. Bet taip mylėti nėra lengva. Tam reikia nuolankumo ir kantrumo. Popiežius Pranciškus neseniai pasakė: „Tikėjimas nėra nedrąsių žmonių priebėga“ (48). Meilė turėtų remtis daugiau nei vien romantiniu jausmu. Romantinis jausmas yra puikus dalykas, bet vienas neatlaikys rūpesčių bei iššūkių, neišvengiamai lydinčių kiekvieną susituokusią porą. Norint būti tuo, kuo esame – mylėti taip, tarsi būtume sukurti meilei, – būtinos tam tikros dorybės. Kad įvykdytume savo paskirtį, tas dorybes turime suvokti ir puoselėti.

56. Šventojo Jono Pauliaus II „kūno teologijoje“ kalbama apie tam tikrą „vidinę laisvę“ ir „savitvardą“, būtinas sutuoktiniams, jei jie tikrai trokšta save vienas kitam dovanoti (49). Asmuo, pernelyg tvirtai saistomas romantinių lūkesčių ir neturintis vidinės laisvės raugo bei gebėjimo save dovanoti, stokos lankstumo. Santuokos sakramentiškumu gyventi bei sandoros keliu eiti norintiems sutuoktiniams reikia gebėjimo įveikti apmaudą, į šalį atidėti apeliavimus į savo teises ir tobulėti dosnumu. Neturint šios vidinės laisvės ir galios, kils rimtų problemų, nes gyvenimas įstums vyrus ir žmonas į dažnai visiškai neromantiškas situacijas.

57. Jokia santuoka, grįsta vien seksualiniu patrauklumu, nėra tvari. Erotiniai partneriai labiausiai pabrėžia vienas kito turėjimą ir todėl stokoja vidinių įgūdžių nusileisti ir padaryti erdvės savikritikai, susitaikymui ir augimui. Kurti ir ginti tokią gyvybiškai svarbią erdvę padeda santuokinis pažadas mylėti ištikimai, kaip myli Dievas. Sakramentinis įsipareigojimas daryti meilės darbus net tada, kai mylėti sunku, yra esminis Dievo sandoros dėmuo.

Tikra meilė verčia įsipareigoti

58. Nė vienas mirtingasis negali patenkinti visų mūsų troškimų. Tikroji santuokinė vienybė remiasi Dievo sandora – sandora, kuri pritaria erotiniams troškimui, bet dar gilesniu lygmeniu įpareigoja vyrus ir moteris rūpintis vienas kitu sergant ir esant sveikiems, gyvenant turtingiau ar vargingiau. Krikščioniškoji santuoka nėra romantinis konkursas ar sąlygiškas susitarimas „iki naujos santuokos“ (50). Vadinamajai bandomajai santuokai, mėginimui gyventi intymiai, bet hipotetiškai, išbandyti santykį ir laikytis jo tol, kol gyvi romantiniai jausmai, būdingas vidinis prieštaravimas (51). Popiežius Pranciškus neseniai tai pabrėžė viename viešame kreipimesi:

Kaip dažnai kunigai – taip yra nutikę ir man, – paklausę susituokti norinčių porų: „Ar suvokiate, kad santuoka yra visam gyvenimui?“ išgirsta atsakymą: „Na taip, mes vienas kitą mylime, tačiau... kartu liksime tol, kol truks meilė. Kai ji pasibaigs, toliau eisime skirtingais keliais.“ Tai egoizmas: kai nieko nebejuočiau, santuoką nutraukiu ir tiesiog užmirštu, kad esame „vienas kūnas“, kuris negali būti perskirtas. Tuoktis rizikinga, labai rizikinga! Būtent šis egoizmas kelia mums grėsmę, nes visuose mumyse glūdi dvilypės asmenybės galimybė: viena sako: „Aš esu laisvas ir noriu to...“, o kita: „Aš, mane, man, su manimi, mano labui...“ Būtent mus užvaldęs egoizmas niekada neleidžia atsiverti kitiems (52).

Postmoderniame pasaulyje, kur pasitikėjimo mažą, santuoka atrodo gąsdinantis dalykas. Jaudinamės, kad būsime susaistyti su tuo, kuris netinkamas. Be to, globalizuotame pasaulyje, kur ekonominiai būgštavimai dažnai yra pagrįsti, prieš imdami mylėti taip, kaip mylėjo Jėzus, galime trokšti, jog pirma būtų atsakyti ir išspręsti visi gyvenimo iššūkiai bei klausimai, susiję su finansiniu ar ekonominiu saugumu.

59. Atsiliepdama į galimus nerimastavimus bei būgštavimus, Bažnyčia abipusio draugiškumo dvasia siūlo Jėzų, sakramentus ir savo narių paramą, būdama tikra,

kad, nepaisant visų iššūkių, krikščioniškoji mylėsena yra galima bei atskleidžia mūsų tikruosius „aš“. Bažnyčia savo sūnums bei dukterims teigia, kad santuoka yra sakramentas, kad katalikų santuokos ryšys bei praktika daro palaikomąją malonę realią, artimą ir veiksmingą. Atsiliepdama į mūsų būgštavimus ir nerimastavimus, Bažnyčia primygtinai tvirtina, jog pažadas mylėti pagal sandoros pavyzdį nėra hipotetinis ir skirtas mitiniams, tobuliems šventiesiems, bet yra realus ir keliaujantiems dabartiniams šventiesiems galimas įsipareigojimas. Pasak popiežiaus Pranciškaus, Santuokos sakramentas „skleidžiasi per žmogiškojo būvio paprastumą ir trapumą. Gerai žinome, kiek daug sunkumų ir išbandymų patiria sutuoktiniai. Svarbu išlaikyti gyvą ryšį su Dievu, kuris yra jų santuokinio ryšio pamatas“ (53).

60. Toks mylėjimo būdas nėra tai, ką galėtume atidėti sakydami, jog tai išbandysime išsprendę tam tikrus praktinius klausimus. Priešingai, tikrai taip mylint tinkamai artinamasi prie gyvenimo praktinių klausimų. Toks mylėjimo būdas nėra idealas nuolat tolstančiame horizonte. Priešingai, tokį mylėjimo būdą turėtume rinktis kasdieniame gyvenime pradėdami šiandienų rūpesčių sukuryje. Kita proga popiežius Pranciškus mokė:

Santuoka yra kasdienis darbas, net, pasakyčiau, amatas, auksakalio darbas, nes vyrui tenka užduotis padaryti savo žmoną moteriškesne, o žmonai – savo vyrą vyriškesniu. Vadinasi, augti kaip vyrui ir moteriai žmogiškumu abiem kartu. Tai vadinama augimu drauge. Ir tai neateina iš oro! Viešpats, tiesa, laimina, bet tai priklauso nuo jūsų pačių, jūsų nuostatų, gyvensenos, vienas kito mylėjimo būdo. Aukite! Visada elkitės taip, kad kitas augtų (54).

Popiežius Pranciškus pripažįsta, kad daug žmonių gali baimintis tokio iššūkio, jog žmonės gali vengti santuokos iš skepticizmo ar baimės:

Šiandien daugelis žmonių bijo priimti galutinius sprendimus visam gyvenimui, nes tai atrodo neįmanoma... ir tokia mąstysena daugelį besirengiančiųjų santuokai verčia sakyti: „Mes pasiliksim kartu tol, kol truks meilė.“ Bet ką reiškia „meilė“? Vien emociją, psichofizinę būklę? Jei vien tai, tai šitai negali būti pagrindas statydinti ką nors tvirta. Bet jei, priešingai, meilė yra santykis, tada ji yra auganti tikrovė, ir mes, pasitelkdami pavyzdį, galime sakyti, jog ji statydinama panašiai, kaip statomas namas. O namą juk statome drauge, ne vieni!.. Juk jį norėtumėte statyti ne ant lakaus emocijų smėlio, bet ant tikros meilės, iš Dievo kylančios meilės uolos... Neturime pasiduoti „išmetimo kultūrai“. Nuo baimės įsipareigoti „visam laikui“ pagyjama

kasdien patikint save Viešpačiui Jėzui bei praktikuojant gyvenimą, virstantį kasdieniu dvasiniu bendro augimo žingsnis po žingsnio taku (55).

Geros santuokos remiasi dorybėmis, pirmiausia gailėstingumu ir skaistumu

61. Žmonės, trokštantys statydinti savo santuoką ant uolos, turi ugdyti tam tikras dorybes. Katalikų Bažnyčios katekizme sakoma, kad Santuokos sakramente Kristus pasilieka su pora padėdamas sutuoktiniams imti savo kryžių, „pakilti parpuolus“, atleisti ir nešioti vienas kito naštas (56). Popiežius Pranciškus tai glaustai išreiškia sakydamas, jog bendrai gyventi yra „menas“, kurį „galima apibendrinti [keliais paprastais] žodžiais: *prašau, ačiū ir atsiprašau*“ (57). Mokyti tarti šiuos žodžius gali būti sunku. Bet jei šių paprastų žodžių trūksta, santuokos labai greitai gali virsti labai skausmingomis.

62. Santuokai klestėti būtinos ir svarbios visos pagrindinės dorybės (protingumas, susivaldymas, teisingumas, tvirtumas) ir dieviškosios dorybės (tikėjimas, viltis ir meilė). Sėkla, iš kurios išauga tvirtos santuokos, pirmiausia yra skaistumas. Ugdant širdį santuokai būtina praktikuoti vidinę laisvę, žvelgti į savo lytiškumą bendrystės ir vienas kito asmeninio šventumo kontekste. Skaistumas ugdo gerus savęs atsižadėjimo ir savitvardos įgūdžius, kurie yra būtina gailėstingo elgesio su kitais sąlyga. Santuokos fantazijos, neturint skaisčios širdies, yra prasta ilgos kelionės gailėstingumo link pradžia.

63. Tikra santuokinė vienybė irgi remiasi gailėstingumu. Šios savybės mokomės iš Jėzaus ir ją regime visoje Dievo sandoroje. Liturgijoje meldžiamės: „Viešpatie, pasigailėk!“ Jėzus yra mums gailėstingas, kad mes galėtume būti gailėstingi.

64. Gailėstingumas auga, kai mes mylime taip, kaip mums parodė Jėzus. „Krikščioniškos santuokos malonė yra Kristaus kryžiaus – viso krikščioniškojo gyvenimo versmės – vaisius“ (58). Katalikai tiki, kad pats Kristus veikia kiekviename iš septynių sakramentų ir kad sakramentuose Šventoji Dvasia kaip ugnis visa, ką paliečia, paverčia dieviškuoju gyvenimu (59). Santuokos sakramente Dievo sandora paverčiama regima, juo perduodama ir teikiama sandoros malonė (60). Per Santuokos sakramentą Dievo sandora įžengia į mūsų namus ir tampa mūsų šeimų pamatu.

65. Krikščioniškoji santuoka yra atsidavimas vienas kitam. Žinoma, visuomenėje siūloma alternatyvų, kitokių santuokos modelių. Tačiau „santuoką“ laikant prizu, gaunamu po ilgo erotinio partnerių konkurso,

arba „sutartimi“, savo autonomiją serginčių individų teisių pasidalijimu, jau yra pasėjamos nusivylimo ir konflikto sėklos. *Erosas išblės, o teisių varžymosi arena nėra vaisinga dirva galeistingumui.*

66. Amžių tėkmėje žmonės tuokdavosi dėl įvairiausių – ir kilnių, ir pragmatinių – priežasčių. Sakramentinėje santuokoje Bažnyčia mums siūlo prieglobstį, malonę ir kasdienės Dievo meilės pamokas. Bažnyčioje duoti santuokiniai įžadai nuolatos primena vyrui ir žmonai apie jų geresnę prigimtį bei santuoką susieja ir su kitais sakramentais, pirmiausia Atgailos ir Eucharistijos. Tokioje sakramentinėje tvarkoje santuokinis gyvenimas grindžiamas susitaikymu ir ištikimybe ir tai skatina bei sergi tikrąją lyčių bendrystę. Postmoderniaisiais laikais žmonėms, nežinantiesiems, kuo tikėti ir pasitikėti, toks žingsnis atrodo rizikingas. Tačiau Bažnyčia Motina, pažįstanti žmogaus širdį geriau, nei mes pažįstame patys save, taip pat žino, kas yra Jėzus, būtent, kad jis – Viešpats, kad jis vertas pasitikėjimo ir kad jo mylėjimo būdas galiausiai yra vienintelis.

67. *Jėzus sukuria mums naują galimybę – jo sandora su Bažnyčia grįstą santuoką, nenykstančiu pastovumu, skais-tumu ir galeistingumu grįstą santuoką. Tokia sakramenti-nė santuoka integruoja visą krikščioniškąjį gyvenimą, nes meilės, vidinės laisvės, ištikimybės, galeistingumo ir atlai-dumo puoselėjimas yra visą gyvenimą trunkantis projektas, besiremiantis malda, dalyvavimu sakramentuose ir Dievo sandoros istorijos pažinimu. Viešpats žino, kad nė vienai santuokai nėra būdingos visos dorybės vienu metu, bet, bū-damas galeistingas, jis dovanoja mums Atgailos ir Eucha-ristijos sakramentus, kad galėtume ugdyti gebėjimą mylėti taip, kaip mylėjo Jėzus. Savo gyvenimą kreipiant į tai, būti-na auka, bet tas gyvenimas galiausiai yra gražus. Jėzus yra tiesos ir džiaugsmo kelias.*

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

a) Kas yra katalikiškasis santuokos dvasingumas? Kaip šeimos gali prisidėti prie krikščioniškosios santuokos aukštinimo ir sergėjimo?

b) Jei santuoka yra sakramentas, tai kokia prasmė pirštis? Kokių potencialaus sutuoktinio savybių turėtume ieškoti?

c) Kaip Atgailos ir Eucharistijos sakramentai susiję su Santuokos sakramentu?

d) Viešpaties maldoje sakome: „ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.“ Ar atleisti lengva, ar sunku? Kaip atlaidumas įgalina santykius?

Nuorodos

(48) *LF*, 53.

(49) Plg. Kūno teologija (1980 01 16).

(50) *KBK*, 1646.

(51) *KBK*, 2391.

(52) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis į Umbrijos jaunimą Asy-žiuje 2013 m. spalio 4 d.

(53) Popiežius Pranciškus. Bendroji audiencija 2014 m. balan-džio 2 d.

(54) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis per dialogą su susižadė-jusiomis poromis (Vatikanas, 2014 02 14).

(55) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis per dialogą su susižadė-jusiomis poromis (Vatikanas, 2014 02 14).

(56) *KBK*, 1642.

(57) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis per dialogą su susižadė-jusiomis poromis (Vatikanas, 2014 02 14).

(58) *KBK*, 1615.

(59) *KBK*, 1127.

(60) *KBK*, 1617.

V. KURIANT ATEITĮ

Santuoka skirta būti vaisinga ir svinginga naujai gyvybei. Vaikai formuoja ateitį, lygiai kaip ir patys yra formuojami šeimose. Be vaikų negali būti ateities. Vaikai, išauginti su meile ir pamokymu, yra meilės kupinos ateities pagrindas. Pažeisti vaikai pranašauja pažeistą ateitį. Šeimos yra visų didesnių bendruomenių pamatas. Šeimos yra namų Bažny-čios, vietos, kur tėvai padeda vaikams atrasti tai, kad Dievas juos myli ir kiekvieno vaiko gyvenimui yra numatęs planą.

Santuoka suteikia dvasinį kontekstą biologijos sukurtoms galimybėms

68. Santuoka apima meilę, ištikimybę ir įsipareigojimą. Bet šie dalykai būdingi ir daugeliui kitų vertingų san-tykių. Santuoka nuo jų skiriasi. Santuoka yra sandora, grįsta vyro ir moters prokreacine galia. Mūsų biologija nubrėžia tam tikras ribas ir teikia tam tikrų galimybių, o santuoka yra vienas iš atsakymų, kaip tokiame būvyje gyventi šventai.

69. Kitą atsakymą – celibatą – aptarsime VI skyriuje. VII skyriuje nagrinėsime iššūkius vaisingos santuokos idėjai, iššūkius, keliamus kontracetinės santuokos ir tos pačios lyties asmenų santykių. Šiame skyriuje gi-linsimės į tai, kaip santuokinė meilė vyrų ir moterų vaisingumą sujungia su Dievo sandoros sakramentu.

70. Santuoka yra vyro ir moters atsakas į galimybę duoti gyvybę. Vyrui ir moteriai per jungtuves laisvu sutikimu pažadant vienas kitam ištikimybę bei pastovumą (61),

gyvybės davimas santuokos įkeliamas į žmogaus kilnumo ir laisvės kontekstą. Santuokos įžadai analogiškai Dievo sandorai su Izraeliu ir Bažnyčia. Bažnyčia moko, kad „santuokos sąjunga, kuria vyras ir moteris vienas su kitu sukuria viso gyvenimo bendrystę, savo prigimtimi skirtą sutuoktinių gerovei bei palikuonių gimdymui ir auklėjimui, Viešpaties Kristaus tarp pakrikštytųjų buvo pakelta į sakramento garbę“ (62). Vienu žodžiu, santuoka yra ir gyvenimo, ir meilės bendrystė (63).

71. Santuokos sakramentas padaro vyrui ir žmonai prieinamą Dievo sandorinės ištikimybės galią ir jo kaip Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios trivienę bendrystę. Toks dvasinis pagrindas naujaip ir giliau įprasmina biologinį vaisingumą, mat svetingumas vaikų atžvilgiu yra dieviškojo dosnumo tąsa. Tai leidžia suprasti, kodėl visos trys klasikinės Augustino nurodytos „santuokinės gėrybės“ (vaikai, ištikimybė ir sakramentas) šaknijasi dieviškajame plane (64).

Dvasinis pašaukimas būti tėvais

72. Kaip ir kiekvieno su pašaukimu susijusio klausimo atveju, taip ir klausimas, ar ir kada turėti vaikų, nespėjstinas tiesiog pagal egocentriškus žmogiškuosius kriterijus. Yra realių ir teisėtų žmogiškųjų „fiziinių, ekonominių, psichologinių ir socialinių sąlygų“, į kurias sutuoktiniams svarstant būtina atsižvelgti (65). Tačiau klausimą, ar tapti tėvais, galiausiai lemia tas pats pagrindinis motyvas, kaip ir sudarant sakramentinę santuoką, – meilė tarnystės, aukos, pasitikėjimo ir atvirumo Dievo dosnumui pavidalu. Katalikiškoji santuoka neįsivaizduojama be sakramentų ir krikščionių bendruomenės palaikymo, tad sutuoktiniai katalikai, svarstydami, ar tapti tėvais, išlieka tame pačiame dvasiniame ir bendruomeniniame kontekste.

73. Sutuoktiniams tampant tėvais, gražiai ir ypač aiškiai išryškėja Dievo kūrinijos bei Santuokos sakramento vidinė dinamika. Vyrui ir žmonai turint vaikų pagal Kristaus meilės mums pavyzdį, ta pati meilė taip pat akina naujuosius tėvus savo vaikus auklėti ir dvasiškai ugdyti (66). „Šie vaikai yra grandinės grandys, – sakė popiežius Pranciškus, neseniai pakrikštijęs 32 kūdikius. – Jūs, tėvai, dabar krikštijate savo naujagimi sūnų ar dukterį, o už kelerių metų kūdikį ar anūką krikštys jau jie; ir tokia pati yra tikėjimo grandinė!“ (67).

74. Ši vaikų ir tėvų grandinė aprėpia tūkstantmečius. Du kart per dieną – ir šiandien taip pat – žydų maldos pradamos senovine malda iš Pakartoto Įstatymo knygos:

Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats. Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa šir-

dimi, visa siela ir visomis jėgomis. Paimk į širdį šiuos žodžius, kuriuos tau šiandien įsakau. *Įdiek juos savo vaikams*. Kartok juos, kai esi namie ir kai keliauji, kai guliesi ir kai keliesi (68).

75. Kartojame: *Įdiek juos savo vaikams*. Šio įsakymo, šios pamatinės pareigos dėmesio centre yra kasdienis Dievo ir Izraelio sandoros patvirtinimas iš naujo. Tėvai turėtų įtraukti vaikus į savo bendruomenės santykį su Dievu. Todėl Pakartoto Įstatymo knygoje sakoma: diek ir dalykis Dievo garbe su savo vaikais. Jėzus irgi sako savo mokiniam: leiskite jiems ateiti pas mane (Mt 19, 14). Mums kalba ir Pakartoto Įstatymo knyga, ir Jėzus. Abu sako: *Pasirūpink, kad tavo globojami vaikai turėtų santykį su Dievu ir su Dievo tauta. Mokyk vaikus melstis ir kontempliuoti Viešpatį. Kasdien praktikuok tai namie ir nedaryk tam kliūčių*.

76. Šis pašaukimas daro katalikišką tėvystę prasmingą. Ta pati meilė, kuri pagauna vyrus bei moteris, pamoko juos sandoros ir atveda prie Santuokos sakramento, skatina porą tapti šeima (69). Vyras ir žmona tampa tėvu ir motina: „Iš santuokos kyla šeima, kurioje gimsta nauji žmonių bendruomenės nariai; juos Šventosios Dvasios malonė Krikštu padaro Dievo vaikais, kad jo tauta nesibaigtų per amžius“ (70). Krikščionys turi vaikų ne tik giminei pratęsti ir visuomenei statydinti, bet ir tam, kad visa šeima galėtų būti ugdoma rengiant ją šventųjų bendrystei. Pasak šventojo Augustino, seksualinė vyro ir moters meilė yra „miesto daigynas“ (71), ir jis galvoje turi ne tik žemiškąjį miestą ar piliečių visuomenę, bet ir dangiškąjį miestą, galutinai išsiskleidusią Bažnyčią.

Gyvenimas namų Bažnyčioje

77. Vatikano II Susirinkimas pavadino šeimą „namų Bažnyčia“, *Ecclesia domestica*:

Šioje savotiškoje namų Bažnyčioje tėvai savo vaikams turi būti pirmi tikėjimo skelbėjai žodžiu bei pavyzdžiu ir puoselėti kiekvienam būdingą pašaukimą, ypač – šventąjį pašaukimą (72).

Šeimos gyvenimas, turintis pašaukimo prigimtį, reikalauja dėmesingo gyvenimo. „Kiekvienas žmogus Dievo pašauktas kokiais nors užduočiai“ (73), tačiau, kaip ir santuokos statydinimas, pašaukimas neatpažįstamas savaime (74). Atpažinimo įgūdžių galima išmokyti, juos taip pat galima lavinti. Tėvo ir motinos pareiga būti su vaikais namie ir bažnyčioje bei reguliariai drauge melstis. Vaikai neišmoks to daryti, jei nebus mokomi. Tėvai gali prašyti krikštėvių, senelių, mokytojų, dvasininkų bei vienuolių padėti jiems atlikti savo pareigas, kad jie patys galėtų augti bei sužinoti

daugiau apie malda. Popiežius Pranciškus, jėzuitas, ne vienus metus mokyta atpažinimo meno, parodo, kaip malda ir pašaukimo suvokimas eina koja kojon: „Svarbu palaikyti su juo [Dievu] kasdienį ryšį, įsiklausyti į jį tabernakulio tyloje, įsiklausyti į save, kalbėtis su juo, priiminėti sakramentus. Turėti tokį artimą ryšį su Dievu – tai tarsi atverti savo gyvenimo langą, kad išgirstume jo balsą, sakantį, ko jis iš mūsų nori“ (75).

78. Šeimai atpažinimą praktikuojant bei jo mokantis, reikia kantrybės ir maldos, nuolatinio troškimo išgryninti motyvus ir atgailauti, būti kantriam pamažu puoselėjant dorybę, atverti vaizduotę Raštui ir Bažnyčios liudijimui bei suvokti savo vidinį gyvenimą. Mokytis atpažinimo patiemis ir kartu tai perteikti savo vaikams yra užduotys, reikalaujančios nuolankumo, atvirumo konstruktyviai kritikai ir kalbėjimosi apie tai, kaip Dievas gali veikti mūsų gyvenime. Pašaukimu grįstas požiūris į gyvenimą suponuoja pasirengimą būti atviram savo troškimams, bet svarbiausia aukoti savo gyvenimą Dievui, būti atviram nuotykiams ir naujiems planams, kurie gali siūlytis tariant: „teesie tavo, o ne mano valia“ (76). Šventoji Teresė Lizjietė šitaip meldėsi būdama vaikas: „Mano Dieve, aš renkuosi viską! Nenoriu būti tik pusiau šventąja. Nebijau dėl tavęs kentėti. Bijau tik vieno dalyko – kad nepasilaikyčiau savo valios. Tad pasiimk ją, nes aš renkuosi viską, ko tu nori“ (77).

79. Tėvai daug streso patiria pirmiausia, kai šeima turi daug mažų vaikų. Tėvystė reikalauja didelių pastangų. Tačiau jei krikščioniškosios šeimos gyvenimo tikslas yra atverti namų langus Dievo malonei kasdieniame gyvenime, tai net nuovargio ir namų chaoso sukūryje tėvai gali likti atviri Dvasiai. Niekas nenori tėvams didinti naštos. Vis dėlto dieviškoji meilė „reikština ne tik didžiuose dalykuose, bet – ir pirmiausia – kasdienio gyvenimo smulkmenose“ (78). Tokiomis silpnumo akimirkomis tėvai gali suvokti, ką šventasis Paulius turėjo galvoje sakydamas: „Būdamas silpnas, esu galingas“ (2 Kor 12, 10).

80. Tėvystė yra būdas, kaip sumažinti pretenzijas, priversti suvokti, kad esame ne visiškai nepriklausomi, bet reikalingi pagalbos bei jėgų iš Dievo, šeimos, parapijos ir draugų. Būdas, kuriuo šeima atsiliepia į bėdą ir ligą, susirenka valgyti ir melstis, priima finansinius sprendimus bei nusistato prioritetus, sprendžia dėl laisvalaikio, taip pat tėvų profesija ar karjera, vaikų akademinis lavinimas, net įprastinisėjimo miegoti metas – visa tai ir dar gausybė kitų kasdienių „namų ūkio“ dalykų formuoja vaikų įsivaizdavimą ir akiratį. Namų rutina gali būti tos „skaidriosios vietos“, pro kurias prasiskverbia Šventosios Dvasios šviesa, o švelnumo nuostata ir krikščioniškasis svetingumas paveikia visą gyvenimą.

Mūsų kultūrinėje aplinkoje šeimoms būtinas gebėjimas atpažinti

81. Popiežius Pranciškus daugelį šių idėjų išreiškia labai praktiškai:

Manau, jog šiuo atžvilgiu visi galime patobulėti, tapdami geresniais Dievo žodžio klausytojais, kad turėtume mažiau savo ir daugiau jo žodžių... Štai tėvai ir motinos, pirmutiniai [savo vaikų] auklėtojai: kaip jie gali juos auklėti, jei jų sąžinės neapšviestos Dievo žodžio? Jei mąstysena bei elgsena nesiremia Dievo žodžiu, tai kokį pavyzdį jie gali rodyti savo vaikams? Tai svarbu, nes tada motinos ir tėvai skundžiasi: „O, tas vaikas...“. Bet ką jūs liudijote tam vaikui? Kaip su juo kalbėjotės? Apie ką su juo kalbėjotės – apie Dievo žodį ar apie televizijos naujienas? Tėvai ir motinos turi kalbėti apie Dievo žodį! Štai katechetai ir visi, kurie užsiima auklėjimu: jei jų širdys nesušildytos Dievo žodžio, tai kaip jie gali sušildyti kitų – vaikų, jaunimo, suaugusiųjų – širdis? Neužtenka skaityti Šventąjį Raštą, turime klausytis Jėzaus, kuris jame kalba: būtent Jėzus kalba Rašte, būtent Jėzus... Paklauskime savęs, kokia vieta mano gyvenime, mano kasdieniame gyvenime tenka Dievo žodžiui? Į ką esu nutaikęs savo dėmesį – į Dievą, į gausybės žodžių gausmą ar į save? Šitą klausimą kiekvienas privalo sau kelti (79).

82. Popiežius Pranciškus užsiminė apie televizijos naujienas. Jas mes galime suprasti plačiau, kaip apimančias žiniasklaidą, interneto socialinius tinklus ir kitas populiariosios kultūros formas. Leistis į santykį su šiomis kultūros formomis nevalia autopilotiniu režimu; norint įsitraukti į šias kultūros formas konstruktyviai, irgi būtinas gebėjimas atpažinti. Katalikų Bažnyčios katekizme, aptariant namų Bažnyčią, sakoma, kad šiandienis pasaulis „tikėjimui dažnai esti svetimas ir net priešiškas“ (80). Fragmentuotoje kultūroje, kur socialinė ir žiniasklaidinė aplinka gali griauti tėvų apskritai ir katalikų tikėjimą išpažįstančių tėvų autoritetą konkrečiai, tėvai ir vaikai turėtų apmąstyti savo šeimos buvimo būdą pasaulyje nepriklausant pasauliui (81).

83. Bet kuriam iš mūsų – bet ypač vaikams – susiduriant su kultūra, formuojami mūsų įsivaizdavimai bei ambicijos. Visi mes – bet ypač vaikai – gero gyvenimo lūkesčius susikuriame iš įvaizdžių, filmų, muzikos ir istorijų mūsų gyvenime. Todėl tėvams, išplėstinei šeimai, krikštateviams ir auklėtojams tenka pareiga stebėti, kokie dalykai pasiekia vaikus, ir laiduoti, kad jų vaizduotė būtų stiprinama bei maitinama sveiku maistu, medžiaga, apsaugančia jų nekaltybę, kurstančia

troškimą leisti į krikščioniškojo gyvenimo nuotykių ir žadinančia pašaukimu grįstą požiūrį į gyvenimą. Kad vaikai galėtų išmokti suvokti sakramentinę tikrovę, vaiko įprastinėje aplinkoje turėtų būti grožio ir kontempliacijos. Tėvai, vyresnieji, krikštatėviai, giminės, parapijiečiai, katechetai ir mokytojai privalo tokias vaikų nuostatas ugdyti. Jaunų žmonių ugdymas neišvengiamai apima „knygines žinias“. Dvasinis raštingumas reiškia tikėjimo faktų žinojimą. Bet dar svarbiau vaikus mokyti melstis ir būti jiems pavyzdžiais, rodančiais, kaip liudyti ir ko reikia siekti.

84. Vyresni vaikai ir paaugliai jau gali tinkamai suvokti bei traktuoti aplinkinę kultūrą ir pradėti formuoti brandesnį požiūrį į maldą ir pašaukimo atpažinimą. Šios svarbios temos turėtų būti gvildenamos rengiantis priimti Sutvirtinimo sakramentą, suteikiantį malonę, įgalinančią būti ištikimu mokiniu šiais klausimais (82).

Šeima ir parapija viena kitai reikalingos

85. *Ecclesia domestica*, žinoma, negali egzistuoti be *Ecclesia*. Namų Bažnyčia suponuoja santykį su visuotine Bažnyčia: „Šeima, kad būtų *mažoji Bažnyčia*, turi būti tinkamai įtraukta į *didžiąją Bažnyčią*, t. y. į Dievo šeimą, kurios įsteigti atėjo Kristus“ (83). Kad namų Bažnyčia atitiktų savo vardą, būtina sąlyga yra reguliarus dalyvavimas sekmadienio Mišiose išvien su visuotine Bažnyčia. Visuotinė Bažnyčia yra Dievo sandoros su savo tauta, tos pačios sandoros, kuri įgalina ir palaiko santuokinį bei šeimos gyvenimą, nešėja ir mokytoja.

86. Popiežius Benediktas XVI pavadino parapiją „šeimų šeima“, „gebančia dalytis ne tik džiaugsmams, bet ir neišvengiamais šeimos gyvenimo pradžios sunkumais“ (84). Parapija gali naudingai prisidėti prie sakramentų bei labai dažnai prie gailestingumo darbų kūnui praktikavimo. Vaikai turėtų matyti savo tėvų bei kitų suaugusiųjų solidarumą su vargšais ir darbus vargšų labui. Parapijos ir vyskupijos gali suteikti tokių progų (85). Namų Bažnyčia tarnauja parapijai, o parapija – jai.

87. Parapija, vyskupija ir kitos katalikiškos institucijos, kaip antai mokyklos, sąjūdžiai ir asociacijos, yra ypač svarbios vaikams, kurie gyvena su vienu iš tėvų. Vieno ar abiejų tėvų vaikai gali neturėti dėl įvairių priežasčių – dėl mirties ir ligos, skyrybų, emigracijos, karo, priklausomybės nuo alkoholio ir narkotikų, smurto namie, piktnaudžiavimo, politinio persekiojimo, nedarbo ar nepriteklausančio darbo, esančio toli nuo namų (86). Deja, kartais vyrai ir žmonos, motinos ir tėvai išsiskiria – dažnai dėl priežasčių, verčiančių mus užjausti. „Emocinis sukrėtimas, kurį patiria išsi-

skyrusių porų vaikai, staiga netekę vieno iš tėvų arba atsidūrę „naujoje“ šeimoje, kelia iššūkį vyskupams, katechetams, mokytojams ir visiems atsakingiems už jaunimą... Tai – ne jų tėvų pakeitimo, bet bendradarbiavimo su jais klausimas“ (87).

88. Norėdama tikrai būti „šeimų šeima“, parapija privalo praktikuoti konkrečius svetingumo ir dosnumo veiksmus. Šventasis Jonas Paulius II sakė, kad „atverti savo namų duris ir juo labiau savo širdį“ yra būdas sekti Kristumi (88). Padėti ir priimti pagalbą – artimai susiję dalykai. Parapijos šeimoje neturi būti nė vieno vienišo, bet pirmiausia vaikų, tėvų, užkluptų netikėtų krizių, pažeidžiamų pagyvenusių žmonių ar kiekvieno, kuris kenčia. Niekas negali pakeisti parapijiečių paprasto draugavimo, patarnavimo vienas kitam per visą savaitę, ir tai pratęsia sekmadieniais susiburiančią bažnytinę bendruomenę. Ar parapija šitaip atliks savo užduotį, lems pasauliečių elgesys vienas kito atžvilgiu. Dvasininkams *privalu* mokyti tokio požiūrio į parapijos gyvenimą bei jį ugdyti, ypač didelėse parapijose, kur gali būti juntama pagunda būti anonimiškiems. Bet galiausiai, siekiant tokio parapijos gyvumo, būtina vengti klerikalizacijos. Šventasis Paulius galatus mokė: „Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite Kristaus Įstatymą“ (*Gal 6, 2*). Vadinasi, jei vieni kitų naštų nešiojame, pažeidžiamas šeimas ir vienišus žmones paliekame vienatvėje, apgaudinėjame patys save. Jei mūsų gyvensena nesiremia bendryste ir tarnyste, tai negalime klestėti. Esame sukurti vieni dėl kitų, ir gyvendami taip, tarsi tai nebūtų tiesa, gimdome liūdesį, liudijame negebėjimą vykdyti gyvybę teikiančio Kristaus Įstatymo.

89. Svetingumas vienišiams vaikams savaime kelia klausimą dėl įvaikinimo. Jonas Paulius II, kreipdamasis į šeimų, turinčių įvaikintų vaikų, susirinkimą, pasakė:

Įvaikinti vaiką yra *didžiulis meilės darbas*. Tai padarius, daug duodama, bet ir daug gaunama. Tai – tikras keitimasis dovanomis.

Deja, šioje srityje mūsų laikais yra daug prieštaravimų. Yra gausybė vaikų, dėl tėvų mirties ar negebėjimo likusių be šeimos, bet nemažai tokių porų, kurios dažnai dėl savanaudiškų priežasčių apsisprendžia vaikų neturėti. Kitoms drąsą atima ekonominiai, socialiniai ar biurokratiniai sunkumai. Dar kitos trokšta turėti „savo“ vaiką bet kokia kaina ir, neapsiribodamos teisėta pagalba, kokią vaisingumo srityje gali pasiūlyti medicinos mokslas, griebiasi net morališkai nepriimtinių praktikų. Turint priešais akis šias tendencijas, pasakytina, kad moralinio įstatymo normos yra daugiau nei vien abstraktūs

principai ir sergi tikrąjį žmogaus gėrį, o šiuo atveju vaiko gėrį jo tėvų interesų atžvilgiu (89).

Jonas Paulius II puoselėjo viltį, kad „krikščioniškos šeimos noriau įvaikins bei globos tėvų netekusius ar jų paliktus vaikus“ (90). Jis drįso to tikėtis, nes krikščioniškąją santuoką gaivinanti meilė yra Dievo sandora, amžinai svetinga ir gyvybės sklidina meilė.

90. *Vyro ir moters lytinis artumas atveria vaikų galimybę. Tokia pamatinė, organinė, biologinė galimybė nėra būdinga jokiam kitam santykiui. Vyro ir moters santuoka šis potencialus vaisingumas iškliamas į dvasinį kontekstą. Tėvystė yra dvasinis pašaukimas, nes galiausiai reiškia savo vaikų rengimą būti šventaisiais. Ši draži ambicija pareikalauja paprastų, bet svarbių praktikų namie, kaip antai maldos ir dvasinio polinkio ugdymo. Tai iš tėvų reikalauja gebėjimo suvokti, kaip šeima turėtų išitraukti į platesnę kultūrą. Supažindindama vaikus su Viešpačiu, namų Bažnyčia trošk ryšio su parapija ir platesne visuotine Bažnyčia. Iššūkiams, su kuriais susiduria šeima, įveikti reikia paramos – nė viena šeima neišgalės klestėti remdamasi vien savo jėgomis. Kad klestėtų, šeimoms reikia parapijų, o parapijomis – šeimų. Pasauliečių reikia tiek kuriant tas tarnybas, tiek tarnaujant jose.*

KLAUSIMAI DISKUSIJAI

a) Kuo vyro ir moters santuoka skiriasi nuo kitų artimų draugysčių?

b) Ar kada nors meldėtės su savo vaiku? Ar su vaiku skaitėte Bibliją, aptarinėjote kokius nors kitus tikėjimo aspektus? Jei pats nesate tėvas ar motina, gal jūsų gyvenime yra vaiku, kuriems reikėtų draugo ir patarėjo?

c) Kokie yra atpažinimo įgūdžiai? Koks pašaukimu grįstas požiūris į gyvenimą?

d) Kas yra namų Bažnyčia? Kaip parapija tarnauja šeimai ir kaip šeima tarnauja parapijai? Kaip šeima ir parapija gali „įvykdyti Kristaus Įstatymą“, minimą *Gal 6, 2*?

Nuorodos

- (61) KTK, 1056–1057.
 (62) KTK, 1055.
 (63) GS, 47.
 (64) Augustinas. *De bono conjugali*, 32; *De Genesi ad litteram*, 9.7.12; *De nuptiis et concupiscentia*, 1.10.11, 17.19, 21.23.
 (65) HV, 10.
 (66) KBK, 1652–1653. Plg. GS, 48, 50.
 (67) Popiežius Pranciškus. Homilija per Viešpaties Apsireiškimą šventę (2014 01 12).

(68) *Įst 6, 4–7*. Kursyvas pridurtas.

(69) FC, 14.

(70) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija *Lumen gentium* (LG) (1964), 11.

(71) Augustinas. *The City of God against the Pagans* (Cambridge, Cambridge University Press, 1998), p. 667, § 15.16.

(72) LG, 11. Plg. KBK, 1655–1658.

(73) Popiežius Paulius VI. Enciklika *Populorum progressio* (PP) (1967), 15.

(74) Žr. aukščiau Nr. 60.

(75) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis per susitikimą su Umbrijos jaunimu Asyžiuje 2013 m. spalio 4 d.

(76) Plg. *Mt 6, 10; 7, 21; 12, 50; 21, 31; 26, 39*.

(77) Teresė Lizjietė. *The Autobiography of Saint Thérèse of Lisieux: The Story of a Soul*, trans. John Beevers (Doubleday, 2001), 9.

(78) GS, 38.

(79) Popiežius Pranciškus. Kreipimasis per susitikimą su dvasininkais, pašvęstaisiais asmenimis ir diecezinių pastoracinių tarybų nariais Asyžiuje 2013 m. spalio 4 d.

(80) KBK, 1656.

(81) Plg. *Jn 15, 19* ir *Rom 12, 2*.

(82) KBK, 1303, 1308.

(83) Popiežius Benediktas XVI. Kreipimasis „Šeimos moko gyvenimo prasmės“ (2010 10 04).

(84) Popiežius Benediktas XVI. Kreipimasis „Paverskite parapiją šeimų šeima“ (2011 03 21).

(85) Plg. FC, 44.

(86) Plg. FC, 71, 77.

(87) Popiežiškoji šeimos taryba. Šeimos enchrionas (2004), 1303–1304.

(88) FC, 44.

(89) Popiežius Jonas Paulius II. Kreipimasis per 2000 m. rugsėjo 5 d. Gailestingosios meilės misionierių organizuotą susitikimą su šeimomis, turinčiomis įvaikintų vaikų.

(90) FC, 41.

(Kitos katechezės vėlesniuose „Bažnyčios žinių“ numeriuose)

Johannes G. Gerhartz

„Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi“ (Gal 5, 1)*

Norėdami teisingai suprasti šį Pauliaus pasakymą, pirma turėtume mesti žvilgsnį į Senąjį Testamentą. Mat ten surasime jo „pirmtaką“. Senojo Testamento žodžiai rodo, kad susisaistymas su Dievu, klusnumas Dievui ir dvasios laisvė, atvirumas bei platumas yra artimai tarp savęs susiję, sąlygoja vienas kitą. Tai suvokti ir tuo gyventi mūsų krikščioniškam religiniam gyvenimui labai svarbu.

Klusnumas Dievui – tai žmogaus troškimas ir valia pagal išgales pažinti Dievo žodį bei valią ir vykdyti, kaip tai darė Jėzus Kristus. Vadinas, ne kartkartėmis, bet nusistačius nuolatos taip gyventi. Nėra lengva. Tai žmogui „prieš prigimtį“ (Wilhelm Busch). Žmogus iš prigimties trokšta būti laisvas ir pats disponuoti savimi. Toks žmogaus autonomijos supratimas šiandien labai paplitęs. Žmogus mūsų kultūrinėje erdvėje siekia mėgautis tokia individualia laisve. Istorijoje ne visada taip buvo ir taip nėra kitose šiandienėse kultūrose. Buvo ir yra visuomenės formų, kur žmogui buvo ir yra savaime suprantama prisitaikyti, laikyti save visumos dalimi ir paklusti, kad apskritai būtų įmanoma gyventi ir išgyventi.

Senojo Testamento Dievas ir žmogaus laisvė

Kita vertus, niekas negali teigti, jog trokšti laisvės yra nebibliška ar nekrikščioniška. Priešingai, žmogaus laisvė yra vienas iš pamatinių biblinio tikėjimo dalykų. Tai liudija Dešimties įsakymų, duotų prie Sinajaus kalno, preambulė, vadinamoji išvedimo iš Egipto žemės formulė: „Aš esu Viešpats, tavo Dievas, kuris išvedžiau tave iš Egipto žemės, iš vergijos namų“ (Iš 20, 2). Vėliau ši formulė vėl cituojama ir papildoma: „Aš esu Viešpats, jūsų Dievas, kuris išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad jiems daugiau nevergautumėte, sulaužiau jūsų jungą ir padariau, kad eitumėte iškelta galva“ (Kun 26, 13).

Toks yra Dievo žodis ir tokia valia. „Žmogaus laisvės valanda yra susitikimo su Dievu valanda“ (Alfred Depp). Izraelio tauta žinojo šią Dievo nuostatą savo tautos atžvilgiu. Tai rodo Izaijo kalba: „Tu išaukština

tą tautą, suteikei jai didį džiaugsmą. <...> Nes tu su-triuškinai juos slėgusį jungą, jų pečius lenkusią kartį, jų nuožmaus prievaizdo lazda, kaip anuomet, Midijano dieną“ (Iz 9, 2 ir t.). Tai taip pat liudija psalmininkas išpažindamas: „Perėjome per ugnį ir vandenį, – bet tu išvedei mus į saugią vietą“ (Ps 66, 12).

Tačiau tai tik viena žmogaus laisvės biblinės sampratos pusė. Mat ta Izraelio sūnų ir dukterų laisvė turi sąlygą. Ši sąlyga Kunigų knygoje (25, 55) formuluojama taip: „Izraeliečiai yra mano tarnai, kuriuos išvedžiau iš Egipto žemės. Aš, Viešpats, jūsų Dievas.“ Šiais žodžiais išreiškiamą tokia tiesa: Dievas nėra žmogaus priešininkas ar konkurentas, prieš kurį žmogus turi atstovėti savo žmogiškąją būtį. Dievas yra žmogaus kūrėjas ir garantas, Dievas yra žmogaus žmogiškiosios būties pagrindas. Jis trokštas žmogaus tikrosios ir pilnatviškos žmogiškosios būties trokšta daugiau, nei žmogus įstengia trokšti. Kitaip tariant, juo labiau žmogus tikėjimo, vilties ir meilės dvasia save perleidžia Dievui, juo labiau jis save įgyvendina, darosi laisvesnis. Tai mums sako Išėjimo teologija: žmogus savo žmogiškąją būtį, laisvę, gyvenimą laimi susisaistydamas su Dievu, orientuodamasis į jį ir vykdydamas jo valią. To paties moko ir Vatikano II Susirinkimas: „Kiekvienas, kas seka tobulu žmogumi Kristumi [nes jis yra tobulas Dievo Tarnas], ir pats tampa žmogiškesnis“ (*Gaudium et spes*, 41).

Paulius šitai išreiškia taip: „O dabar, išvaduoti iš nuodėmės ir tapę Dievo tarnais, jūs turite kaip vaisių šventumą ir kaip baigtį – amžinąjį gyvenimą“ (*Rom 6, 22*). Vadinas, norint laimėti vaisių, kuris pirmiausia yra mūsų pilnatviška žmogiškoji būtis (šventumas), o paskui nesugriaunamas gyvenimas (amžinasis gyvenimas), būtina orientuotis į Dievą ir jo valią. 33-iojo sekmadienio Dieninės žodžiais: „Dieve, viso gėrio Kūrėjau, tu – mūsų Viešpats. Padėk suvokti, kad laisvi tampame pakludami tavo valiai ir kad tobulą džiaugsmą atrandame ištikimais tau tarnaudami.“ Atlygis už klusnumą yra laisvė, kuria (vadinasi, Dievo laisve) Dievas dalijasi su jam tarnaujančiuoju (Eberhard Straub).

Šią „tiesios eisenos“ pusę, šį tikrosios žmogiškosios būties ir žmogiškosios laisvės pagrindą žmogui sunku įžvelgti. Nestebina, nes iš žmogaus reikalaujama gyventi paradoksu: paklusk, kad būtum laisvas; tarnauk, kad būtum pats savimi; būk kaip kviečio grūdas, kuris sudygsta ir duoda gausių vaisių tada, kai krinta į žemę ir apmiršta (plg. *Jn 12, 24*). Šitai sunku suprasti. Tam reikia didelio tikėjimo ir pasitikėjimo Dievu.

Negana to, žmones, trokštančius gyventi pagal Dievo norą, pernelyg dažnai laikome nelaisvais žmonėmis,

* Versta iš: Johannes G. Gerhartz. „Zur Freiheit hat uns Christus befreit“ (Gal 5, 1). *GEIST UND LEBEN*. Nr. 4/2014. © Echter Verlag, Würzburg 2014, S. 403–407.

kurie aimanuodami velka Dievo valios našta; nelinksmais žmonėmis, kurių gyvenimas dažnokai ankštas, iš pažiūros nelabai laimingas. Be to, fanatikai vadina-mą „Dievo valia“ neretai grindžia žmogaus engimą. Tačiau pagrindinė priežastis, trukdanti tai suvokti bei tuo gyventi, yra tas paradoksas, kuriuo žmogus ragi-namas gyventi, kad pasiektų tikrą ir naują laisvę, iš-plaukiančią iš apsisprendimo Dievą laikyti žmogaus gyvenimo centru.

Jėzus ir žmogaus laisvė

Egzegetų (H. Schürmanno, F. Mussnerio) nuomone, Pauliaus teologija iš esmės yra laisvės teologija. Graikiškas žodis *eleutheria*, laisvė, evangelijose ir Apaštalų darbuose net nepasitaiko. O Paulius jį pavartoja 7 kartus; prie to dar pridurtini 28 atvejai, kai pasitaiko būdvardžio forma ir veiksmažodis „išlaisvinti, išvaduoti“.

Tačiau nei Paulius, nei joks kitas apaštalas nėra krikščioniškosios laisvės steigėjai. Jie ją kaip tikrovę atrado Jėzuse Kristuje. Jie teologiškai paaiškino ir į sąvokas įvilko Jėzaus skelbimą (*Rom 8, 15*). Laisvę įsteigė – ir būtent plačia apimtimi – pats Jėzus. Jis įgyvendino ir visiems žmonėms pritaikė tai, kas Senajame Testamente Išvedimo formule taikoma izraiečiams. Pauliui tai akivaizdu: „Kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė“ (*2 Kor 3, 17*). O Jonas patvirtina: „Jei tad Sūnus jus išvaduos, tai būsite iš tiesų laisvi“ (*Jn 8, 36*).

Ši Kristaus įsteigta laisvė evangelijose pateikiama taip: sinoptinėse evangelijose Jėzus ir jo mesijinis veikimas laikomi galinga Dievo Karalystės epifanija. Morkaus evangelijoje (*Mk 1, 15*) Jėzus iš Nazareto savo pirmajame pamoksle skelbia apie tiesioginį Dievo Karalystės prisiartinimą: „Dievo Karalystė čia pat!“ Jos atėjimą galingai liudija Jėzaus darbai: „Jeigu aš išvarau demonus Dievo Dvasios jėga, tai tikrai pas jus atėjo Dievo Karalystė“ (*Mt 12, 28; Lk 11, 20*). Jėzaus supratimu, ši Dievo Karalystė yra galia, priešinga šėtono karalystei, kuri įvairiškai reiškiasi kaip nuodėmė, apsėdimas, liga ir mirtis. Tad Jėzaus stebuklai yra jame ateinančios ir jau atėjusios Dievo Karalystės ženklai; jais rodosi Dievo Karalystę lydintis išganymas. Tas išganymas iš esmės yra išlaisvinimas – išlaisvinimas iš nuodėmės, apsėdimos, ligos, mirties pančių. Tokį išlaisvinimą aiškiai liudija sutrauktos moters išgydymas (*Lk 13, 10–17*): šią „Abraomo dukterį“ šėtonas laikė sukaustęs aštuoniolika metų. Jėzus sugriauna šėtono darbą. Jėzus yra „stipresnis“ (*Lk 11, 22*). Panašiai Morkaus evangelijoje nebylumas yra liežuvio „pančiai“: „Atsirišo liežuvio ryšys“ (*Mk 7, 35*). Ir šiuo atveju sutraukomi demoniški pančiai. Dievo Karalystės Jėzuse Kristuje išlaisvinamąją galią taip pat rodo galios išrišti perdavimas Petruui (*Mt 16, 19*).

O ko Paulius moko mus apie žmogaus laisvę Jėzaus Kristaus dėka? Jo programinis teiginys apie laisvę pateikiamas Laiške galatams: „Broliai, jūs esate pašaukti laisvei“ (*Gal 5, 13*), nes „Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi“ (*Gal 5, 1*). Šie žodžiai išties drąsūs – drąsūs, nes reiklūs, nes kelia iššūkį gyvenimui to, kuris trokšta gyventi Jėzaus Kristaus Dvasia. Gyventi laisve, kuriai Kristus „mus išvadavo“, nėra lengva. Bet ne dėl to, kad trokšti laisvės žmogui ir krikščioniui pavojinga. Priešingai: krikščionis juk pašauktas būti laisvas; tai tiesiog primygtinai pabrėžia Paulius (*Gal 5, 13*). Žmogui ir krikščioniui reikia laisvės. Be laisvės nėra meilės! Žmogus juo žmogiškesnis bei krikščioniškesnis, juo jis laisvesnis – taip pat ir Dievo atžvilgiu! Paulius aukština Dievą Tėvą, kad jis mums dovanojo savo Sūnaus Dvasią, vadinasi, savo dieviškąją Dvasią (*Gal 4, 6*; taip pat *Rom 8, 15*), kuri yra laisvės Dvasia, nes kas yra laisvesnis už Dievą! Ši Dievo Dvasia suteikia mums „Dvasios laisvę“. Dar kartą Paulius: „Kur Viešpaties Dvasia [kur ji veikia, o ne tik yra], ten ir laisvė“ (*2 Kor 3, 17*). Dievas nėra toks, kad pirma panori žmogaus kaip laisvos būtybės ir jį tokį sukuria, o paskui neleidžia žmogui ta laisve realiai naudotis. Laisvė „pavojinga“ todėl, kad (kaip ir meilė) kaip niekas kitas buvo ir yra klaidingai suprantama bei kaip niekuo kitu ja buvo ir yra piktnaudžiaujama. Patyrimas rodo, jog bet kuri žmogaus laisvė, jei ji nesusiejama su žmogui draugišku Dievu, visada tampa priešiška žmogui, virsta tironija ar visaleistinumumu.

Todėl aukštindamas krikščionio laisvę ir kviesdamas krikščionis į laisvę, Paulius iškart įspėja ja nepiktnaudžiauti: „Tiktai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui“ (*Gal 5, 13*). Mat „kūno siekimai veda į mirtį“, vadinasi, viską, įskaitant žmogaus laisvę, sugadina; „o (Kristaus) Dvasios siekimai veda į gyvenimą“ (*Rom 8, 6*), viską, įskaitant žmogaus laisvę, atbaigia ir įgyvendina. Paulius čia pasako tris dalykus.

Pirma, jis patvirtina krikščionio laisvę nuo žydų įstatymo. Tačiau, be to, Paulius galvoje taip pat turi išlaisvinimą iš nuodėmės galios, išlaisvinimą iš mirties (pvz., *Rom 8, 2*), išlaisvinimą iš bet kokios vergystės jungo: „Todėl stovėkite tvirtai [prisirišę prie Kristaus] ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą!“ (*Gal 5, 1*). Tai reiškia, kad laisvę turime vis iš naujo laimėti. Kaip galime tai padaryti?

Antra, šią „Dvasios laisvę“ laimime ir išsaugojame būdami prisirišę prie Kristaus. Juk laisvi esame ne savo pačių pastangų galia, bet laisvei mus išlaisvino ir įgalino Kristus. Tiktai būdami susisaistę su Kristumi ir prie jo prisirišę laimime laisvę bei galime ją išsaugoti. Tad šiuo Pauliaus sakiniu pasakomi du dalykai: esame pašaukti

būti laisvi, tačiau šią laisvę laimime iš prisirišimo prie Dievo ir prie to, kurį jis atsiuntė, – prie Jėzaus Kristaus.

Savo žodžiais Paulius išreiškia ir trečią dalyką: laisvė ir meilė viena nuo kitos neatsiejamos, laisvė per Kristų ir meilė Dievui bei artimui viena su kita susijusios. Paulius apie tai užsimena sakydamas: „Tikrai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti“ (*Gal 5, 13*). „Kūnas“ ir „meilė“ Pauliui reiškia priešingas elgsenas. Meilė yra atvira kitiems – Dievui ir per tai artimui; „kūnas“ užsisklendžia savyje ir todėl pakliūva į savanaudiškumo nelaisvę. Tikrai laisvas yra tik tas, kuris myli, nes jis nesupančiotas klaidingos savanaudiškos savimeilės. Todėl H. Schlieras teigia: „Krikščionis savo laisvę įgyja būtent ne su-savimi-pačiu-būtyje, bet pas-kita-būtyje.“ Karlas Rahneris pabrėžia: „Laisvė yra dialoginis meilės gebėjimas.“

Tad mano laisvė galiausiai yra ne kas kita, kaip mano meilės Dievui, tobulam Laisvajam, vaisius. Juo grynesnė mano meilė Dievui, juo tobulesnė, įtikinamesnė,

vadinas, kitus labiau patraukianti yra ar tampa manye laisvė, kuria „Kristus mus išvadavo“. Ši laisvė kaip tikrai yra kriterijus, rodantis, kad tikrai myliu Dievą, o ne ką nors kita, ką laikau „Dievu“.

Šventieji visada šitai patirdavo: meilė Dievui, apsisprendimas Dievo naudai veda ne į vergystę ir ankštybes, bet į laisvę ir platybes. Tą patį išgyveno ir psalmininkas: „Dievas išvedė mane į platybes, – išlaisvino mane <...>. Viešpats, mano Dievas, apšviečia mano tamsybes“ (*Ps 18, 20, 29*) ir per tai padaro mano gyvenimą būsimos „Dievo vaikų garbės laisvės“ (*Rom 8, 21*) kibirkštimi. Tikriausiai nė vienas kitas vienuolijų steigėjas taip neakcentavo klusnumo savo vienuolijoje kaip Ignacas Lojola. Jėzaus Draugijos konstitucijose jis pareiškė, kad jėzuitas privalęs „visomis išgalėmis (*omnes nervos virium*) praktikuoti klusnumo dorybę, turėdamas priešais akis tai, kad žmogui paklūstama dėl Dievo – mūsų Kūrėjo ir Viešpaties valios“. Tačiau Ignacas sykiu pataria: „Visame kame išlaikyk dvasios laisvę. Niekada jos neatsisakyk. Niekame kame nesidairyk į žmones. Tarkis su savo dvasia ir žiūrėk, kur ji tave neša.“

PRANEŠIMAS

Kauno arkivyskupijos kredito unijos narių dėmesiui!

2015 m. kovo mėn. 20 d. 11 val. Kauno Šv. apaštalo Petro ir Povilo arkikatedros parapijos namuose, **Vilniaus g. 1 / Valančiaus g. 4, Kaune**, šaukiamas **Kauno arkivyskupijos** kredito unijos, buveinės adresas – Vilniaus g. 3, Kaunas, pakartotinis eilinis visuotinis narių susirinkimas.

Darbotvarkė

1. Stebėtojų tarybos ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
2. Revizoriaus ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
3. Valdybos ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
4. Paskolų komiteto ataskaita. Ataskaitos įvertinimas.
5. Metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir pelno paskirstymo (nuostolių dengimo) projekto pristatymas.
Metinių finansinių ataskaitų rinkinio tvirtinimas.
Nutarimo dėl pelno paskirstymo (nuostolių dengimo) priėmimas.
6. 2015 metų kredito unijos pajamų ir išlaidų sąmatos tvirtinimas.
7. Revizoriaus atlyginimo dydžio nustatymas.
8. Kredito unijos pavadinimo keitimas.
9. Kredito unijos įstatų keitimas.

Su darbotvarkėje numatytų klausimų nutarimų projektais ir ataskaitomis bei kitais dokumentais Kredito unijos nariai gali susipažinti Kredito unijos patalpose, **Vilniaus g. 3, Kaune**.

Kauno arkivyskupijos kredito unijos valdyba

Kunigų paskyrimai Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Vytautas Antanas Matusevičius** atleistas iš Mirosłavo parapijos klebono ir Alytaus pataisos namų kapeliono pareigų ir paskirtas Šakių parapijos klebonu ir Šakių dekanato vicedekanu.

Kun. **Miroslav Dovsky** atleistas iš Alytaus Šv. Kazimiero parapijos rezidentų pareigų ir paskirtas Mirosłavo parapijos klebonu.

Kun. **Rimantas Venslova** paskirtas Alytaus Šv. Kazimiero parapijos vikaru.

-Vks-

Pamaldos už Lietuvą

Vasario 14–16 d. Kaune, Kristaus Prisikėlimo bazilikoje, ypatinga malda buvo užtarta Lietuva. Dėkojant Dievui už 25 jos nepriklausomybės metus, bazilikoje surengta Kauno arkivyskupijos I dekanato nepertraukiama Švč. Sakramento adoracija. Ji tęsėsi 40 valandų – nuo vasario 14 d. 18 val. iki vasario 16 d. 16 val. Šv. Mišiomis pradedant adoracijos laiką, jų liturgijai vasario 14-osios vakare vadovavo dekanas ir parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, koncelebravo kun. Virginijus Lenkaitis.

Švč. Sakramento adoraciją pradėjo dekanato Šeimoms centro atstovai, vėliau prisidėjo dekanato jaunimas, grįžęs iš renginio, parapijos šeimų bendruomenės atstovai, *Caritas*, Prisikėlimo parapijos institucijos. Visą sekmadienį netrūko norinčių priklausti ir valandėlę pagarbinti Jėzų Kristų Švenčiausiajame Sakramente. Sekmadienio naktinę adoraciją nuo 19 val. iki pirmadienio ryto 7 val. tiesiogiai transliavo *Marijos radijas*.

Vasario 16 d., švenčiant Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, 10 val. bazilikoje buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios už Lietuvą ir jos žmones. Vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, koncelebravo

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Kovo 12 d. Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupas G. Grušas, S. Tamkevičius, P. López Quintana; vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Ivanauskas, R. Norvila, L. Virbalas, K. Kėvalas, L. Vodopjanovas.

Plenarinį posėdį įžanginiu žodžiu pradėjo apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkiv. Pedro López Quintana, kuris padėkojo LVK Pirmininkui už pakvietimą, pasveikino susirinkusiuosius ir palinkėjo jiems gero darbo.

Posėdyje pirmiausia buvo apsvarstytos LVK sekretoriato, Lietuvos šeimos centro, Lietuvos katechetikos centro, Lietuvos *Caritas*, Lietuvos jaunimo pasTORacijos centro, Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro bei *Iustitia et pax* komiteto praėjusių metų veiklos ataskaitos.

Atsiliepdami į tikinčiųjų prašymus, į posėdį susirinkę ganytojai nusprendė kovo 22 dieną, penktojo gavėnios sekmadienio šv. Mišių metu visoje šalyje melstis už taiką Ukrainoje. Nuspręsta sukurti visuotinę maldą, kurioje atspindėtų šios maldos intencijos.

Susirinkusieji pritarė vysk. K. Kėvalo projektui organizuoti tris dienas trukšiančius kunigų ugdymo kursus. Šių kursų metu kunigai turės progą pagilinti savo įvairių teologijos sričių žinias bei pasidalyti tarpusavyje praktine sielovados patirtimi.

LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Putrimas pranešė džiugią naujieną iš Didžiosios Britanijos: greitai laiku turėtų būti baigti tikslinti formalumai, susiję su Birmingemo lietuvių kapeliono paskyrimu. Vietos ordinarui pasirašius skyrimo dekretą, lietuvių sielovada šiose D. Britanijos dalyse ims rūpintis kun. Ramūnas Gerdauskas. Prel. E. Putrimas pristatė ir kai kurias aktualias, su lietuvių sielovada užsienyje susijusias problemas. Pabrėžta, kad Pietų Amerikos kalėjimuose vis daugėja lietuvių, kaltinamų narkotikų gabenimu; daugėja ir Lietuvos piliečių, tapusių prekeivių žmonėmis aukomis.

Į užsienį išvykę katalikai visokeriopai skatinami įsitraukti į savo tautos parapijų ar misijų gyvenimą, o ten, kur jų nėra – į gyvenamojo krašto Bažnyčios parapijas.

Vyskupai buvo informuoti apie 2015 m. birželio 29–liepos 2 d. Vilniuje vykšiančią CCEE konferenciją, pašvęstą migrantų ir jų sielovados klausimams, kalbėta ir apie 2016 metais Krokuvėje vykšiančias Pasaulio jaunimo dienas. Akcentuota būtinybė tinkamai pasiruošti šioms svarbiems renginiams. Dar vienas svarbus renginys – paskutinį birželio savaitgalį Alytuje vykšiančios VII Lietuvos jaunimo dienos, kurių tema „Kur tavo lobis, ten tavo širdis“ (*Mt* 6, 21).

Lietuvos delegacijos vadovu 2015 m. rugsėjo 22–27 d. Filadelfijoje (JAV) vykšiančiame Pasauliniame šeimų susitikime su popiežiumi išrinktas Vilkaviškio vyskupas R. Norvila.

Į kitą Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinį posėdį vyskupai rinksis 2015 m. gegužės 19–22 d. Vilniuje.

-lvks-

Šv. Valentino diena KITAIP

Vasario 14-osios vakarą jau aštuntą kartą Kaune surengta Šv. Valentino diena KITAIP (2011 metais pelnusi geriausio šalyje jaunimo renginio apdovanojimą) ir šiemet sulaukė didžiulio kauniečių ir miesto svečių susidomėjimo. Renginys buvo transliuojamas per *Marijos radiją* ir Lietuvos televizijos kultūros kanalą. Tūkstančiai žmonių, daugiausia jaunimo, taip pat šeimų su vaikais ir vyresnio amžiaus žmonių iš visos Lietuvos ir užsienio atsiliepė į Kauno arkivyskupijos kvietimą per Šv. Valentina švęsti tikrąją meilę, kuri yra daugiau ir tvčiau, nei vien gražieji Valentino dienos laiškėliai ir dovanėlės. Šiemet Šv. Valentino diena KITAIP pavadinta „Mylėk ir daryk, ką nori“.

Šiltai buvo priimta visa vakaro programa. Sveikinimai, muzika, šokiai, žodžiai iš širdies – visa tai kūrė arenoje džiaugsmingą tarpusavio atmosferą. Žiūrovai plojimais, rateliais tarp eilių, gera nuotaika ir šypsenomis atsiliepė į nuoširdumą, kuris sklido nuo scenos ir kuriuo su visais dalijosi „Saulės broliai“, kunigas pranciškonas Paulius Vaineikis bei svečiai iš Italijos ir Vokietijos.

„Mielas jaunime, gerai įsidėmėkite popiežiaus Pranciškaus tris žodžius apie meilę: *prašau, ačiū ir atleisk*“, – sakė visus sveikindamas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Pašmaikštaudamas, jog jam, trečios jaunystės vyskupui, teko išeiti į sceną visų pasveikinti, palinkėjo, kad meilė nebūtų praeinanti emocija, kad ji augtų į tvirtą, nesibaigiantį santykį. Ganytojas sykiu artėjančios Vasario 16-osios proga palinkėjo karštai mylėti ir tėvynę Lietuvą.

Programą pradėjusią grupę „Saulės broliai“ netrukus ant scenos pakeitė kaip vėjas į ją įskriejusios dvi italės sesės vienuolės. Ses. Anna Nobili, į Lietuvą atvykusi su seserimi Sara, ant kojų sukėlė visą areną pakviesdama kartu pašokti. Vėliau dėmesį prikaustė jos pačios modernaus šokio kompozicija, o tiksliau – jos meilės Kristui, jo kančios ir prisikėlimo istorija. Šią profesionalią šokėją iš Italijos, kitados ieškojusią meilės nuotykių naktiniuose klubuose, Dievas ten susirado ir atvedė į vienuolinį gyvenimą. „Man reikia meilės – sakiau pasauliui. Tačiau tik tuomet, kai sutikau Jėzų, supratau, kokia meilė man skirta. Tik Jėzus turėjo tokį kvapą, kokio neturi nei vienas pasaulio vyras ar moteris. Taip atradau, kad mano kūnas yra Šventosios Dvasios buveinė, – drąsiai liudijo Anna Nobili. – Jėzus išlaisvino mano širdį ir šokį.“

Vėliau visus šnekinęs kunigas Paulius Vaineikis OFS pastebėjo, kokie drąsūs buvo prieš daug metų gyvenusio šv. Augustino pasakyti žodžiai: „Mylėk ir daryk, ką nori.“ Bet tai tik tada, kai meilė tikra, kai ji – kaip tas tikras pinigai, duodantis daug galimybių, o jam atskirti nuo netikro būtinai reikia originalo (brolis Paulius vaizdžiai kalbėjo pasitelkdamas ir du banknotus savo rankose). „Meilės originalas yra Dievas, nes Jis yra meilė“, – džiaugsmingai skelbė brolis pranciškonas, linkėdamas jaunimui „nepatogios“ meilės. „Jei jūsų meilė kantri, nepavydi, nesididžiuoja ir neišpuiksta – jums tiesiog pasisekė!“ – sakė jis. Ir seserų iš Italijos, ir brolio pranciškono pasidalijimai buvo palydėti audringais plojimais.

„Labai dėkoju už gyvenimą, pasaulį, kuris yra Dievo meilės pareiškimas mums“, – pagavia muzika, žodžiais, nuoširdumu žmonių širdis arenoje nuo pat pirmųjų taktų užkariavo Paddy Kelly (Michael Patric Kelly), bemaž šešiais stiliais muzikuojantis atlikėjas, pardavęs daugiau nei 20 milijonų albumų, pelnęs 48 auksinius ir platininius diskus, pradėjęs nuo gatvės muzikantų, vėliau tapusių pasaulinio garso grupe „Kelly Family“.

vyskupas Kęstutis Kėvalas, prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, prefektas kun. Kęstutis Genys bei dvasios tėvas kun. br. Severinas Arminas Holocheris, taip pat kun. Nerijus Šmerauskas, kun. Julius Grigonis, kun. Jonas Bujokas, kun. Kazimieras Ambrasas SJ, kun. Nerijus Pipiras, kan. Robertas Pukenis bei kun. Virginijus Lenkaitis. Asistą rengė Kauno kunigų seminarijos klierikai.

Per pamokslą vyskupas Kęstutis Kėvalas ragino atrasti laisvę kaip bendrystei įpareigojančią dovaną, už ją nuolat dėkoti. Vyskupas kartu išryškino ir klaidingo laisvės suvokimo riziką: ja negalima manipuliuoti, nes taip prasideda individo ir visos visuomenės griūtis.

Pasibaigus šv. Mišioms, kurias transliavo *Marijos radijas*, buvo sugiedotas Lietuvos Respublikos himnas. Iškilmėse dalyvavo miesto vadovai, visuomenės veikėjai, gausus būrys įvairių jaunimo organizacijų atstovų, kurie po pamaldų šventine eiseną ėjo į Valstybės dienos paminėjimą Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

Po šv. Mišių bazilikoje buvo toliau tęsiama Švč. Sakramento adoracija, skirta maldai už Lietuvą.

-kkppi-

Vigilija „24 valandos Viešpačiui“

Antrus metus per gavėnią rengiamos „24 valandos Viešpačiui“ – tai popiežiaus Pranciškaus iniciatyva (šiemet jos tema „Dievas apstus gailėstingumo“ *Ef* 2, 4) ir Bažnyčios kvietimas atverti visų pasaulio vyskupijų katedrų, kitų bažnyčių duris nepertraukiamai maldai ir atgailai, per gavėnią atkreipiant dėmesį ir pakviečiant užėti į bažnyčias ir ne pačius dažniausius jos lankytojus.

Kovo 13 d. vakare Kauno arkikatedroje bazilikoje prasidėjusi Maldos ir atgailos

vigilija „24 valandos Viešpačiui“ tęsėsi iki kovo 14 d. vakaro, o per visą šį laiką daug žmonių atėjo į arkikatedrą baziliką ilgesnį ar trumpesnį laiką pabūti Dievo artumoje, pagarbinti Švenčiausiojo Sakramento, susitaikyti su Dievu atliekant asmeninę išpažintį.

„Broliai ir seserys, šią šventą naktį pradėdame šv. Mišiomis. Tai ypatingas laikas žinant, kokią galią turi malda“, – sakė kovo 13-osios vakaro Eucharistijai arkikatedroje vadovavęs Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, ragindamas Maldos ir atgailos vigilijoje dalyvauti ir bendromis intencijomis – padėkoti Dievui už 25 Lietuvos nepriklausomybės metus, melsti taikos pasauliui, ypač kraštams, kur liejasi krikščionių kraujas, o šiais Pašvęstojo gyvenimo metais dėkoti Dievui už jaunuolius, kurie atsiliepia į Dievo kvietimą ir pašvenčia jam gyvenimą kunigyste ar vienuolyste. Eucharistiją kartu koncelebravo arkikatedros administratorius kun. Evaldas Vitulskis.

Kovo 13–14 d. atgailos pamaldos „24 valandos Viešpačiui“ Vilniuje visą parą nuo penktadienio iki šeštadienio vyko arkikatedroje ir Dievo Gailestingumo šventovėje.

Vigilija kartu su Švč. Sakramento adoracija kovo 13–14 d. rengta Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje. Vigilija prasidėjo 18 val. šv. Mišiomis, kurias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Po šv. Mišių ir sąžinės sąskaitos prasidėjo Švč. Sakramento adoracija. Kartu su kunigais išpažinčių klausė ir vyskupas.

-kait, Vn, Š-

Kauno arkivyskupijos Caritas metinė konferencija

Vasario 24 d. Kaune vykusioje Kauno arkivyskupijos Caritas konferencijoje apžvelgti 2014 metų darbai, pristatyta veiklos ataskaita, kaip Caritas atsiliepia į žmonių poreikius ir jiems pasitar nauja, pasidalyta mintimis, kuo šian dien galėtų labiau prisidėti prie visos

Per koncertus išdrįstantis liudyti savo tikėjimą, tą vakarą „Žalgirio“ arenoje Paddy Kelly su grupe ne tik pradžiugino tūkstantines minias jau pažįstamomis melodijomis ir dainomis iš naujojo albumo „Human“, bet ir pasidalijo stubbinančiai atviru liudijimu. Paklaustas, kas jam yra meilė, sakė, jau dabar, sukūręs šeimą, suprantantis, kas ji yra. Be meilės savo artimiesiems, muzikai, pati giliausia meilė yra Dievo meilė, ir ji padarė daug stebuklų jo gyvenime. Tai ir merginos, kurią dainininkas mylėjo nuo paauglystės, meilė – tik po 20 metų ji atsiliepė ir tapo jo žmona. Dievas atėjo į Paddy gyvenimo tuštumą, kurią išgyveno nepaisant pasiektos karjeros šlovės. „Aš ieškojau, beldžiau, prašiau, mano širdis buvo atvira, ir Dievas įžengė į mano gyvenimą“, – liudijo garsus atlikėjas, visus padrašindamas Evangelijos eilute: „Kas ieško, randa“ (Mt 7, 8).

„Tikroji vakaro žvaigždė esu ne aš, o Jėzus Kristus“, – sakė Paddy Kelly, pasiūlęs užbaigti šventę, kaip dažnai įprasta jo koncertuose, Švč. Sakramento adoracija. Visa arena nuščiuvusi ir stovėdama akimis nulydėjo į sceną vyskupo Kęstučio Kėvalo nešamą monstrancijoje Eucharistiją. Vėliau ją pagarbino giesme kartu su Paddy Kelly ir tylia malda. Turbūt dauguma vakaro dalyvių tomis minutėmis širdyje dėkojo taip arti buvusiam Dievui už tokį meilės prakalbimą ir palaiminimą, kuriuo buvo apkabinti Šv. Valentino vakarą, ypač kai vyskupas Kęstutis tūkstantines minias arenoje palaimino Švč. Sakramentu.

Renginį organizavo Kauno arkivyskupijos kurija su sielovados pagalbininkais bei gražiu būriu jaunųjų savanorių.

-kait-

Lietuvos dangiškojo globėjo iškilmė

Kovo 3 d. Vilniaus arkikatedroje Lietuvos ir jaunimo globėjo šv. Kazimiero iškilmė pradėta jaunimui skirtu vakaru ir vigilija. Per šv. Mišių pamokslą vysk. Arūnas Poniškaitis kvietė jaunus žmones nebijoti būti pagautus Kristaus meilės. Pagautas jo meilės žmogus veržiasi į priekį, skuba nešti Gerąją Naujieną. Vyskupas ragino, dėkojant šventiesiems, tęsti tikėjimo kelionę, nešti džiaugsmą ir viltį į pasaulį.

Šv. Mišių metu katedros patarnautojai atnaujino savo pažadą uoliai patarnauti liturgijos metu. Trys iš jų gavo škaplierius. Vysk. Arūnas Poniškaitis akcentavo, kad tokio simbolio dėvėjimas – tai lyg apsilvilkimas Kristumi. Šv. Mišių metu Viešpatį giesmėmis šlovino Emanuelio bendruomenė. Po šv. Mišių visi buvo pakviesti vakarieniauti po šiauriniais katedros skliautais, o vėliau rinkosi klausyti brolio Pranciškaus iš Tiberiados bendruomenės mokyto apie neturtą, skaistumą ir klusnumą. Tai, ką išgirdo katechezės metu, jaunimas aptarė grupelėse. Šv. Kazimiero koplyčioje vyko Švč. Sakramento adoracija, kur jaunimo maldą lydėjo seserys asumpcionistės ir Tiberiados bendruomenės atstovai.

Kovo 4 d. Vilniaus arkikatedroje į Šv. Kazimiero iškilmę susirinko daugelis vyskupijos kunigų, gausus būrys įvairaus amžiaus tikinčiųjų. Šv. Kazimiero – Lietuvos, Jaunimo ir Vilniaus arkivyskupijos globėjo – iškilmės šv. Mišias 10 val. aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, vyskupas Arūnas Poniškaitis ir Vilniaus arkivyskupijos kunigai.

Arkivyskupas G. Grušas per pamokslą priminė, kad į šventumą yra pašaukti visi pakrikštytieji. Jis kvietė siekti šventumo neatitraukiant akių nuo galutinio

tikslo – Jėzaus Kristaus. Šventieji mums duodami kaip pavyzdžiai, kurie neleidžia abejoti, kad paprasti žmonės gali išlikti Dievo malonėje. Šventasis Kazimieras – klusnumo, skaistumo ir neturto pavyzdys – savo gyvenimu traukė žmones prie Dievo. Arkivyskupas kvietė visus kunigus ir tikinčiuosius nuolat atkurti savo ryšį su Dievu – patirti jo malonę Sutaikinimo sakramente.

Po šv. Mišių daugiau nei 50 kunigų meldėsi prie šv. Kazimiero relikvijų Šv. Kazimiero koplyčioje. Vėliau vyko šventinis kunigų susirinkimas Vilniaus arkivyskupijos kurijoje. Jaunimo globėjo dieną kunigams pristatytos Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro veiklos ir iniciatyvos, kalbėta apie Lietuvos jaunimo dienas, kurios vyks šią vasarą Alytuje, bei apie Pasaulio jaunimo dienas 2016-ųjų vasarą Krokuvėje, Lenkijoje. Po 17.30 val. šv. Mišių katedros parapijiečiai pakvietė Betanijos socialinio centro lankytojus pavarčienauti. Vėliau surengta sakralinės muzikos valanda.

Kovo 4 d. Vilniaus katedroje ir Bažnytinio paveldo muziejuje vyko edukacinis užsiėmimas „Karalaičio lelija“. Ekskursijos dalyviai aplankė senąją Karališkąją koplyčią Vilniaus katedroje, susipažino su Šv. Kazimiero koplyčios statybų istorija, kalbėjo apie stebuklingąjį „Trirankio Kazimiero“ paveikslą. Taip pat apžiūrino šv. Kazimiero garbei skirtus auksakalystės šedevrus Bažnytinio paveldo muziejuje.

Telšių vyskupijoje kovo 4 d. maldininkai ir dvasininkai tradiciškai rinkosi į Telšių vyskupijos diecezinę šventovę – Šv. Kazimiero bažnyčią Vėžaičiuose. Šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ, koncelebravo jo augziliaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Telšių kunigų seminarijos vadovai, nemažai kunigų, liturgijoje patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai ir Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje auklėtiniai, giedojo Vėžaičių parapijos choras. Šv. Mišių pradžioje visus pasveikino Telšių vyskupijos ganytojas. Kun. Haroldas Šneideraitis pristatė šventąjį Kazimierą perskaitydamas jo nuodugną biografiją. Sakydamas pamokslą Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ kalbėjo apie Vėžaičių bažnyčios pastatymo aplinkybes. Tai seniausia vakarų Lietuvoje Šv. Kazimiero titulo bažnyčia, pastatyta XVIII a. Vyskupas išryškino šv. Kazimiero asmenybės taurumą, jo šventą gyvenimą, meilę Dievui ir žmonėms, ypač vargšams. Jis buvo pamaldus, skaistaus gyvenimo vyras, ištikimas Dievui, Bažnyčiai, savo pareigoms. Vyskupas analizavo šventojo pavyzdžio svarbą Lietuvai ir kvietė tikinčiuosius melsti jo užtarimo, ypač šiais Lietuvai neramiais ir pilnais išbandymų laikais. Jo pavyzdys – meilė Eucharistiniam Kristui ir Dievo Motinai Marijai – tikrai įkvepiantis ir sektingas ir šių dienų visuomenės žmonėms.

Po šv. Mišių aplink bažnyčią eita Eucharistijos procesija, po jos į susirinkusiuosius kreipėsi ir su iškilme visus pasveikino Telšių vyskupijos vyskupo augziliaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM. Jis drąsino nebijoti šventumo ir šv. Kazimiero pavyzdžiu ištikimai sekti Kristumi. Visiems atlaidų dalyviams – vyskupams, kunigams ir visiems tikintiesiems – padėkos žodį tarė Vėžaičių parapijos klebonas, Telšių vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Viktoras Daujotis.

-Vn, kasab-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 4-ąją, Šv. Kazimiero Lietuvos ir jaunimo globėjo dieną, Vilniaus arkikatedroje bazilikoje Eucharistijos šventimu prasidėjo Vilniaus arkivyskupijos

Bažnyčios misijos ir Lietuvos gerovės. Labai gausiai konferencijoje dalyvavusius dekanus, parapijų klebonus bei kunigus, arkivyskupijos bei dekanatų *Caritas* vadovus, parapijų karitiečius, savanorius pasveikino, jiems už nuosirdų tarnavimą padėkojo Kauno arkivyskupijos *Caritas* pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ. Lietuvos *Caritas* vardu karitiečius pasveikino, sveikatos ir Dievo palaimos palinkėjo komunikacijos specialistė Donata Račaitė.

2014 metų veiklos apžvalgą pristatė Kauno arkivyskupijos *Caritas* direktorius kun. Virginijus Birjotas. Arkivyskupijoje yra 403 *Caritas* nariai ir 545 savanoriai. Pagrindinės tarnystės ir praeitais metais buvo nepasiturinčiųjų maitinimas labdaros valgyklose, parama daugiavaikėms šeimoms, vienišoms motinoms. Tai ir pagalba vargingesnių šeimų vaikams: 355 vaikai maitinami, mokomi socialinių įgūdžių Vaikų dienos centruose (taip pat ir prie parapijų bei vienuolynų), vaikai savaitgaliais maitinami ir keliose parapijose. Karitiečiai patarnauja ligoniams lankydami juos namie, senyvo amžiaus vienišiams asmenims. Rūpinamasi padėti benamiams, iš įkalinimo įstaigų grįžantiems asmenims ir kitiems žmonėms, atsidūrusiems sunkiose gyvenimo situacijose. *Caritas* dalyvavo įvairiose labdaros akcijose, kurias vyskupijų mastu inicijavo Lietuvos *Caritas*. Tai advento, paramos mokslo metus pradedantiems moksleiviams, pagalbos šeimoms akcijos: „Gerumas mus vienija“, „Įžiebkime viltį kartu“, „Pripildyk vaiko kuprinę gerumo“.

Arkivyskupijos mastu suteikta parama drabužiais (90 tonų), maistu (5, 5 tonos). Labdaros valgyklose per metus pamaitinta už 155 tūkst. litų (kasdien nuo 300 iki 500 žmonių). Pagalba iš aukų pavieniams asmenims suteikta už 18, 5 tūkst. litų. Per dalyvavimą „Maisto banko“ akcijose surinkta 81 tūkst. litų, paremta 103 tūkst. žmonių.

Vėliau trumpai pristatyta šešių Kauno arkivyskupijos dekanatų *Caritas* veikla.

Kėdainių dekanate darbuojasi 77 nariai, 32 savanoriai; Kauno II dekanate – 60 narių, 25 savanoriai; Jurbarko – 64 nariai ir 32 savanoriai, Jonavos – 40 narių ir 30 savanorių, Raseinių – 48 nariai ir 110 savanorių, Ukmergės dekanate – 26 nariai ir 59 savanoriai.

Konferencijoje kun. V. Birjotas ypač išskyrė praeitų metų rudenį organizuotą humanitarinę pagalbą Ukrainai, kurią inicijavo Lietuvos *Caritas*. Tai buvo nelengvas išbandymas karitiesiems, tačiau direktorius pasidžiaugė jų atsiliepimu, žmonių supratingumu, geranoriškumu ir visiems dėkojo, pakviesdamas remti šią tautą ir malda. Per mėnesį vykusią akciją Lietuvoje surinkta beveik 12 tonų paramos (kurią išvežė 7 krovininiai automobiliai).

Konferencijoje išsamiau pristatyta didžiausio arkivyskupijoje Kauno I dekanato *Caritas* veikla (yra 88 nariai ir 253 savanoriai). Vadovė O. Virbašiūtė pasidžiaugė, jog karitiesių, savanorių gretos parapijose gausėja bei atsinaujina. Veiklos sritys tos pačios, tačiau daugiau dėmesio skiriama šviečiamajai veiklai, informacijos sklaidai, parapijų vizitacijoms, kurios, pasak pranešėjos, skirtos žmonių poreikiams pažinti. Pasidžiaugta, jog karitiesčiai dalyvavo rekolekcijose, piligriminėje kelionėje į Šventąją Žemę.

Kauno mieste žmonės nemokamai maitinami „Sriubos“ bei Petrašiūnų parapijos valgyklose, veikia 6 vaikų dienos centrai, juos lanko beveik 200 vaikų. Palémono, Vilijampolės parapijose vaikai maitinami savaitgaliais, o Pal. J. Matulaičio parapijoje dabar maitinami kasdien. Dekanato parapijos dalyvavo jau minėtose Lietuvos *Caritas* paramos akcijose. Pastebėta, jog karitiesčiai šitaip vis drąsiau prisistato visuomenei. O. Virbašiūtė atkreipė dėmesį į dalijimąsi informacija ir jos sklaidą, pakvietė karitiesčius bendradarbiauti būsimoje atnaujintoje arkivyskupijos *Caritas* svetainėje.

„Dėkoju už visus jūsų atliktus darbus, o jų tikrai daug“, – sakė arkivyskupas S. Tamkevičius, pasidžiaugdamas, jog

kunigų susirinkimas. Eucharistijos šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, koncelebravo augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis ir arkivyskupas emeritas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Homilijoje arkivyskupas Gintaras Grušas priminė, kad kvietimas į šventumą skirtas visiems pakrikštytiesiems, tai kvietimas mylėti taip, kaip myli Kristus. Kunigo gyvenime ypač svarbu išlikti šventume, atiduoti gyvenimą kitiems. Svarbu, kaip apaštalui Pauliui, siekti laimikio aukštybėse, nepamesti tikslo, nesuabejoti, išlikti Dievo malonėje. Nors šv. Kazimieras nebuvo vienuolis, vis dėlto laikėsi evangelinių patarimų, kurie tapo jo dorybėmis. Jis buvo klusnus Dievo žodžiui ir pataisydavo net savo tėvą karalių, laikėsi skautumo, nors gydytojų buvo atkalbinėjamas, ir brangino neturtą, nes rūpinosi vargšais, rodė gailėstingumą kitiems. Visi žmonės kviečiami gailėstingumo darbais atkurti dvasinį santykį su Dievu, keistis, būti su tuo, kuris teikia šventumo malonę, teikia savo artumą. Po iškilmingų šv. Mišių vyskupai kartu su kunigais meldėsi Šv. Kazimiero koplyčioje prie šventojo karalaitis Kazimiero relikvijų.

Po liturgijos šventimo Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko arkivyskupijos sielovadoje dirbančių dvasininkų susirinkimas. Jame savo veiklą pristatė atsinaujinusio Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro darbuotojai – Kristina, kun. Jaroslav, Vilma, Asta, Algirdas, Gintarė, Robertas. Centras įsteigtas 1994 m. tam, kad rūpintųsi jaunimo pastoracija. Centro veiklos sritys pamažu plėtėsi. Šiuo metu Jaunimo centras imasi jaunimo organizacijų ir grupelių koordinavimo, evangelizacinių projektų, jaunimo ir jų lyderių, taip pat ministrantų ugdymo, švenčių, renginių organizavimo darbų. Jaunimo centro darbuotojai norėtų apsilankyti įvairiose parapijose ir susipažinti su jaunimo grupelėmis, jų veikla, kunigais, kad galėtų glaudžiau bendradarbiauti, pasidalyti patirtimi, kaip prakalbinti jaunus žmones ir kokią veiklą jiems pasiūlyti. Parapijose vyksta „Alfos“ kursai, „Pažink save“ programa, rengiami piligriminiai žygiai, kino vakarai, stovyklos, susitikimai, skirti pasiruošti Lietuvos jaunimo dienoms, ir pan. Jaunimas greitai užsidega, bet jų entuziazmas neretai ir išvėsta. Jaunimo sielovadoje iškylančios dažniausios grėsmės – tęstinumo po įvykusių renginių stoka ir prasmės plėtoti veiklą nematymas.

VAJC parapijoms numato išsiuntinėti anketas, kurios padės parapijos kunigams ir Jaunimo centrui susidaryti objektyvesnį įspūdį, kas vyksta, taip pat numatyti gaires ateičiai. Jaunimas gauna daug informacijos, sunku atrinkti tai, kas svarbiausia, jaunam žmogui sunku užmegzti santykius ir juos palaikyti. Svarbu domėtis tuo, kuo gyvena jauni žmonės. Jaunimas nori būti mylimas, priimtas, suprastas. Kunigui svarbu atvirumu pelnyti pasitikėjimą. Jaunimui įdomios temos apie lytiškumą, žmonių santykius, meilę, draugystę. Bendras kvietimas į renginius per skelbimus mažai paveikus. Geriausiai kviesti kreipiantis vardu, asmeniškai, o tam reikia jaunimą pažinti. Reikėtų parengti kelis parapijos jaunimo lyderius, kurie patys galėtų kviesti bendraamžius ir būtų su jais. Tam organizuojami lyderių rengimo seminarai. Prie pašaukimų sielovados prisideda ministrantų ugdymas. Jiems vasarą rengiama stovykla. Svarbu, kad parapijose kunigai paskatintų jaunus žmones aktyviau dalyvauti. Jaunimui reikia kartoti, klausti, ko jie nesupranta. Krikščioniškas liudijimas turi būti džiaugsmingas, nes rūškani veidai atbaido, nepatraukia. Jaunas žmogus neretai nori ne tik gauti, bet ir duoti, būti reikalingas, todėl reikėtų jaunimui deleguoti daug darbų, misijų. Kai sulaukia pasitikėjimo, neretai jauni žmonės maloniai nustebina, įsipareigoja ir tarnauja nuoširdžiai.

Arkivyskupas Gintaras Grušas pranešė, jog jau veikia atnaujintas arkivyskupijos internetinis puslapis www.vilnensis.lt arba www.vilniausarkivyskupija.lt.

Dekanaai kviečiami siųsti informaciją apie parapijose vykstančias rekolekcijas, išpažinčių klausymo tvarką ir pan. Taip pat siūlyti temas susitikimams, kuriuose būtų plėtojamas nuolatinis kunigų ugdymas. Arkivyskupas kvietė atsiliiepti parapijas, kurios galėtų priimti trims mėnesiams šešias krikščionių šeimas, atvykstančias iš Irako, kur joms gresia persekiojimas dėl tikėjimo. Atvykstantiems žmonėms reikia ne tik nakvynės, maisto, bet ir bendravimo, palaikymo. Jiems patarnaus įvairios tarnybos, tačiau svarbu, kad pačios tikinčiųjų bendruomenės parodytų solidarumą. Arkivyskupas atkreipė dėmesį, kad dvasininkai atsakingai naudotųsi socialiniais tinklais, kuriuose neretai agituojama už konkrečias politines partijas. Dvasininkams svarbu nesikišti į politinę agitaciją.

-ksb-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 10 d. Marijampolėje esančiame Vilkaviškio vyskupijos Pastoracijos centre surengtas vyskupijos kunigų susirinkimas pašvęstojo gyvenimo tema. Susirinkimas prasidėjo bendra malda – Valandų liturgija (*Dienine*), po kurios į susirinkusius kreipėsi vyskupas Rimantas Norvila pristatydamas susirinkimo svečius, atvykusius pasidalyti savo išvalgomis apie pašvęstąjį gyvenimą, jo aktualijas ir popiežiaus Pranciškaus paskelbtus Pašvęstojo gyvenimo metus. Vilkaviškio vyskupijos dvasininkams kalbėjo: ses. Asta Venskauskaitė ACJ, ses. Liucija Grybaitė FMA ir kun. Mindaugas Malinauskas SJ.

Ses. Asta Venskauskaitė ACJ pristatė pagrindinius Bažnyčios dokumentus, nušviečiančius pašvęstąjį gyvenimą ir esminius šio pašaukimo elementus: pašventinimą, bendruomeniškumą ir misiją. Ses. Asta kalbėjo apie tai, kas svarbu pašvęstiesiems: bendruomenė, bendrystė ir bendradarbiavimas, buvo prisiminta labai svarbi pagarba šioje bendrystėje rodoma ir bendruomenės viduje, ir išorėje. Dvasininkams priminta, kad daugelis seserų vienuolių savo malda apglėbia brolius kunigus, taip prisidėdamos prie jų šventos tarnystės. Susirinkimo dalyviai buvo supažindinti su numatomais Pašvęstojo gyvenimo metų renginiais bei informuoti, kur galima rasti išsamesnės informacijos apie juos.

Kun. Mindaugas Malinauskas SJ savo liudijime akcentavo, kaip šiandien svarbu ir aktualu gyventi pagal Dievo žodį. Todėl kiekviena pašvęstojo gyvenimo bendruomenė, turėdama savo vienuolijos tvarką ir maldos būdą, turi vis iš naujo ieškoti šio aktualumo savo kasdienėje tarnystėje. Pasak t. Mindaugo, vienuolis yra tas, kuris visų pirma klauso, o tik paskui skelbia, švenčia liturgiją, tarnauja ir kuria bendruomenę.

Ses. Liucija Grybaitė FMA dalijosi savo patirtimi, kaip tampama vienuole, -iu. Ji vienuolystę apibūdino kaip iš meilės išiekvotą gyvenimą, kurį pašauktasis atiduoda Dievui. Todėl pasak ses. Liucijos, kiekvienas, kuris nori tapti vienuoliu ar vienuole, turi atsakyti į tris pagrindinius klausimus prieš prisijungdamas prie vienos ar kitos pašvęstojo gyvenimo bendruomenės: ar noriu savo gyvenimą atiduoti Dievui? Ar noriu ir galiu gyventi bendruomenėje? Ar mano pasirinktos kongregacijos misija ir charizma atitinka mano gyvenimo būdą ir pašaukimą?

Susirinkimo pabaigoje į susirinkusiuosius kreipėsi kan. Kęstutis Žemaitis. Jis kunigams pristatė vysk. Pranciškaus Brazio MIC biografiją ir asmenybę (vasario 18 d. minėtos šimtosios vyskupo gimimo metinės, o vasario 14 d. – penkiasdešimtosios konsekravimo vyskupu metinės). Kan. Kęstutis dalijosi, kad vysk. P. Brazio herbe užrašytas šūkis *Omnibus Omnia* atsispindėjo ir jo gyvenime. Jis didelę gyvenimo dalį praleido ne Lietuvoje, bet visuomet stengėsi

karitiečių darbai nesugula tik į skaičius, bet apima ir dvasinius dalykus, apie kuriuos ganytojas ir pakvietė organizaciją dar labiau mąstyti. „Mes tikime į prisikėlusį Kristų, tad būkime vilties žmonėmis“, – sakė arkivyskupas, paragindamas skleisti dabartinėje visuomenėje pozityvumą ir viltį. Šiandien tokia misija būtų labai reali pagalba Lietuvai. Konferencija užbaigta ganytojo palaiminimu ir bendra agape.

-kait-

Pristatytas leidinys

Vasario 17 d. vakarą Popiežiškajame Grigaliaus universitete buvo pristatytas dvitomis leidinys „Lietuva Bažnyčios nepaprastųjų reikalų kongregacijos archyvo dokumentuose (1919–1938)“.

Jame publikuojami visi to laikotarpio Šventojo Sosto ir Lietuvos Respublikos dvišalių santykių dokumentai, saugomi Vatikano archyvo Bažnyčios nepaprastųjų reikalų kongregacijos (dabartinio Valstybės sekretoriato santykių su valstybėmis skyriaus pirmtakės) fonde. Publikuojami archyviniai dokumentai apima laikotarpį nuo pirmųjų tiesioginių kūrto Lietuvos Respublikos oficialių kontaktų su Šventuoju Sostu iki popiežiaus Pijaus XI pontifikato pabaigos.

Lietuvos ambasados prie Šventojo Sosto surengtame knygos pristatyme antradienio vakarą kalbėjo buvęs Šventojo Sosto diplomatas Vilniaus arkivyskupas emeritas kard. Audrys Juozas Bačkis; leidinio sudarytoja – italė istorikė profesorė Rita Tolomeo, Popiežiškojo Grigaliaus universiteto profesorius kun. Jan Mikrut, taip pat knygą išleidusios Lietuvos katalikų mokslų akademijos narys Vilniaus universiteto profesorius Arūnas Streikus.

Apie naujo leidinio svarbą visų pirma Lietuvos ir Šventojo Sosto santykių tyrinėjančių istorikų bendruomenei, apie knygos atsiradimo aplinkybes Vatikano radijuje kalbėjo Lietuvos

ambasadore prie Šventojo Sosto Irena Vaišvilaitė.

-vr-

Tarptautinė mokslinė konferencija

Kovo 7 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje surengta tarptautinė mokslinė konferencija „Rinkis gyvenimą“ (Jst 30, 19), skirta Jono Pauliaus II enciklikos *Evangelium vitae* išleidimo 20 metų sukakčiai paminėti.

Konferencijos pradžioje sveikinimo žodį tarė Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius mons. lic. Žydrūnas Vabuolas. Konferencijos pirmoje sesijoje kalbėjo Liublino katalikiškojo universiteto kun. prof. habil. dr. Tadeusz Zadykowiczus, Rygos kunigų seminarijos ir teologijos instituto kun. dr. Pauls Klaviņš ir kun. doc. dr. Saulius Rumšas OP.

Po diskusijos vyko antroji konferencijos sesija. Jos metu pranešimus skaitė kun. dokt. Vitold Michailovski, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius mons. lic. Žydrūnas Vabuolas, Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto kun. prof. habil. dr. Andrius Narbekovas ir prof. habil. dr. Birutė Obelenienė.

Po konferencijos dalyviai galėjo apžiūrėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio proga eksponuojamą grafiko Vlado Liatuko darbų parodą „Lietuva mano“.

-vksi-

palaiykty lietuvius ir lietuviybę visame pasaulyje. Ilgą laiką dirbo Argentinoje ir 1964 m. vasario 14 d. Romoje buvo konsekruotas vyskupu ir paskirtas rūpintis lietuvių sielovada Vakarų Europoje. Nors ir neilgai, bet šią tarnystę vysk. P. Brazys atliko labai uoliai.

Kunigų susirinkimas buvo baigtas pietumis ir brolišku pasidalijimu prie bendro stalo.

-klb-

Konferencija „Pašvęstojo gyvenimo praeitis, dabartis ir ateitis“

Vasario 20 d. Telšiuose, Žemaitės dramos teatre, vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Pašvęstojo gyvenimo praeitis, dabartis ir ateitis: pašvęstuoju gyvenimu ir broliška bendryste liudyti krikščionišką tikėjimą kintančioje visuomenėje“. Konferenciją organizavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija kartu su Telšių vyskupijos kurija, Katechetikos centru ir Telšių rajono savivaldybės Švietimo centru. Į konferenciją, kurią moderavo mons. LKMA akademikas, prof. habil. m. dr. Arvydas Ramonas, susirinko daug klausytojų iš visos Lietuvos.

Pradžioje visus lietuviškai, itališkai, latviškai ir žemaitiškai pasveikino bei meninę programą parodė Telšių Žemaitės dramos teatro režisierės Laimutės Pocevičienės vadovaujama vaikų ir jaunimo grupė. Įžangos žodį tarė Telšių vyskupijos vyskupas, LKMA akademikas, doc. dr. Jonas Boruta SJ. Pasveikinęs susirinkusiuosius ir iš užsienio atvykusius garbius svečius vyskupas pasidalijo mintimis apie pašauktuosius į pašvęstąjį gyvenimą, jų misiją šių dienų pasaulyje bei savo patirtimi iš vienuolinio gyvenimo ir atkreipė dėmesį į džiugų tikėjimo skelbimą šių dienų sumaterialėjusiame pasaulyje. Vyskupas ragino visus nuolat žvelgti į gyvenimą tikėjimo akimis ir šviesiai matyti realijas. Tokia pašauktųjų misija – viltingai gyventi ir taip evangelizuoti visuomenę.

Garbus svečias iš Italijos – Romos popiežiškojo Laterano universiteto rektorius vysk. prof. dr. Enrico dal Covolo SDB skaitydamas pranešimą „Naujoji evangelizacija ir kultūrinis išsipareigojimas pašvęstajame gyvenime. Tarp praetis, dabarties ir ateities“ išryškino svarbumą ir būtinybę viską pradėti nuo Kristaus. Jis kalbėjo apie kultūros evangelizavimą ir kokią didelę bei svarbų darbą čia atlieka vienuoliai ir vienuolės. Vyskupas taip pat apžvelgė universitetinę sielovadą, išsamiai nagrinėjo Bažnyčios dokumentus minėtu klausimu ir ragino klausytojus aktyviai įsitraukti į evangelizavimo darbą kartu su pašvęstojo gyvenimo nariais.

Dr. Ligita Ryliškytė SJE, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto lektorė, Širdies ir kraujagyslių ligų klinikos vyresnioji mokslo darbuotoja, skaitė pranešimą tema „Pašvęstasis gyvenimas: nešti Dievo apkabinimą“. Sesuo vienuolė analizavo pašauktųjų misijos esmę – ieškoti Dievo karalystės ir tapti jos ženklais žemėje. Vienuoliai pašaukti būti su Jėzumi, su juo gyventi, jį nuolat susitikti ir tuo susitikimu dalytis su kitais.

Apie vienuolijų vaidmenį po protestantiškos Reformos iš naujo evangelizuojant Latgalą pranešimą skaitė Latvijos universiteto Teologijos fakulteto Bažnyčios istorijos ir religijų istorijos katedros dėstytojas kun. doc. dr. Andris Priede. Jis analizavo vienuolijų įdirbį ir jų veiklos svarbą Latgaloje skelbiant Evangeliją ir plėtojant Katalikų Bažnyčios misiją. Lektorius išsamiai analizavo vienuolynų, tiek vyrų, tiek moterų, misionieriavimo svarbumą ir įtaką Latvijoje.

Negalėjusio konferencijoje dalyvauti Lietuvos istorijos instituto vyresniojo mokslo darbuotojo, LKMA nario dr. Dariaus Barono pranešimą „Cisterų pavyzdžio ir šv. Bernardo Klerviečio minčių aktualumas mūsų dienų Lietuvai“ perskaitė Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje vadovas kan. teol. lic. Andriejus Sabaliauskas. Pranešime išryškintas šv. Bernardo mokymo svarbumas šių dienų visuomenėje ir aktualumas einat šių dienų žmogui prasmės paieškų keliu.

Po pranešimų salėje vyko diskusija įvairiomis temomis, pranešėjai atsakinėjo į užduodamus klausimus.

Konferencijai pasibaigus Telšių vyskupijos katedroje aukotoms iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo Romos popiežiškojo Laterano universiteto rektorius vysk. prof. dr. Enrico dal Covolo SDB, Telšių vyskupijos vyskupo augziliaras vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, svečias kunigas iš Latvijos, Telšių kunigų seminarijos vadovai, Telšių vyskupijos kunigai. Šv. Mišiose giedojo Telšių muzikos mokyklos mokytojų grupė, vadovaujama Telšių vyskupijos katedros vargonininkės Dalios Pleškienės, liturgijoje patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos, Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso Šiluvoje klierikai. Šv. Mišiose meldėsi didelis būrys tikinčiųjų, seserys vienuolės, tikybos mokytojai ir katechetai.

Per pamokslą Telšių vyskupijos vyskupo augziliaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM priminė gavėnios prasmę tikinčio žmogaus gyvenime ir ragino visus įsigilinti į tris evangelinius patarimus – maldą, pasninką ir išmaldą. Po šv. Mišių buvo meldžiamasi prie Dievo tarno kankinio vyskupo Vincento Borisevičiaus kapo katedros kriptoje. Po pamaldų Telšių kunigų seminarijoje konferencijos dalyviams buvo surengta ir agapė.

-kasab-

Mirė kunigas Vinkentij Vasyl Yanitskyy OSBM (1973–2015)

Kovo 4 d. amžinybėn iškeliauo kunigas Vinkentij Vasyl Yanitskyy OSBM, Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino vienuolis iš Ukrainos. Nuo 2012 m. jis vadovavo Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino vienuolynui Vilniuje, tarnavo Vilniaus Švč. Trejybės graikų apeigų katalikų bažnyčioje.

Laidotuvės numatytos Ukrainoje. Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas dėl kunigo mirties reiškia gilią užuojautą Rytų apeigų katalikų bendruomenei, Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino nariams bei visiems jį pažinojusiems ir kviečia melstis už iškeliavusįjį amžinybėn.

Kun. Vinkentij Vasyl Yanitskyy gimė 1973 m. gegužės 7 d., kunigu išventintas 1998 m. birželio 7 d. Į Lietuvą iš Ukrainos tarnauti graikų apeigų katalikams atvyko 2012 m. pabaigoje.

Kunigas Vinkentij Vasyl Yanitskyy mirė ligoninėje Lenkijoje po automobilų avarijos. Tyrimą dėl šios avarijos aplinkybių atlieka Lenkijos pareigūnai. Kovo 5 d. už šviesaus atminimo t. Vinkentijų aukotos šv. Mišios ir surengta Panachida Švč. Trejybės bažnyčios koplyčioje.

-vaki-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

LVK generalinis sekretoriatas / kun. Kęstutis Smilgevičius
Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 670 egz.

ISSN 1392-6098